

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก
ในตำบลนาหม่อม อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา
**The Operational Efficiency of Female Labour in Small Holding Rubber Systems
in Tambon Namom, Amphoe Namom, Changwat Songkhla**

กมลรัตน์ มุกดา
Kamonrut Mukda

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาการเกษตร
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
Master of Science in Agricultural Development
Prince of Songkla University**

2552

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

(1)

ชื่อวิทยานิพนธ์	ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในระบบการทำสวน ยางพาราขนาดเล็กในตำบลนาหม่อม อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา
ผู้เขียน	นางสาวกมลรัตน์ มุกดา
สาขาวิชา	พัฒนาการเกษตร
ปีการศึกษา	2551

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงอรรถาธิบายมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมของ
แรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน
ของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก ปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการเพิ่ม
ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก กลุ่ม
ตัวอย่างเชิงปริมาณสุ่มด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 152 คน และกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ สุ่ม
แบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และการสนทนา
กลุ่ม หาความเที่ยงของเครื่องมือ ด้วยการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ข้อคำถามการวัด
ความรู้มีค่า 0.78 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน วิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน โดยใช้สถิติการวิเคราะห์
ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการศึกษาพบว่า แรงงานสตรีมีอายุเฉลี่ย 46.86 ปี มีสถานะภาพสมรส และมีสถานภาพ
ในครัวเรือน โดยเป็นแม่ และเมีย ส่วนใหญ่จบระดับประถมศึกษา และมีปัญหาสุขภาพ ส่วน
ภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือน เช่น การซักผ้า และทำความสะอาดบ้าน มีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย
13.97 ไร่ มีรายได้สุทธิของครัวเรือนเฉลี่ย 272,612 บาทต่อปี ซึ่งเป็นรายได้จากสวนยางพารา และ
รายได้นอกภาคเกษตรเฉลี่ย 259,263 13,348.68 บาทต่อปี ส่วนเงินออมเฉลี่ย หนี้สิน และภาษีสังคม
เฉลี่ย 13,919.74 1,907.89 14,454.24 บาทต่อปี ตามลำดับ แรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพารา
ขนาดเล็กมีการปฏิบัติงานเกือบทุกขั้นตอน โดยเริ่มตั้งแต่การเตรียมพื้นที่ การปลูก การดูแลจัดการ
สวน การเก็บเกี่ยว และการตลาด ยิ่งกว่านั้น แรงงานสตรียังมีภาระหน้าที่ในครัวเรือน รวมทั้งการมี
ส่วนร่วมในชุมชน จากการวัดประสิทธิภาพทางกายภาพของฟาร์ม แรงงานสตรีมีพื้นที่ปลูกพืชต่อ
แรงงานเท่ากับ 6.80 ไร่ มีแรงงานการผลิตต่อแรงงานเท่ากับ 4.53 ชั่วโมง ทุนผันแปรต่อแรงงาน

เท่ากับ 283.82 บาทต่อไร่ต่อปี ต้นทุนคงที่ต่อแรงงานเท่ากับ 63.16 บาทต่อไร่ต่อปี ต้นทุนทั้งหมดต่อแรงงานเท่ากับ 346.97 บาทต่อไร่ต่อปี และมีรายได้สุทธิต่อแรงงานเท่ากับ 28,973.30 บาทต่อไร่ต่อปี ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางกายภาพ 1) พื้นที่ปลูกพืชต่อแรงงาน มีอิทธิพลร้อยละ 73.7 ได้แก่ พื้นที่ทำการเกษตร และอายุมีอิทธิพลด้านบวก ส่วนจำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วันมีอิทธิพลด้านลบ 2) แรงงานการผลิตต่อความสามารถแรงงานมีอิทธิพลร้อยละ 45.8 ได้แก่ จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน และสถานภาพสมรสมีอิทธิพลด้านบวก ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพทางการเงิน ด้านต้นทุนผันแปรต่อแรงงาน มีอิทธิพลร้อยละ 54.2 ได้แก่ จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน มีอิทธิพลด้านลบ และพื้นที่ทำการเกษตรมีอิทธิพลด้านบวก สำหรับด้านต้นทุนคงที่ต่อแรงงานมีอิทธิพลร้อยละ 54.3 ได้แก่ จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน มีอิทธิพลด้านลบ ส่วนพื้นที่ทำการเกษตรมีอิทธิพลด้านบวก ด้านต้นทุนทั้งหมดต่อแรงงานมีอิทธิพลร้อยละ 56.1 ได้แก่ จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน มีอิทธิพลด้านลบ ส่วนพื้นที่ทำการเกษตรมีอิทธิพลด้านบวก ด้านรายได้สุทธิต่อแรงงานมีอิทธิพล ร้อยละ 56.7 ได้แก่ รายได้สุทธิมีอิทธิพลด้านบวก ส่วนจำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน สถานภาพในครัวเรือน และภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือนมีอิทธิพลด้านลบ

สำหรับแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยาง พาราขนาดเล็กนั้น แรงงานสตรีควรเพิ่มพื้นที่ทำการเกษตร และจำนวนชั่วโมงการปฏิบัติงานในสวนยางพาราให้มากขึ้น รวมทั้งหาความรู้ วิธีการปฏิบัติงานที่เหมาะสม เพื่อให้การปฏิบัติงานในสวนยางเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

Thesis Title	The Operational Efficiency of Female Labour in Small Holding Rubber System in Tambon Namom, Amphoe Namom, Changwat Songkhla.
Author	Miss Kamonrut Mukda
Major Program	Agricultural Development
Academic Year	2008

ABSTRACT

This study was an explanatory research with the following objectives: to study socio-economic of female labour in small holding rubber system, to study factor the operational efficiency of female labour in small holding rubber system, improve and suggest the operational efficiency of female labour in small holding rubber system. Sample random sampling was applied for the selection of 152 small holding rubber farms in the study area, and locally knowledgeable persons were purposively selected for in-depth interviews to obtain further information required for a qualitative investigation using a questionnaire. Cronbach's Alpha coefficients were used to evaluate the reliability of 8.9. The data were then analyzed in terms of frequency distribution, percentages, arithmetic means, standard deviations, and analyzed factor the operational efficiency analysis, and multiple regression analysis.

The results showed that the female labour in small holding rubber system age averages 46.86 year, to marry, the part of the family as for example mother and wife. They have finished primary education, most of them have in poor health, obligation in the family as for example to wash and to do housework. They have agricultural area averages 13.97 rai, net income averages 272,612 Bht./year, income from small holding rubber averages and off- farm income averages 259,263 13,348.68 Bht./year. For savings, a debt and rate of social averages 13,919.74 1,907.89 and 14,454.24 Bht./year. The female labour in small holding rubber system can practice everything by themselves in farm and have procedure in this way, to prepare area, to plantation, look after and management, harvesting and marketing, In addition to that, duty in household, participation in community are responsibility of them. Physical efficiency measuring in farm show the result female labour have plantation area/labour mean 6.8 rai, have production labour /labour mean 4.53 hr., alter capital per labour mean 283.82 Bht./farm/year, stable capital/labour

mean 63.16 Bht./farm/year, total capital/labour mean 346.97 Bht./farm/year, net income/labour 28,973.30 Bht./farm/year. The factor that influence to efficiency physical practicing in farm are showed 1) plantation area/labour have 73% such as area and age are positive influence, hours practicing in 1 day is negative influence, 2) labour production/labour have 45.8% such as hours in practicing and marriage status are positive influence. The factor that influence to efficiency financial in alter capital/labour have 54.2% such as hours in practicing is negative influence, plantation area is positive influence, stable capital/labour have 54.3% such as hours in practicing is negative influence, plantation area is positive influence. Total capital per labour have 56.1% such as hours in practicing is negative influence , plantation area is positive influence, net income per labour have 56.7% such as net income is positive influence, hours in practicing in 1 day ,household status and others duty in household are negative influence.

The suggestion of the operational efficiency of female labour in small holding rubber system, to increase area of the farm, hours in practicing, learning and production method for the most efficiency.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(3)
Abstract.....	(5)
กิตติกรรมประกาศ.....	(7)
สารบัญ.....	(8)
รายการตาราง.....	(10)
รายการภาพประกอบ.....	(11)
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความสำคัญและที่มาของการวิจัย.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์.....	4
2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับแรงงาน.....	6
บทบาทของสตรี.....	11
การทำสวนยางพารา.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพ.....	19
แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจ.....	22
แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ.....	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	24
พื้นที่ที่ศึกษา.....	29
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	34
สมมติฐานการวิจัย.....	35
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	36
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	36

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
วิธีการรวบรวมข้อมูล.....	37
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
4. ผลการวิจัยและอภิปรายผล.....	41
ผลการวิจัย.....	41
อภิปรายผล.....	70
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	79
สรุปผลการวิจัย.....	79
ข้อเสนอแนะ.....	83
บรรณานุกรม.....	85
ภาคผนวก.....	92
ก เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	93
ข การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น.....	104
ค ข้อมูลทั่วไปของแรงงานสตรีที่ปฏิบัติงานในสวนยางพาราขนาดเล็ก.....	121
ประวัติผู้เขียน.....	127

รายการตาราง

ตาราง	หน้า
1 สูตรปุ๋ยที่แนะนำให้ใช้สำหรับยางพารา.....	16
2 จำนวนประชากรและจำนวนตัวอย่างของแรงงานสตรีที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้.....	37
3 ลักษณะทั่วไปของแรงงานสตรี.....	42
4 การได้รับข่าวสารของแรงงานสตรี.....	45
5 การถือครองที่ดินของแรงงานสตรี.....	47
6 รายได้และรายจ่ายทั้งหมดของครัวเรือน.....	50
7 การปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราในปัจจุบัน	53
8 เวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรมในสวนยาง.....	55
9 ทักษะคิดต่อระบบการผลิตและระบบการกรีดยางของแรงงานพาราขนาดเล็ก	57
10 ความรู้ของแรงงานในการปลูกสร้างสวนยาง	60
11 ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในสวนยางพารา.....	62
12 วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านพื้นที่ปลูกพืชต่อแรงงาน.....	64
13 วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านแรงงานการผลิตต่อความสามารถแรงงาน.....	65
14 วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านต้นทุนผันแปรต่อแรงงาน.....	65
15 วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านต้นทุนคงที่ต่อแรงงาน.....	66
16 วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านต้นทุนทั้งหมดต่อแรงงาน.....	66
17 วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านรายได้สุทธิต่อแรงงาน.....	67
18 นัยสำคัญจากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ของตัวแปร.....	68
19 สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ของตัวแปร.....	69
20 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในสวนยางพารา	70

รายการตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างรายการในตัวชี้วัดทัศนคติต่อระบบการปฏิบัติงานในระบบการทำสวนยางพารา.....	105
2 ข ค่าเมตริกสหสัมพันธ์ พื้นที่ปลูกพืชต่อแรงงาน.....	106
3 ข ค่าเมตริกสหสัมพันธ์ แรงงานการผลิตต่อความสามารถแรงงาน.....	107
4 ข ค่าเมตริกสหสัมพันธ์ ต้นทุนผันแปรต่อแรงงาน.....	108
5 ข ค่าเมตริกสหสัมพันธ์ ต้นทุนคงที่ต่อแรงงาน.....	109
6 ข ค่าเมตริกสหสัมพันธ์ ต้นทุนทั้งหมดต่อ แรงงาน.....	110
7 ข ค่าเมตริกสหสัมพันธ์ รายได้สุทธิต่อแรงงาน.....	111
8 ข ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรี.....	112

รายการภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ระบบการทำสวนยางในภาคใต้ในปัจจุบัน.....	13
2 แผนที่แสดงตำบลนาหม่อม.....	31
3 ตัวแปรอิสระและตัวแปรคงตามที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของ แรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพารา.....	34

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของการวิจัย

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม มีการผลิตและส่งออกสินค้าเกษตรนารายได้เข้าสู่ประเทศเป็นจำนวนมาก ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญต่อประเทศไทยมาช้านาน โดยในปีพ.ศ. 2547 ประเทศไทยสามารถผลิตยางธรรมชาติได้ทั้งหมด 2.9 ล้านตัน ร้อยละ 90 ของปริมาณยางที่ไทยผลิตได้ส่งออกในรูปยางดิบ อาทิ ยางแผ่นรมควัน ยางแท่ง น้ำยางข้น และยางชนิดอื่น ๆ คิดเป็นมูลค่าการส่งออกทั้งสิ้น 137,605 ล้านบาท ส่วนที่เหลือร้อยละ 10 ถูกใช้ภายในประเทศ เพื่อผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ยางสำเร็จรูป และในปีพ.ศ. 2547 ประเทศไทยได้มีการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางสำเร็จรูปมูลค่าทั้งสิ้น 78,659 ล้านบาท ส่วนการผลิตยางพาราในปี 2548 มีเนื้อที่กรีดยางได้เพิ่มขึ้นในทุกภาค เนื่องจากราคายางแผ่นดิบขึ้น 3 ที่เกษตรกรขายได้ในปี 2548 อยู่ในเกณฑ์ดี เฉลี่ยอยู่ที่ 44.31 บาท/กิโลกรัม และในช่วงต้นปี 2548 ราคายังอยู่ในเกณฑ์สูง จึงทำให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการปลูกยางพาราเพื่อยกระดับรายได้และความมั่นคงในแหล่งปลูกยางใหม่หนึ่งล้านไร่ โดยเป้าหมายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกยางในปี 2547 2548 และ 2549 จำนวน 200,000, 300,000 และ 500,000 ไร่ ตามลำดับ ส่วนผลผลิตต่อไร่ในภาพรวมทั้งประเทศก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ผลผลิตรวมเพิ่มขึ้นด้วย นอกจากนี้รัฐบาลยังได้ปรับอัตราค่าให้สงเคราะห์ยางเพิ่มขึ้นอีกไร่ละ 500 บาท (กรมวิชาการเกษตร, 2547)

แม้ว่าการปลูกยางพาราจะกระจายไปทั่วทุกภาคของประเทศ แต่จากการสำรวจของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรร่วมกับสถาบันวิจัยยาง (กรมวิชาการเกษตร, 2547) พบว่า พื้นที่ที่ปลูกยางพารามากที่สุดอยู่ในภาคใต้ ยางพาราถือเป็นพืชที่มีความผูกพันและมีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ของเกษตรกรชาวใต้มาโดยตลอดเนื่องจาก 1) เกษตรกรมีความรู้ความชำนาญในการทำสวนยางพาราที่มีมาแต่เดิม 2) มีแหล่งรับซื้อที่แน่นอน 3) ผลผลิตสามารถเก็บไว้ได้นานไม่เน่าเสีย 4) มีปัญหาเรื่องโรคและแมลงน้อยเมื่อเทียบกับพืชชนิดอื่น 5) รัฐบาลมีเงินสนับสนุนในการปลูกทดแทน และ 6) เมื่อขาดอายุการใช้งานสามารถขายไม้ยางได้ (วิรุทธ ดาวัลย์, 2543) ในยุคปัจจุบันจึงไม่สามารถปฏิเสธได้ว่า ยางพารามีบทบาทสำคัญต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของเกษตรกรทั่วทุกภาคของประเทศ และยังเป็นพืชเศรษฐกิจที่รัฐบาลประกาศให้เป็นพืชยุทธศาสตร์ที่สำคัญของการพัฒนา อย่างไรก็ตาม แม้รัฐบาลได้มีการพัฒนาและส่งเสริมด้านการผลิตมากขึ้น แต่เกษตรกรก็ยังคงประสบกับปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาด้านแรงงานที่ขาดประสิทธิภาพในการผลิต เนื่องจาก

การผลิตยางพาราจำเป็นต้องใช้แรงงานที่มีความชำนาญ ซึ่งชุมชน อูร์มภรณ์ และนภคต พิระเสถียร (2539) ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาแรงงานในระบบการผลิตยางพาราดังต่อไปนี้

- 1) เร่งรัดการฝึกอบรมแรงงานกรีดยางให้มีประสิทธิภาพและจำนวนเพิ่มมากขึ้น
- 2) สนับสนุนงานวิจัยเครื่องมือทุ่นแรงในการกรีดยางให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และ
- 3) สนับสนุนให้มีการคุ้มครองแรงงานกรีดยางพารา ทั้งนี้เพื่อการพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานของแรงงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สำหรับภาวะตลาดแรงงาน นิคม จันทรวิฑูร (2538) ได้กล่าวไว้ว่าภาวะตลาดแรงงานโดยทั่วไปขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญ 2 ประการ คือ 1) สภาพทางเศรษฐกิจ 2) ความต้องการแรงงานในขณะนั้นมีเพียงใด และมีผู้ประสงค์จะทำงานจำนวนเท่าใด นอกจากนี้สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2548) ได้สรุปผลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรในพ.ศ.2547 พบว่าประเทศไทยมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 65.08 ล้านคน ประกอบด้วยผู้อยู่ในกำลังแรงงาน 35.47 ล้านคนหรือร้อยละ 54.5 ผู้ที่รอฤดูกาล 2.5 ล้านคนหรือร้อยละ 0.4 ผู้ที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงานที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป 13.61 ล้านคนหรือร้อยละ 20.9 และผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี 15.75 ล้านคนหรือร้อยละ 24.2 เมื่อพิจารณาอาชีพที่สำคัญของประชากรที่มีงานทำในรอบปี พบว่า ผู้มีงานทำประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด(รวมชาวประมง ผู้ล่าสัตว์ ป่าไม้) ประมาณ 11.86 ล้านคนหรือร้อยละ 34.1 จากการสำรวจในเดือนสิงหาคม 2543 พบว่ากำลังแรงงานสตรีทำงานอยู่ในภาคเกษตรกรรมมากที่สุดถึงร้อยละ 60.41 ทำงานในภาคการค้าและบริการร้อยละ 24.34 และทำงานในภาคอุตสาหกรรมร้อยละ 15.24 (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน, 2544)

ตำบลนาหม่อม อำเภอเขาหม่อม จังหวัดสงขลา มีการแบ่งการปกครองออกเป็น 10 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านทุ่งโดนด บ้านทุ่งซ้อ บ้านพรูเมา บ้านควนจง บ้านนาหม่อม บ้านโน บ้านชายนา บ้านทุ่งพระเคียน บ้านเกาะชาพล และบ้านดินวัด เป็นตำบลหนึ่งที่มีการประกอบอาชีพการทำสวนยางพาราเป็นอาชีพหลัก มีจำนวนประชากรรวม 5,948 คน เป็นชาย 2,899 คน สตรี 3,049 คน จำนวนครัวเรือนทั้งหมด 1,520 ครัวเรือน (สำนักงานเกษตรอำเภอเขาหม่อม, 2547) มีพื้นที่ปลูกยางพาราจำนวน 40,439 ไร่ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย (สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา, 2551) และมีแรงงานสตรีปฏิบัติงานในสวนยางพาราทุกครัวเรือน

อย่างไรก็ตาม ในภาวะปัจจุบันภาคอุตสาหกรรมมีการขยายตัวและได้เข้ามามีบทบาทมากขึ้น แรงงานส่วนใหญ่จึงมุ่งเข้าสู่อุตสาหกรรม ทำให้แรงงานมีการเคลื่อนย้ายออกจากภาคเกษตรเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงานชายและเยาวชน ทำให้ภาคเกษตรต้องพึ่งพาแรงงานสตรีมากขึ้น แต่เนื่องจากยังไม่มีการศึกษาเกี่ยวกับสภาพการทำงานของแรงงานสตรีในภาคเกษตรอย่างจริงจัง รวมถึงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงานสตรีที่ปฏิบัติงานในระบบการทำสวนยางพาราที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งในปัจจุบันพบว่าแรงงานสตรียังขาดประสิทธิภาพ

โดยเฉพาะในสวนยางพาราขนาดเล็กที่มีเนื้อที่ขนาด 1-50 ไร่ (กรมวิชาการเกษตร, 2547) ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน สภาพปัญหาและอุปสรรคของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก ในตำบลนาหม่อม อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา เนื่องจากเกษตรกรในตำบลนาหม่อมส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการทำสวนยางพาราเป็นอาชีพหลัก (สำนักงานเกษตรอำเภอนาหม่อม, 2547) อีกทั้งตำบลนาหม่อมเป็นพื้นที่ที่อยู่ใกล้เขตเมืองหาดใหญ่จึงมีการเคลื่อนย้ายแรงงานสูง แรงงานสตรีที่ปฏิบัติงานอยู่ในสวนยางพาราจึงเป็นแรงงานที่มีส่วนสำคัญในการปฏิบัติงาน โดยมีคำถามการวิจัย ดังนี้

1. ปัจจุบันสภาพทางเศรษฐกิจ-สังคม และประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็กเป็นอย่างไร
2. มีปัจจัยอะไรบ้างที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก
3. มีแนวทางใดบ้างเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจ-สังคม และประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก
2. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก
3. ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทราบถึงสภาพทางด้านเศรษฐกิจ-สังคม และประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก
2. ทราบปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็กอันจะนำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานของแรงงานสตรี
3. เป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผนการใช้แรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็กให้มีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาจากเกษตรกรสตรีในพื้นที่ เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็กในพื้นที่ที่ศึกษา นอกจากนี้ยังศึกษาปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในพื้นที่ โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ

การวิจัยได้กำหนดพื้นที่แบบเจาะจง ประกอบด้วย บ้านทุ่งโดนด บ้านทุ่งหม้อ บ้านพรหม บ้านควนจง บ้านนาหม่อม บ้านโน บ้านชานา บ้านทุ่งพระเคียน บ้านเกาะซาหลู บ้านดินวัด ตำบลนาหม่อม อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา เนื่องจากเกษตรกรในตำบลส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการทำสวนยางพารา และเป็นพื้นที่ที่อยู่ใกล้เขตเมืองหาดใหญ่จึงมีการเคลื่อนย้ายแรงงานสูง

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้วิจัยได้ให้ความหมายของคำศัพท์บางคำเอาไว้เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายตรงกันดังนี้

แรงงานสตรี หมายถึงสตรีที่มีอายุระหว่าง 15 ปี ขึ้นไป ตามการจำแนกของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ใช้ร่างกายและแรงความคิดดำเนินกิจกรรมในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก เพื่อให้ได้คำตอบแทนประเภทต่างๆ เช่น ค่าจ้าง และกำไร เป็นต้น

ระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก หมายถึง ระบบการทำสวนยางพาราที่มีเนื้อที่ขนาด 1-50 ไร่ ตามการจำแนกขนาดพื้นที่ของสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร พ.ศ. 2547

แรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก หมายถึง แรงงานสตรีที่ปฏิบัติงานในสวนยางพาราขนาดเล็กที่ครอบคลุมถึง การเตรียมพื้นที่ การปลูก การจัดการสวน การเก็บเกี่ยว และการตลาด

รายได้ หมายถึง รายได้ทั้งหมดของครัวเรือนต่อปี ที่ได้จากการประกอบอาชีพการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก การเกษตรอื่นๆ และนอกภาคเกษตร โดยหักค่าใช้จ่าย

ต้นทุน หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆ (ต้นทุนผันแปร และต้นทุนคงที่)

เวลา หมายถึง ช่วงเวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ ในสวนยางพารา ตั้งแต่เริ่มทำกิจกรรมจนทำกิจกรรมเสร็จ

ราคาผลผลิต หมายถึง ราคาของผลผลิตที่ขายในรูปของน้ำยางเท่านั้น

ประสิทธิภาพ หมายถึง อัตราส่วนระหว่างผลผลิตต่อปัจจัยการผลิต(แรงงาน)ใช้ปัจจัยการผลิตน้อย แต่ได้ผลผลิตมากถือว่าการผลิตนั้นมีประสิทธิภาพสูง แต่ถ้าใช้ปัจจัยการผลิตมากแต่ได้ผลผลิตน้อยถือว่าการผลิตนั้นมีประสิทธิภาพต่ำ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ได้เลือกการวัดประสิทธิภาพแรงงาน ดังนี้

1. การวัดประสิทธิภาพทางกายภาพ เพื่อวัดความสามารถของแรงงาน ได้แก่ 1) พื้นที่ปลูกพืชต่อแรงงาน และ 2) แรงงานการผลิตต่อความสามารถแรงงาน

2. การวัดประสิทธิภาพทางการเงิน เพื่อวัดความสามารถของการลงทุน ได้แก่อัตราส่วนทุนและ อัตราส่วนรายได้ 1) ทุนหมุนผันแปรต่อแรงงาน 2) ทุนคงที่ต่อแรงงาน 3) ทุนทั้งหมด (ทุนผันแปร + ทุนคงที่) ต่อแรงงาน และ 4) รายได้สุทธิต่อแรงงาน

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความหมาย ทฤษฎี และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก เพื่อกำหนดกรอบแนวคิด สมมติฐาน และตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้ โดยมีหัวข้อการตรวจเอกสารดังนี้ แนวคิดเกี่ยวกับแรงงาน บทบาทของสตรี การทำสวนยางพารา ประสิทธิภาพ แรงจูงใจ ทัศนคติ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีเนื้อหาในรายละเอียดตามลำดับดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับแรงงาน

1. ความหมายของแรงงาน

สุมาลี ปิตยานันท์ (2535) ได้ให้ความหมายของคำว่า แรงงาน ว่าหมายถึง กำลังกายและกำลังความคิดของมนุษย์ ซึ่งถือเป็นปัจจัยการผลิตชนิดหนึ่ง รวมทั้งเป็นปัจจัยที่สำคัญของระบบเศรษฐกิจ ซึ่งสอดคล้องกับทบทิม วงศ์ประยูร และดวงตา สรรกาญจนะ (2533) ที่กล่าวว่า แรงงาน หมายถึงบุคคลที่ใช้กำลังกายและกำลังความคิดทำงาน เพื่อให้ได้ผลตอบแทน ซึ่งอาจเป็นเงิน สิ่งของ หรือสิ่งอื่น ๆ ที่สามารถบำบัดความต้องการของบุคคลได้ และแรงงานถือว่าเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญชนิดหนึ่งในการผลิตสินค้าและบริการ ส่วนสำนักงานเกษตรภาคใต้ (2530) ได้ให้ความหมายของแรงงานว่า หมายถึง ลักษณะทางกายภาพและจิตใจ ในด้านสุขภาพนั้นเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพและอนามัย ความแข็งแรงสมบูรณ์ในการทำงาน ส่วนด้านจิตใจจะรวมถึงทัศนคติ อุดมการณ์ ความขยันหมั่นเพียร และความรับผิดชอบในการผลิต โดยลักษณะของแรงงานแยกออกเป็น 3 ประเภท คือ 1) แรงงานคน 2) แรงงานสัตว์ และ 3) แรงงานเครื่องจักรกลทางการเกษตร นอกจากนี้ประวิทย์ พัดลม (2542) กล่าวว่าในทางเศรษฐศาสตร์ถือว่าแรงงานเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญ ซึ่งตามความหมายดังกล่าวไม่ได้จำกัดว่าชายหรือหญิง แต่หมายถึงมนุษยชาติทั้งชายและหญิงที่กระทำการกิจกรรมต่างๆ เพื่อการดำรงอยู่รอดของชีวิต แต่แรงงานก็มักจะประสบกับปัญหา โดยโชคชัย อักษรนันท์ (2541) กล่าวถึงปัญหาที่สำคัญของแรงงานว่า ได้แก่ ปัญหาการเลิกจ้าง ปัญหาค่าแรงขั้นต่ำ ปัญหาการขาดแคลนแรงงาน และแรงงานไม่มีความรู้ตามที่ต้องการ ปัญหาการย้ายงานบ่อย และปัญหาการลักลอบเข้ามาทำงานของแรงงานต่างชาติโดยผิดกฎหมาย

สรุปได้ว่า แรงงาน หมายถึง บุคคลที่ใช้กำลังกายและกำลังความคิดดำเนินกิจกรรม เพื่อให้ได้ผลตอบแทน เช่น เงิน และสิ่งของต่างๆ อีกทั้งแรงงานยังเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญของระบบ

เศรษฐกิจ ดังนั้นการพัฒนาแรงงานให้มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาประเทศต่อไป

2. การใช้แรงงานในภาคเกษตร

ในอดีตการทำกรเกษตรของประเทศไทย เกษตรกรใช้แรงงานของตนเองในการประกอบกิจการ เพื่อให้เพียงพอต่อการบริโภคในครัวเรือน และมีเหลือเพื่อซื้อ ขาย แลกเปลี่ยนกับสินค้าอื่นๆ ที่จำเป็นเท่านั้น ไม่มีการเกษตรในลักษณะที่ทำเพื่อการค้า แต่ในปัจจุบันการเกษตรได้เปลี่ยนรูปแบบมาเป็นการทำการเกษตรเพื่อการค้า จึงจำเป็นต้องมีการจ้างแรงงาน แต่แรงงานส่วนใหญ่ได้เปลี่ยนไปประกอบอาชีพนอกภาคเกษตร เช่น ในภาคอุตสาหกรรม จึงทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนแรงงาน บริษัทแอ็ดวานซ์ โกลบอล บิซิเนส จำกัด (2547) ได้ทำการศึกษาลักษณะการผลิตและการใช้แรงงานในการเพาะปลูกพบว่า ประชากรที่อยู่ในสาขาเพาะปลูกมีจำนวนมากที่สุด เพราะการเกษตรของไทยนั้นอาศัยการเพาะปลูกเป็นหลัก ลักษณะที่พบเห็นเป็นปกติในการทำกรเกษตรในระดับครัวเรือน (Farm household) ก็คือการทำกรเกษตรเป็นฤดูกาล (Seasonal) เท่านั้น เมื่อหมดฤดูกาลแล้วก็จะหยุดพักการทำกรเกษตร หรือไปทำงานนอกครัวเรือน ไม่ว่าจะเป็นงานในสาขาเกษตรกรรม หรือนอกสาขาเกษตรกรรม กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานภาคเกษตร (อ้างในบริษัทแอ็ดวานซ์ โกลบอล บิซิเนส จำกัด, 2547) ได้ทำการศึกษา สภาพการจ้างงาน การทำงาน และปัญหาแรงงานในภาคเกษตร ด้านสภาพการทำงานของแรงงานภาคเกษตร พบว่า

2.1 กิจกรรมการเพาะปลูก คนทำงานส่วนใหญ่ทำงานในที่โล่งแจ้งหรือกลางแจ้ง ส่วนกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์มักจะอยู่ในอาคารหรือในที่ร่มเป็นส่วนใหญ่ ส่วนกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์น้ำจะอยู่ในที่ร่มและกลางแจ้ง

2.2 ระยะเวลาปฏิบัติงานในภาคเกษตรค่อนข้างจะยาวนาน คือเริ่มตั้งแต่เช้ามืดไปจนถึงเย็นขึ้นอยู่กับลักษณะของงาน และไม่ได้กำหนดเวลาไว้แน่นอนเหมือนภาคอุตสาหกรรม กิจกรรมการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์โดยทั่วไปสามารถรู้เวลาที่แน่นอน โดยเริ่มต้นทำงานเวลา 7.00 น.-8.00 น. ถึง 17.00 น.-18.00 น. ยกเว้นกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์น้ำที่ต้องทำงานทั้งกลางวันและกลางคืน เนื่องจากต้องให้อาหารสัตว์น้ำในเวลาที่แตกต่างกันกับสัตว์เลี้ยงชนิดอื่น นอกจากนี้ยังต้องคอยเฝ้าดูแลรักษาบ่อเลี้ยงปลาให้ปลอดภัยด้วย แต่เฉลี่ยชั่วโมงทำงานจริงๆจะไม่แตกต่างจากภาคอุตสาหกรรมมากนัก คือประมาณวันละ 8 ชั่วโมง เพราะในช่วงปฏิบัติงานจะมีเวลาพักผ่อนไปในตัว จะมาน้อยแตกต่างกันในแต่ละประเภทกิจกรรม

2.3 การทำงานล่วงเวลา ในกิจกรรมการเพาะปลูกไม่สามารถแยกออกจากกิจกรรมปกติได้ เนื่องจากลักษณะการทำงานที่ต่อเนื่องไปจนเสร็จในแต่ละขั้นตอน จึงมีน้อยมากที่ได้รับค่า

ล่วงเวลา ส่วนกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์การทำงานล่วงเวลาจะได้รับค่าตอบแทน ซึ่งครั้งหนึ่งๆจะใช้เวลาทำงานล่วงเวลาประมาณ 2-3 ชั่วโมง

2.4 ในด้านวันหยุดต่างๆ ส่วนใหญ่การทำงานภาคเกษตรจะทำงานตามฤดูกาล ลูกจ้างจะทำงานแทบทุกวันในแต่ละสัปดาห์ บางสัปดาห์อาจไม่มีวันหยุดเลย ซึ่งลูกจ้างประจำรายเดือนเท่านั้นที่มีวันหยุด ส่วนวันหยุดตามประเพณีนายจ้างจะเป็นผู้กำหนดเป็นบางวันเท่านั้น นอกจากนี้การลาป่วย ลากิจ โดยได้รับค่าจ้าง มีเพียงส่วนน้อยที่ได้รับสิทธิดังกล่าว

3. สาเหตุของการเคลื่อนย้ายแรงงาน

การเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างภาคเกษตร และนอกภาคการเกษตรนั้นมี 2 ลักษณะด้วยกัน คือ การเคลื่อนย้ายแรงงานในลักษณะชั่วคราว และการเคลื่อนย้ายอย่างถาวร ในการเคลื่อนย้ายแบบชั่วคราวนั้น แรงงานในภาคเกษตรจะเคลื่อนย้ายออกไปหางานทำในนอกภาคการเกษตรในช่วงนอกฤดูกาลเกษตร และจะกลับมาทำงานในภาคการเกษตรเฉพาะในช่วงการเพาะปลูกและเก็บเกี่ยว (มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2541) ซึ่งวิทยา เกียรตินันท์ และอรุณวรรณ วงศ์มณีโรจน์ (2536) ได้ศึกษากระบวนการอพยพแรงงานของเกษตรกรชนบท ของจังหวัดกำแพงเพชรและจังหวัดพิจิตร พบว่า สาเหตุที่ทำให้แรงงานเกษตรอพยพ คือ ปัญหาความยากจน รายได้จากภาคเกษตรไม่พอกับรายจ่าย สภาพที่ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ และการขาดแหล่งน้ำเพื่อทำการเกษตร โดยการอพยพของแรงงานส่วนใหญ่มีลักษณะที่เป็นฤดูกาล คือ หลังจากที่เกษตรกรปลูกพืชผลเรียบร้อยแล้ว ก็จะออกเดินทางไปหางานทำ และเมื่อใกล้ถึงช่วงฤดูกาลเก็บเกี่ยวเกษตรกรก็จะเดินทางกลับมา หลังจากเก็บเกี่ยวพืชผลเสร็จแล้วก็จะเดินทางไปหางานทำอีก และจะกลับมาอีกครั้งเมื่อถึงช่วงฤดูกาลเพาะปลูกในรอบถัดไป งานที่แรงงานอพยพไปทำ ได้แก่ ช่างฝีมือ ช่างไม้ และช่างปูน ลักษณะการจ้างงานของนายจ้างเป็นการจ้างงานแบบชั่วคราว แม้ค่าจ้างต่ำแต่แรงงานส่วนใหญ่ยังพอใจกับค่าจ้างที่ได้รับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของบัญชา สมบูรณ์สุข และอภิญา จันทร์เจริญ (2538) ที่ทำการศึกษารายการเคลื่อนย้ายแรงงานในจังหวัดสงขลา : กรณีศึกษาแรงงานการกรีดยางพารา และการทำยางแผ่นในสวนยางพาราของเกษตรกรที่พื้นสงเคราะห์จากสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางในอำเภอหาดใหญ่ และอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา ซึ่งจากการศึกษาพบว่าสาเหตุการเคลื่อนย้ายแรงงานการกรีดยางพาราและการทำยางแผ่นของครัวเรือนที่สำคัญ คือ เพื่อไปศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และต้องการเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือน นอกจากนี้อภิญา จันทร์เจริญ และบัญชา สมบูรณ์สุข (2540) ยังได้ทำการวิเคราะห์สถานการณ์แรงงานการกรีดยางพาราและการทำยางแผ่นของเกษตรกรชาวสวนยางในภาคใต้ พบว่าสาเหตุการเคลื่อนย้ายแรงงานการกรีดยางพาราและการทำยางแผ่น คือ การเคลื่อนย้ายเพื่อไปศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นมากที่สุด รองลงมาเพื่อต้องการเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือน นอกจากนี้ยังพบอีกว่าแรงงานที่เคลื่อนย้ายส่วนใหญ่ไปรับจ้างในโรงงาน

อุตสาหกรรมและไปศึกษาต่อในสถานศึกษาในเมือง และจากการศึกษาเชิงคุณภาพพบว่า สาเหตุที่แรงงานกรีดยางพาราและการทำยางแผ่นมีการเคลื่อนย้ายแรงงาน อาจแยกได้เป็นสาเหตุทางเศรษฐกิจ และสาเหตุทางสังคม โดยสาเหตุทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การขยายตัวของอุตสาหกรรมในเขตเมือง ความแตกต่างในเรื่องรายได้และค่าจ้างของแรงงานระหว่างชนบทและเมือง และความต้องการการเปลี่ยนแปลงสภาพการทำงานของตนเอง ส่วนสาเหตุทางสังคม ได้แก่ โอกาสทางการศึกษาและสังคม โอกาสในการรับบริการของรัฐที่จัดสรรให้ และค่านิยมส่วนตัว

สรุปสาเหตุของการเคลื่อนย้ายแรงงานในภาคเกษตร ได้แก่ ปัญหาความยากจน การขาดแคลนปัจจัยการผลิต เพื่อไปศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ความต้องการเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือน การขยายตัวของอุตสาหกรรมในเขตเมือง ความแตกต่างในเรื่องรายได้และค่าจ้างของแรงงานระหว่างชนบทและเมือง และความต้องการการเปลี่ยนแปลงสภาพการทำงานของตนเอง โอกาสทางการศึกษาและสังคม โอกาสในการรับบริการของรัฐที่จัดสรรให้ และค่านิยมส่วนตัว เป็นต้น

4. แรงงานสตรีในภาคเกษตร

ในสังคมปัจจุบันบทบาทของสตรีเป็นที่ยอมรับกันมากกว่าสมัยก่อน สตรีในปัจจุบันสามารถกระทำการใดๆ ได้กว้างขวางขึ้น ไม่ว่าด้านการประกอบอาชีพหรือการศึกษาหาความรู้ สังคมจึงเปิดโอกาสให้สตรีได้แสดงบทบาทมากขึ้น ประกอบกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ในช่วงที่ประเทศไทยเริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สตรีไทยที่ทำการเกษตรมีอยู่มากกว่าร้อยละ 85 แต่ต่อมาได้ลดลงมาก การที่สตรีทำงานในไร่นานั้นนับว่าเป็นส่วนหนึ่งของการทำนุบำรุงบ้านที่ทำงานทั้งปี การทำการเกษตรถูกนับว่าเป็นงานของครัวเรือน ดังนั้นงานหนักที่สตรีต้องทำเป็นประจำในช่วงฤดูกาลเกษตรจึงไม่ได้ถูกนับว่ามีค่าทางเศรษฐกิจ ในจำนวนสตรีที่ทำงานเกษตรกรรม 10 คน 7 คน อยู่ในประเภทแรงงานในครัวเรือนที่ไม่ได้รับค่าแรง มีอยู่เพียง 3 คน เท่านั้นที่ได้รับค่าจ้างเป็นเงินสด ในระบบการเกษตรของไทยสตรีในชนบทสามารถทำงานในไร่นาได้เหมือนกับผู้ชาย แม้แต่การใช้เครื่องจักรง่ายๆ เช่น เครื่องสูบน้ำ ซึ่งตามปกติผู้ชายก็จะเป็นผู้ใช้ ส่วนงานที่ต้องเพิ่มความสามารถในการผลิตมักจะใช้คนงานที่มีความชำนาญมากกว่านั้นคือต้องได้รับค่าแรงที่สูงกว่า สตรีที่ทำงานเกษตรกรรมโดยทั่วไปจะอยู่ในงานที่มีความสามารถในการผลิตต่ำ ซึ่งก็หมายถึงการได้ค่าแรงที่ต่ำไปด้วย จากการสำรวจในเดือนสิงหาคม 2543 พบว่ากำลังแรงงานสตรีทำงานอยู่ในภาคเกษตรมากที่สุดถึงร้อยละ 60.41 ทำงานในภาคการค้าและบริการร้อยละ 24.34 และทำงานในภาคอุตสาหกรรมร้อยละ 15.24 (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน, 2544) แม้ว่าภาคเกษตรกรรมเป็นตลาดใหญ่ของแรงงานสตรีโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 3 ซึ่งเป็นยุคทองของเกษตรกรไทย การเพิ่มขึ้นของแรงงานสตรีส่วนใหญ่จะเข้าไปสู่ภาคเกษตรกรรมในช่วงปี พ.ศ.2517-2530 และช่วงปี พ.ศ.2535-

2541 อัตราการเพิ่มของแรงงานสตรีที่อยู่ในภาคเกษตรกรรมกลับลดลงอย่างมาก (มิ่งสรรพ ขาวสะอาด และทิพวัลย์ แก้วมีสี, 2543) สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2531) ได้สรุปบทบาทของสตรีทางด้านการเกษตรว่า ในกิจกรรมภาคเกษตรสตรีจะมีส่วนร่วมน้อย ส่วนในระดับที่มีการใช้เทคโนโลยีสูงขึ้นสตรีก็มีส่วนร่วมน้อยมากเช่นกัน เนื่องจากปัจจุบันอัตราการเข้าสู่กำลังแรงงานของสตรีมีสูงขึ้น ซึ่งคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ (2538) ได้จัดทำแผนพัฒนาอาชีพและรายได้แก่แรงงานสตรีเพื่อการเปลี่ยนทัศนคติและค่านิยมในการทำงานรวมทั้งความต้องการแรงงานสตรีในทุกภาคการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น ไว้ดังนี้

4.1 จัดให้มีบริการแนะแนวอาชีพทั้งในระบบและนอกระบบ เพื่อให้สตรีมีข้อมูลเพียงพอในการเลือกประกอบอาชีพใหม่ๆ

4.2 จัดบริการให้สตรีได้รับการศึกษาอบรมด้านอาชีพ ทั้งในส่วนสำหรับสตรีที่ออกจากระบบการศึกษาแล้ว และในส่วนที่สตรีทำอาชีพแล้ว เพื่อเพิ่มทักษะและความรู้โดยเฉพาะอย่างยิ่งสตรีในภาคเกษตรให้มีความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีใหม่ๆ รวมทั้งสตรีในภาคอื่นๆ เช่น ภาคอุตสาหกรรม ฯลฯ เพื่อให้ทันสมัยและทันต่อความเปลี่ยนแปลงด้านอาชีพในสังคม

4.3 กระตุ้นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับตลาดแรงงานเพื่อให้สตรีมีทางเลือกในการประกอบอาชีพมากขึ้น

4.4 ขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีและกีดกันสตรี รวมทั้งการเอารัดเอาเปรียบจากการประกอบอาชีพและการจ้างงาน การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง ความก้าวหน้าในอาชีพการงาน และรายได้เมื่อทำงานทัดเทียมกับบุรุษ

4.5 ขยายขอบเขตการคุ้มครองสตรีให้รวมไปถึงแรงงานภาคเกษตร ภาคบริการและนอกระบบ เป็นต้น ให้คุ้มครองสตรีในลักษณะงานที่เสี่ยงต่ออันตราย หรือเสี่ยงต่อสุขภาพอนามัยจากสภาพการทำงานและสภาพแวดล้อม

4.6 เรี่ยกร่องให้มีกลไกในทุกระดับที่จะคุ้มครองแรงงานสตรีในธุรกิจนอกระบบ

4.7 ส่งเสริมให้สตรีในอาชีพต่างๆรวมกลุ่มกันอย่างถาวร เพื่อมีอำนาจในการต่อรองและเพื่อเอื้อต่อการพัฒนาตนเองและกันด้านอาชีพอื่นๆ

4.8 มีมาตรการลดภาระงานในบ้านและการเลี้ยงลูกของสตรี เช่น การให้ความสำคัญมากขึ้นกับบทบาทของบิดาหรือสามี และการจัดสวัสดิการให้เด็กทารกและเด็กปฐมวัย เป็นต้น

4.9 จัดการฝึกอบรมให้สตรีมีความสามารถในการจัดการและการบริการ สร้างความเชื่อมั่นให้ตนเอง และเชื่อในความสามารถของตนเองในการประกอบอาชีพ รวมทั้งความรู้ด้าน

เศรษฐกิจสังคมในระดับชาติและระดับโลกตามสมควร เพื่อปรับเปลี่ยนอาชีพและเพื่อเพิ่มทักษะในการตัดสินใจ

4.10 หามาตรการพิเศษเพื่อเพิ่มสัดส่วนของสตรีให้มีมากขึ้นในตำแหน่งที่ต้องตัดสินใจที่สำคัญและในระดับวางนโยบาย

4.11 หามาตรการพิเศษเพื่อแก้ปัญหาผลกระทบของเทคโนโลยีต่อการจ้างงานสตรี

บทบาทของสตรี

นอกจากสตรีจะทำงานในภาคเกษตรแล้ว สตรียังมีบทบาทภาระหน้าที่อื่นๆอีก การที่แรงงานสตรีเคยมีบทบาทเป็นแม่บ้าน ไม่ว่าจะเป็นการดูแลลูก ทำความสะอาด ซัก-รีดเสื้อผ้า จัดหาและเตรียมอาหาร ตลอดจนงานบ้านอื่นๆ แต่เมื่อบทบาทนั้นได้เปลี่ยนแปลงไปโดยสถานภาพทางเศรษฐกิจ ทำให้สตรีต้องมีบทบาทหน้าที่มากขึ้น โดยเฉพาะสตรีที่สมรสแล้วหรือไม่ก็ได้ บางครั้งอาจทำให้ขาดเวลาเอาใจใส่กับครอบครัว (จิตติศักดิ์ แสงห้าว, 2536) สอดคล้องกับข้อเสนอของจิตติศักดิ์ หวังเจริญ (2536) ซึ่งกล่าวว่า บทบาทของสตรีเปลี่ยนแปลงไปตามภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว บทบาทของสตรีซึ่งเดิมได้รับการระในครัวเรือนเพียงอย่างเดียว โดยการเป็นมารดาและแม่บ้าน ต้องรับภาระที่หนักขึ้น ด้วยการออกไปประกอบอาชีพเพื่อช่วยเหลือเศรษฐกิจในครัวเรือน ส่วนวรลักษณ์ มนัสเอื้อศิริ (2545) กล่าวว่า สตรีเป็นผู้มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เพราะพลังของสตรีมีถึงครึ่งหนึ่งของมนุษย์โลก แต่ได้ถูกละเลยในการนำศักยภาพที่มีอยู่ของสตรีมาใช้ให้เป็นประโยชน์ อนึ่งพิงพิศ ดุลยพัชร์ (2540) เสนอว่า การที่จะส่งเสริมให้สตรีในภาคเกษตรได้มีโอกาสสูงขึ้นในการเพิ่มพูนความรู้ และพัฒนาขีดความสามารถในด้านการเกษตรนั้น นอกจากนโยบายและโครงการต่างๆที่ให้การสนับสนุนอยู่แล้ว ความเข้าใจอันถูกต้องเกี่ยวกับบทบาทของสตรีในภาคเกษตรของตัวเจ้าหน้าที่ผู้ทำการส่งเสริม และผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหลายเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง กล่าวคือต้องมีความเข้าใจตรงกันในเรื่องบทบาทของสตรีในภาคเกษตร และต้องตระหนักว่าการพัฒนาการเกษตรจะไม่สามารถประสบความสำเร็จได้อย่างน่าพอใจ ถ้ายังยึดหลักอยู่ว่าสตรีในภาคเกษตรมีบทบาทแต่เพียงการบ้าน การเรือน และการเลี้ยงดูบุตรเท่านั้น

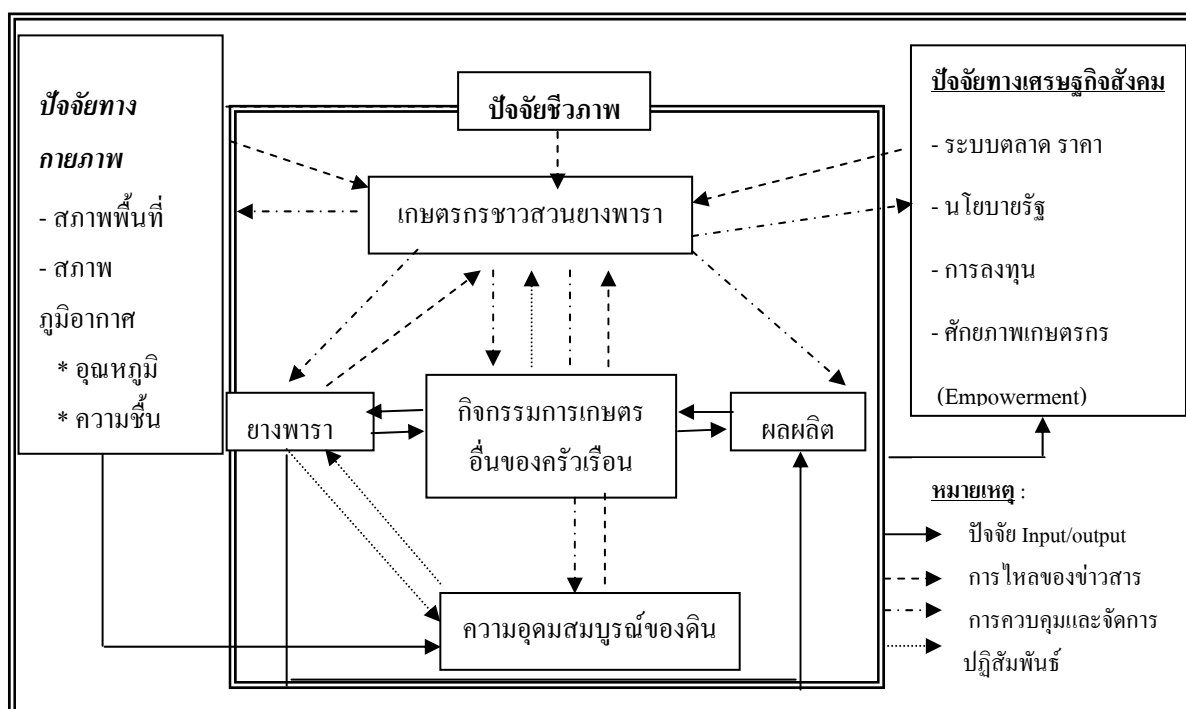
สรุป ในปัจจุบันสตรีมีบทบาทมากขึ้น ซึ่งอาจเนื่องมาจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ในอดีตการที่สตรีทำงานในไร่นานั้นนับว่าเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานบ้านที่ทำกันทั้งปี สตรีที่ทำงานเกษตรกรรมโดยทั่วไปจะอยู่ในงานที่มีความสามารถในการผลิตต่ำ แต่ในปัจจุบันการทำงานในภาคเกษตรของสตรีสามารถทำงานในไร่นาได้เหมือนกับผู้ชาย แม้แต่การใช้เครื่องจักรต่างๆ เช่น เครื่องสูบน้ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานในสวนยางพารา แรงงานสตรีทำงานเท่ากับแรงงานชาย การทำงานจะทำได้ด้วยกัน เช่น การปลูก ใส่ปุ๋ย กรีด เก็บน้ำยาง และขาย

แรงงานสตรีนอกจากจะมีบทบาทหน้าที่การทำงานในภาคการเกษตรแล้ว ยังมีบทบาทหน้าที่อื่นๆในครัวเรือนอีก เช่น การทำงานบ้าน และการดูแลลูก เป็นต้น

การทำสวนยางพารา

1. แนวคิดระบบการทำสวนยางพารา

การทำสวนยางพาราเป็นการสร้างป่าประเภทหนึ่ง ซึ่งใกล้เคียงกับการสร้างสวนป่า แต่ส่วนใหญ่แล้วการทำสวนยางพาราจะเป็นการปลูกพืชเชิงเดี่ยว ทำให้ขาดความสมดุลในระบบนิเวศน์ โดย Somboonsuke and Shivakoti (2002) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับระบบนิเวศน์การทำสวนยางพาราขนาดเล็กที่มีความสัมพันธ์ต่อกันว่า หัวใจของระบบดังกล่าวอยู่ที่ตัวเกษตรกร ซึ่งหมายถึงกระบวนการตัดสินใจของเกษตรกรชาวสวนยาง ซึ่งรับรู้และเรียนรู้ข่าวสารต่างๆในระบบการผลิตควบคุม และกำหนดการผลิตของตัวเอง ซึ่งในสภาพความเป็นจริงเกษตรกรชาวสวนยางไม่ได้มีกิจกรรมการผลิตทางการเกษตรเพียงอย่างเดียว โดยทั่วไปเกษตรกรส่วนใหญ่จะทำกิจกรรมทางการเกษตรอย่างอื่นควบคู่ไปกับกิจกรรมการผลิตยางพาราด้วย การที่จะเกิดความยั่งยืนทางสังคม และเศรษฐกิจของฟาร์มได้นั้นขึ้นอยู่กับศักยภาพ ขีดความสามารถในการผลิตของฟาร์ม ซึ่งต้องอาศัยการจัดการที่เหมาะสม วิธีการแก้ปัญหาที่ดี มีระบบข่าวสารที่ดี การมีส่วนร่วมและศักยภาพของเกษตรกร ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด โดยการตัดสินใจของเกษตรกรนั้นขึ้นกับองค์ประกอบดังนี้ คือ ข้อเสนอแนะทางกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจ สังคม รวมถึงนโยบายและแผนในปัจจุบัน องค์ประกอบเหล่านี้จะช่วยในกระบวนการตัดสินใจของเกษตรกรชาวสวนยาง นอกจากนี้ปัญญาสมบูรณ์สุข และคณะ (2544) ได้เสนอแนวคิดระบบนิเวศน์ยางพาราขนาดเล็ก: มุมมองเชิงระบบ โดยระบบนิเวศน์ยางพาราขนาดเล็กจัดได้ว่าเป็นระบบนิเวศน์ที่มีขอบเขต จุดประสงค์ องค์ประกอบ และโครงสร้างเช่นเดียวกับระบบนิเวศน์ทั่วไป ซึ่งประกอบด้วยสังคมของสิ่งมีชีวิตกับปัจจัยแวดล้อมที่ไม่มีชีวิต ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน ในระบบนิเวศน์ยางพาราตามมุมมองเชิงระบบเน้นที่ตัวเกษตรกรเป็นสำคัญ คือ ระบบการตัดสินใจ การถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ การควบคุม และการจัดการที่ทำให้เกิดการถ่ายทอดหมุนเวียนองค์ประกอบต่างๆในระบบให้รู้ในภาวะสมดุล (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 ระบบการทำสวนยางพาราในภาคใต้ปัจจุบัน

ที่มา : Somboonsuke, Shivakoti and Demaine (2002).

ไพศาล เหล่าสุวรรณ และคณะ(2530) ได้กำหนดเกณฑ์การจำแนกระบบการทำฟาร์มสวนยางพาราขนาดเล็กของครัวเรือนเกษตรกรไว้ดังนี้ (1) เกณฑ์การจำแนกประเภทการลงทุน ได้แก่ สวนยางพาราเพื่อการค้าและสวนยางพาราเพื่อการบริโภคหรือยังชีพของครัวเรือน (2) เกณฑ์การจำแนกโดยอาศัยศักยภาพของเวลา ความสามารถของเกษตรกรชาวสวนยางในการจัดการเวลา และ (3) เกณฑ์การจำแนกโดยอาศัยกิจกรรมอื่น ๆ ร่วมกับการทำสวนยางพารา เช่น การปลูกยางร่วมกับไม้ผล การปลูกยางร่วมกับเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น ซึ่ง Somboonsuke, Shivakoti and Demaine (2002) ได้จำแนกรูปแบบระบบการทำสวนยางในภาคใต้ที่สามารถพบได้ในปัจจุบันในแหล่งปลูกยางในภาคใต้ โดยอาศัยการจำแนก (1) ประเภทกิจกรรมการผลิตของครัวเรือน (Farm household activity) (2) ระบบวนเกษตร (Agroecozone) และ (3) สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม (Socio-economics) ออกเป็น 6 รูปแบบ คือ (1) ระบบการทำสวนยางเชิงเดี่ยว (2) ระบบการทำสวนยางร่วมกับการปลูกพืชแซม (3) ระบบการทำสวนยางร่วมกับการทำนา (4) ระบบการทำสวนยางร่วมกับการปลูกไม้ผล (5) ระบบการทำสวนยางร่วมกับการเลี้ยงสัตว์ และ (6) ระบบการทำสวนยางร่วมกับกิจกรรมการเกษตรผสมผสาน ซึ่งในปัจจุบันเป็นรูปแบบที่พบเห็นได้ในภาคใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกรชาวสวนยางขนาดเล็กที่ทำในระดับครัวเรือนซึ่งเป็นภาคการผลิตที่ใหญ่ของประเทศ โดยจากการศึกษาของวิฑูร อินทมนั (2536) กล่าวว่าชาวสวนยางแต่ละครัวเรือนมีพื้นที่สวนยางประมาณ 14

ไร่ โดยแบ่งผู้ผลิตหรือเจ้าของสวนยางออกเป็นกลุ่มตามพระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางตามขนาดพื้นที่เพาะปลูกได้ 3 กลุ่ม คือ (1) สวนยางขนาดเล็ก มีพื้นที่ระหว่าง 1-50 ไร่ คิดเป็นสัดส่วนต่อพื้นที่ปลูกยางทั้งหมดประมาณร้อยละ 95.6 (2) สวนยางขนาดกลาง มีพื้นที่ระหว่าง 51-250 ไร่ คิดเป็นสัดส่วนต่อพื้นที่ปลูกยางทั้งหมดประมาณร้อยละ 4.1 และ (3) สวนยางขนาดใหญ่ มีพื้นที่ถือครองที่มากกว่า 250 ไร่ คิดเป็นสัดส่วนต่อพื้นที่ปลูกยางทั้งหมดประมาณร้อยละ 0.3

2. ลักษณะการปฏิบัติงานในสวนยางพารา

การผลิตยางพาราอย่างถูกต้องและเหมาะสมนั้น สถาบันวิจัยยาง (2547) ได้แนะนำการปลูกยางพาราให้ประสบความสำเร็จต้องมีการเตรียมพื้นที่ให้มีสภาพเหมาะสม เตรียมวัสดุปลูกให้มีคุณภาพและมาตรฐาน และวิธีการปลูกที่ถูกต้อง เพื่อให้ต้นยางเจริญเติบโตเปิดกรีดได้เร็ว ซึ่งมีวิธีการปฏิบัติดังนี้

2.1 การเตรียมพื้นที่ปลูกยาง

การเตรียมพื้นที่ปลูกสร้างสวนยางเป็นการปรับพื้นที่ให้เหมาะสมสำหรับปลูกยางทั้งในด้านการปฏิบัติงานในสวนยางและอนุรักษ์ดินและน้ำ จำเป็นต้องวางแผนการใช้พื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสะดวกในการดูแลรักษาต้นยางและรวบรวมผลผลิต โดยไถแปร 1-2 ครั้ง และไถพรวนอีก 1 ครั้ง เพื่อช่วยในการระบายน้ำและทำแนวกันไฟ ถ้าพื้นที่มีความลาดเอียงควรมีแถวขวางขวางกับทิศทางการลาดเทเพื่อลดและป้องกันการชะล้างหน้าดิน ส่วนพื้นที่ที่ไม่มีปัญหาลาดเทการวางแผนปลูกควรพิจารณาถึงทิศทางการวางแนวขวางไม่ด้านกับทิศทางการลาดเทหรือวางแนวขวางให้อยู่ตามแนวตะวันออก และเพื่อสะดวกต่อการปลูกพืชแซมยาง

ระยะปลูกยางในพื้นที่แห้งแล้งควรใช้ระยะ 6 x 3 เมตร หรือ 88 ต้นต่อไร่ ในกรณีไม่ปลูกพืชแซม (หรือปลูกพืชคลุมอย่างเดียว) และระยะปลูก 7 x 25 เมตร หรือ 91 ต้นต่อไร่ ในกรณีที่ต้องปลูกพืชแซม แล้วปักไม้หลักหรือไม้ชะมบตาม ระยะปลูกชุดหลุมขนาดกว้าง x ยาว x ลึก 50 x 50 x 50 เซนติเมตร ด้านใดด้านหนึ่งของไม้ชะมบ การชุดหลุมอาจใช้แรงคนหรือใช้สว่านดีดรถแทรกเตอร์ ซึ่งสามารถทำงานได้อย่างรวดเร็ว

2.2 ขั้นตอนการปลูก

นำปุ๋ยฟอสเฟต (0-3-0) คลุกดินบนไว้บริเวณปากหลุม เพื่อเตรียมปลูกในอัตรา 170 กรัมต่อหลุม แล้วนำยางชำถุงขนาด 1-2 ฉัตร ลงวางในหลุมปลูก โดยก่อนนำวางควรตัดก้นถุงห่างจากก้นถุงประมาณ 1 นิ้วทิ้ง เพื่อตัดปลายรากที่คดงอและม้วนเป็นวงอยู่บริเวณก้นถุงทิ้งให้รากงอกใหม่แทงหยั่งลึกลงในดินได้รวดเร็ว ในขั้นตอนนี้อ่าเพ็งกรีดบริเวณข้างถุงเพื่อป้องกันดินในถุงยางแตกออก ควรกรีดถุงพลาสติกบริเวณด้านข้างเมื่อนำยางลงไปวางในหลุมปลูกเรียบร้อยแล้ว การวางยางในหลุมปลูกต้องวางโดยให้ก้นถุงแนบชิดกับดินเดิมก้นหลุม จัดต้นยางให้ตรงกับ

แนวต้นอื่นๆ ในแถว เมื่อจัดวางต้นยางเรียบร้อยแล้วให้ใช้มีดเล็กๆ กรีดด้านข้างถุงพลาสติก จากกัน ถุงถึงปากถุงให้ขาดจากกัน แต่ยังไม่ให้ดึงถุงพลาสติกออก เพื่อป้องกันดินแตก กลบดินบนที่คลุม ปุ๋ยหินฟอสเฟตไว้แล้วลงในหลุมประมาณครึ่งหนึ่งของถุง แต่อย่าเพิ่งกดแน่น ต่อจากนั้นดึง ถุงพลาสติกที่กรีดไว้แล้วออก โดยการดึงขึ้นตรงๆ อย่างระมัดระวัง หลังจากดึงถุงพลาสติกออกแล้ว จึงใช้เท้าเหยียบกดดินที่ถมข้างถุงไว้แล้วให้แน่น โดยระวังอย่าให้ดินที่ชำยางแตก ต่อจากนั้นจึงเติม ดินให้เต็มหลุม (ดินที่ใช้เติมนี้ถ้าเป็นปุ๋ยหมักจะช่วยให้ดินมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยใช้อัตรา 3-5 กก. ต่อหลุม) แล้วเหยียบดินให้แน่นอีกครั้งหนึ่ง หลังจากกลบหลุมปลูกยางเรียบร้อยแล้ว ให้ใช้เศษ วัชพืชหรือวัสดุเหลือใช้คลุมดินบริเวณโคนต้น การคลุมโคนจะต้องระวังอย่าให้คลุมชิดต้นยาง ควรเว้นเป็นรัศมีประมาณ 5 -10 ซม. รอบต้นยางเพื่อป้องกันการลวกจากละอองน้ำค้างซึ่งถูกแดดเผา จนร้อนจัด จะทำให้ต้นยางเป็นแผลไหม้ได้ ใช้ไม้ชะมบปักใกล้กับต้นยาง แต่อย่าให้ถูกดินชำยาง แล้วใช้เชือกผูกไม้ชะมบให้แน่นแล้วคล้องต้นยางหลวม ๆ ตรงกึ่งกลางของฉัตรที่ 1 หรือสูง ขึ้นไป ทางส่วนยอดเล็กน้อย เพื่อป้องกันลมพัดต้นยางหัก

2.3 วัสดุปลูก

วัสดุปลูกหรือขนาดต้นพันธุ์สำหรับปลูกควรเป็นยางชำถุงขนาด 1 ฉัตร และ 2 ฉัตร ส่วนยาง 3 ฉัตรขึ้นไป ควรใช้ในการปลูกซ่อมเท่านั้น ฉัตรใบยอดควรแก่เต็มที่เพื่อป้องกันการช็อค จากแสงแดดและยอดอ่อนเสียหายจากการปลูกและขนส่ง กรณีที่ต้องการขนส่งยางชำถุงจากแหล่ง อื่นมาปลูกต้องระมัดระวังไม่ให้ต้นยางกระทบกระเทือน ก่อนปลูกควรพักยางไว้อย่างน้อย 1-2 สัปดาห์ โดยเก็บไว้ในที่ร่มเงาและรดน้ำทุกวัน เมื่อต้นยางแข็งแรง จึงนำไปปลูก

2.4 ปุ๋ยและการใส่ปุ๋ยยางพารา

การใส่ปุ๋ยจะต้องเลือกใส่ให้เหมาะกับแต่ละช่วงอายุของต้นยางพารา ซึ่งสูตรปุ๋ย และการใส่ปุ๋ยยางพาราแสดงไว้ดังตาราง 1

ตาราง 1 สูตรปุ๋ยที่แนะนำให้ใช้สำหรับยางพารา

หมายเลขสูตรปุ๋ย	สูตรปุ๋ย	ชนิดของดิน	อายุยาง
สูตร 1	ปุ๋ยผสม 8-14-3 ปุ๋ยเม็ด 11-6-4 หรือ 18-10-6	ดินร่วน	น้อยกว่า 42 เดือน
สูตร 2	ปุ๋ยผสม 13-19-4 ปุ๋ยเม็ด 18-4-9	ดินร่วน	46-76 เดือน
สูตร 3	ปุ๋ยผสม 8-13-7 ปุ๋ยเม็ด 10-5-9 หรือ 16-8-14	ดินทราย	น้อยกว่า 42 เดือน
สูตร 4	ปุ๋ยผสม 11-10-7 ปุ๋ยเม็ด 14-4-9	ดินทราย	42-76 เดือน
สูตร 5	ปุ๋ยผสม 15-0-18	ทุกชนิด	ต้นยางหลังเปิดกรีดเคยปลูกพืชคลุมและใส่ปุ๋ยฟอสเฟตบำรุง
สูตร 6	ปุ๋ยผสม 12-5-14 ปุ๋ยเม็ด 15-7-18	ทุกชนิด	ต้นยางหลังเปิดกรีด ไม่เคยปลูกพืชคลุม

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2547.

2.5 การกรีดยาง

การกรีดยางเป็นการนำผลผลิตในรูปของน้ำยางจากบริเวณเปลือกของต้นยางเพื่อแปรรูป วิธีการที่ถูกต้องสามารถเพิ่มผลผลิตให้ได้มากยิ่งขึ้นอย่างยั่งยืน จึงควรพิจารณาปัจจัยต่างๆที่สำคัญ คือ พันธุ์ยาง อายุต้นยาง ฤดูกาล การเปิดกรีด ระบบกรีด วิธีการใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง และความชำนาญของคนกรีด การเลือกใช้ปัจจัยที่เหมาะสมและสอดคล้องกันสามารถเพิ่มผลผลิตยางให้สูงขึ้น ถนอมต้นยางให้กรีดได้ระยะยาวนาน และเป็นอันตรายต่อต้นยางน้อยที่สุด (สถาบันวิจัยยาง, 2547) ดังนั้นเพื่อให้ให้น้ำยางมากที่สุด ต้นยางเสียหายน้อยที่สุด ยึดอายุการกรีดให้นานที่สุดและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด มีหลักการกรีด และระบบกรีด ดังนี้

การเปิดกรีด ควรเปิดกรีดเมื่อจำนวนต้นยางที่มีขนาดเส้นรอบต้นไม่ต่ำกว่า 50 เซนติเมตร ที่ความสูง 150 เซนติเมตรจากพื้นดินไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนต้นยางทั้งหมด ใช้ระบบกรีดครั้งลำต้น วันเว้นวัน เปิดกรีดครั้งลำต้นที่ระดับความสูง 150 เซนติเมตร จากพื้นดิน รอยกรีดทำมุม 30 องศา กับแนวระบบ และเอียงจากซ้ายบนลงมาขวาล่าง ดิตรงรองรับน้ำยาง ห่างจากรอยกรีดด้านหน้าลงมาประมาณ 30 เซนติเมตร ถ้าไม่กรีดยางควรคว่ำถ้วยไว้เพื่อไม่ให้สิ่งสกปรกตกลงไปในถ้วยรับน้ำยาง กรีดให้ลึกใกล้เนื้อไม้มากที่สุด แต่ต้องไม่ถึงเนื้อไม้ ควรกรีดตอนเช้าในช่วงเวลา 06.00-08.00 นาฬิกา เพราะทำงานได้สะดวก ไม่เสียค่าใช้จ่ายในการซื้ออุปกรณ์ให้แสง

สว่าง ไม่เสี่ยงอันตราย ไม่ทำลายสุขภาพ และสิ่งแวดล้อม ควรกรีดไม่เกิน 500 ต้นต่อคนต่อวัน หมั่นลับมีดกรีดยางให้คมอยู่เสมอ และหยุดกรีดในช่วงยางผลัดใบจนถึงใบที่ผลิใหม่เป็นใบแก่(กรมวิชาการเกษตร, 2543)

2.6 การแปรรูปยาง

กรมวิชาการเกษตร (2543) กล่าวว่าน้ำยางที่ได้สามารถนำไปขายในรูปของน้ำยางสด หรือนำไปแปรรูปเป็นยางแผ่นดิบ การแปรรูป ควรทำในโรงเรือน วิธีการผลิต และลักษณะของยางแผ่นคุณภาพดีมีดังนี้

2.6.1 วิธีการผลิตยางแผ่นดิบ เพื่อให้ได้ยางแผ่นดิบที่มีคุณภาพดีและได้ราคาตรงตามมาตรฐานจำเป็นต้องทำความสะอาดเครื่องมือทำยางแผ่นทุกชนิด ทั้งก่อนและหลังการใช้งานแล้ว เครื่องมือทำยางแผ่นควรทำให้เปียกน้ำก่อนนำไปใช้ทุกครั้ง เพื่อความสะดวกในการทำ ความสะอาดหลังใช้เสร็จ เครื่องมือที่สำคัญในการทำยางแผ่น ได้แก่ เครื่องกรองลวดเบอร์ 40 และ 60 ตะกวด ถึงสำหรับใส่น้ำและน้ำยาง โตะขนาดยาง เครื่องรีดชนิดสั้นและชนิดคอก โรงเรือนหรือเพิงอย่างง่าย ๆ กระจ่างดวงน้ำหรือน้ำยาง ใบพายสำหรับกวนน้ำยาง และภาชนะผสมกรด

ขั้นตอนวิธีการผลิตยางแผ่นมีดังต่อไปนี้

เริ่มจากการเก็บรวบรวมน้ำยาง ควรเช็ดถึงน้ำยางให้สะอาดก่อนรองรับน้ำยาง ทำความสะอาดถังเก็บน้ำยางก่อนใช้ทุกครั้ง อย่าใส่ขี้ยางหรือใบไม้ลงไปถังเก็บน้ำยางจะทำให้ยางสกปรกและยางจับตัวกันเป็นก้อนเร็วทำให้กรองน้ำยางได้ยาก ถึงเก็บน้ำยางควรมีฝาปิดเพื่อป้องกันมิให้น้ำยางกระฉะในระหว่างนำไปยังโรงทำแผ่น หลังจากได้น้ำยางแล้ว กรองน้ำยางด้วยเครื่องกรองลวด เบอร์ 40 และ 60 โดยวางเครื่องกรองซ้อนกัน 2 ชั้น เบอร์ 40 ไว้ข้างบน และเบอร์ 60 ไว้ข้างล่าง แล้วตวงน้ำยางใส่ตะกวด ให้ตวงน้ำยางที่กรองแล้วใส่ตะกวดที่สะอาด ตะกวดละ 3 ลิตร ผสมน้ำกับน้ำยาง เติมน้ำสะอาดลงในตะกวดที่ใส่น้ำยางไว้แล้วตะกวดละ 2 ลิตร จะได้อัตราส่วนผสมระหว่างน้ำกับน้ำยางในอัตรา 3 ส่วนต่อ 1 ส่วน ซึ่งอัตราส่วนนี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ การเลือกใช้น้ำกรดและการผสมน้ำกรด เพื่อให้ยางแข็งตัวและได้ยางแผ่นคุณภาพดีควรเลือกใช้กรดฟอร์มิคชนิดเข้มข้น 90% โดยผสมกรดฟอร์มิคอัตราส่วน 2 ส่วนแกมผสมกับน้ำสะอาด 3 กระจ่างนม แล้วกวนให้เข้ากันโดยใช้กรดเทในน้ำ และภาชนะที่ใช้ควรใช้ภาชนะที่เป็นกระเบื้องเคลือบหรือ แกลลอนที่เป็นพลาสติกในการผสม หลังจากนั้นใช้ใบพายกวนน้ำยางในตะกวดสัก 1-2 ทีชัว แล้วตวงน้ำกรดที่ผสมแล้ว 1 กระจ่างนมเทลงน้ำยางในตะกวดที่ผสมน้ำแล้วใช้ใบพายกวนน้ำยางให้เข้ากัน โดยขณะกวนน้ำยางจะมีฟองอากาศเกิดขึ้นให้ใช้พายกวาดฟองอากาศออกจากตะกวดให้หมด เก็บรวบรวมใส่ภาชนะไว้ขายเป็นเศษยาง ปิดตะกวดเพื่อป้องกันมิให้ฝุ่นละอองหรือสิ่งสกปรกตกลงในน้ำยางที่กำลังจับตัว ทั้งไว้ประมาณ 30-45 นาที เมื่อยางจับตัวแล้ว ก้อนนำไปนวดรีนน้ำสะอาดหล่อไว้

ทุกตะกบ เพื่อสะดวกในการเทแต่งยางออกจากตะลงบนโต๊ะขนาดขางที่ปูด้วยลูมิเนียม หรือแผ่นสังกะสี ใช้ท่อเหล็กขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 3 นิ้ว ยาวประมาณ 80 เซนติเมตร และหนาประมาณ 1 เซนติเมตร นำยางที่นวดแล้วเข้าเครื่องรีดสั้น 3-4 ครั้ง ให้หนาประมาณ 3-4 มิลลิเมตร แล้วนำยางแผ่นที่ผ่านการรีดสั้นแล้วเข้าเครื่องรีดดอก 1 ครั้ง ให้เหลือความหนาไม่เกิน 2 มิลลิเมตร จากนั้นนำแผ่นยางที่รีดดอกแล้วมาล้างน้ำสะอาดเพื่อล้างกรดและสิ่งสกปรกที่ติดอยู่ตามผิวของแผ่นยางออกให้หมด แล้วนำแผ่นยางมาผึ่งให้แห้งไว้ในที่ร่มประมาณ 6 ชั่วโมง ห้ามนำไปผึ่งแดดเพราะจะทำให้ยางเสื่อมคุณภาพ สุดท้ายเก็บรวบรวมยางโดยพาดไว้บนราวในโรงเรือน เพื่อผึ่งให้แห้ง ใช้เวลาประมาณ 15 วัน รอจำหน่ายต่อไป

ลักษณะยางแผ่นคุณภาพดี แผ่นยางมีความสะอาดและปราศจากฟองอากาศตลอดแผ่น มีความชื้นในแผ่นยางไม่เกิน 1.5% มีความยืดหยุ่นดี และมีลายดอกเด่นชัดตลอดแผ่น แผ่นยางบาง มีความหนาของแผ่นไม่เกิน 3 มิลลิเมตร เนื้อยางแห้งใส มีสีสวยสม่ำเสมอตลอดแผ่น ลักษณะสีเหลืองทองหรือเหลืองอ่อน ไม่มีสีคล้ำหรือรอยดำ น้ำหนักเฉลี่ยต่อแผ่น 800-1,200 กรัม และแผ่นยางเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาดกว้าง 38-46 เซนติเมตร ความยาว 80-90 เซนติเมตร

2.6.2 น้ำยางสด แรงงานสตรีจะนำน้ำยางสดที่กรี๊ดได้ในแต่ละวันมาขายให้กับพ่อค้าในท้องถิ่นที่มาตั้งจุดรับซื้อในบริเวณใกล้ๆสวนยางที่กรี๊ดอยู่ โดยมีวิธีการขายในลักษณะของการคำนวณเปอร์เซ็นต์เนื้อยางแห้ง โดยมีเครื่องมือวัดเปอร์เซ็นต์น้ำยาง เปอร์เซ็นต์น้ำยางแห้ง (dry rubber content หรือ DRC) จะอยู่ที่ประมาณ 30-35 เปอร์เซ็นต์ของน้ำยาง แล้วนำไปคำนวณกับราคารับซื้อ ซึ่งสูตรคักดี สุทธิสงค์ (2542) กล่าวว่า น้ำยางจะเริ่มจับตัวตามธรรมชาติภายหลังการกรี๊ด 2-4 ชั่วโมง ขึ้นอยู่กับปริมาณกรดที่แบคทีเรียในธรรมชาติสร้างขึ้น ดังนั้นชาวสวนยางจะต้องกรี๊ด เก็บและนำส่งน้ำยางให้แล้วเสร็จภายใน 4 ชั่วโมง

2.7 การขายผลผลิต

การขายผลผลิตและราคาจะแตกต่างกันตามผลผลิตในลักษณะต่างๆ ยางแผ่นเกษตรกรจะรวบรวมและนำผลผลิตไปจำหน่ายให้กับพ่อค้าในหมู่บ้าน และเกษตรกรบางส่วนจะรวบรวมผลผลิตไปขายกับพ่อค้าในเมือง ส่วนน้ำยาง เกษตรกรจะนำมาขายกับพ่อค้าและกลุ่มน้ำยางที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน แบบวันต่อวัน ในการกำหนดราคาขายทั้งยางแผ่นและน้ำยางสดจะอ้างอิงราคาจากตลาดกลางหาดใหญ่ โดยราคาของยางแผ่นจะสูงกว่าน้ำยางสดเล็กน้อย แต่ในปัจจุบันเกษตรกรนิยมขายน้ำยางสดมากกว่า เนื่องจากเกษตรกรจะได้รับเงินแบบวันต่อวัน และยังมีเงินเบิกเงินไปใช้ได้ล่วงหน้า แล้วค่อยนำน้ำยางมาผ่อนเงินต่อไป อีกทั้งการขายน้ำยางยังรวดเร็ว ประหยัดเวลา เกษตรกรมีเวลาว่างสามารถไปทำกิจกรรมอื่นๆ ได้อีก

จากการปฏิบัติงานในสวนยางพาราข้างต้น สามารถสรุปการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีที่ปฏิบัติงานในสวนยางพาราออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่

1. แรงงานในการเตรียมพื้นที่ ได้แก่ การไถปรับพื้นที่ การวางแนวหลุม และการขุดหลุมแรงงานซึ่งแรงงานสตรีอาจจะไม่ได้ลงมือปฏิบัติเอง แต่จะเป็นการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานมากกว่า
2. แรงงานในการปลูก ได้แก่ การใส่ปุ๋ยรองก้นหลุม และการปลูกซ่อม
3. แรงงานในการจัดการสวน ได้แก่ การใส่ปุ๋ยบำรุงสวน การป้องกันกำจัดวัชพืช การป้องกันโรคและศัตรูพืช
4. แรงงานในการเก็บเกี่ยว ได้แก่ การกรีดยาง และการเก็บน้ำยาง
5. แรงงานในการตลาด ได้แก่ การเตรียมผลผลิต และการขายผลผลิต

แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพ

1. ความหมายเกี่ยวกับประสิทธิภาพ

โดยทั่วไปปัญหาทางเศรษฐกิจการเกษตรของเกษตรกรมักจะเป็นปัญหาด้านการผลิตที่ยังขาดประสิทธิภาพ ทำให้รายได้ของเกษตรกรอยู่ในระดับต่ำ และการผลิตทางการเกษตรยังขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศ จึงมีผลผลิตไม่แน่นอน ประสิทธิภาพในการผลิตของเกษตรกรไทยยังอยู่ในระดับต่ำอยู่มากเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ผลิตในประเทศอื่นๆ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2541) ได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพ(Efficiency) ว่าหมายถึงอัตราส่วนระหว่างผลผลิต (Output) หรือทรัพยากร (Resources) ที่ใช้เพื่อให้ได้ผลผลิตมากขึ้น ประสิทธิภาพอาจคิดเทียบผลผลิตกับทรัพยากรที่ใช้ไปทั้งหมดหรือทรัพยากรที่ใช้ไปบางส่วนก็ได้ การวัดประสิทธิภาพอาจเขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$\text{ประสิทธิภาพ} = \frac{\text{ผลผลิต}}{\text{ปัจจัยการผลิต}} \times 100$$

วิฑูรย์ ปัญญากุล (2544) กล่าวว่า ประสิทธิภาพการผลิต คือ จำนวนผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่ หรือต่อหน่วยแรงงาน หรือเงินทุน เวลา หรือปัจจัยการผลิตอื่นๆ คนภายนอกทั่วไปมักจะวัดประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มจากปริมาณการผลิตโดยรวม หรือปริมาณผลผลิตของพืช สัตว์ รายได้ หรือกำไร โดยมีความคาดหวังว่าจะต้องเพิ่มผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่ให้สูงที่สุด การวัดประสิทธิภาพการผลิต เกษตรกรจะมีวิธีเฉพาะตัว ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยการผลิตหลายประการ ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งในการกำหนดประสิทธิภาพการผลิต ได้แก่ การถือครองปัจจัยในการทำการผลิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ดินและแหล่งที่ตั้งตลอดจนคุณภาพของดินที่ใช้ในการผลิตและปริมาณน้ำฝน

ส่วนประภัสร์ ศิริสัมพันธ์นา (2544) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง ค่าเปรียบเทียบระหว่างค่าใช้จ่ายกับผลผลิตที่กำหนดระดับหนึ่ง เรียกว่า ประสิทธิภาพภายใต้ผลผลิต กล่าวคือ ถ้าพิจารณาผลผลิต กิจกรรมใดเสียค่าใช้จ่ายต่ำก็จะเป็นกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพสูงสุด แต่ถ้าเปรียบเทียบผลผลิตกับตัวเปรียบเทียบอื่น เช่น ค่าใช้จ่าย หรือต้นทุนการผลิต เรียกว่า ประสิทธิภาพภายใต้ปัจจัยการผลิต ถ้ากิจกรรมใดมีผลผลิตมากก็จะเป็นกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพสูง ตรงข้ามกิจกรรมใดมีผลผลิตน้อย ถือว่ากิจกรรมนั้นมีประสิทธิภาพการผลิตต่ำกว่า ซึ่งสอดคล้องกับกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (2544) ให้ความหมายของประสิทธิภาพการผลิตหรือประสิทธิภาพแรงงาน ว่าเป็นการเปรียบเทียบระหว่างจำนวนสินค้าหรือบริการที่ผลิตได้ (Output) กับจำนวนของทรัพยากรหรือปัจจัยที่ใช้ในการผลิตสินค้าหรือบริการนั้นออกมา (Input) ความสัมพันธ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงการเพิ่มหรือลดลงของประสิทธิภาพในการผลิต ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มลดของประสิทธิภาพการผลิตแบ่งเป็น 3 ปัจจัยคือ 1) ปัจจัยด้านเทคโนโลยี 2) ปัจจัยด้านระบบการบริหาร และ 3) ปัจจัยด้านแรงงาน ส่วนสำนักงานส่งเสริมเกษตรภาคใต้ (2530) กำหนดการใช้แรงงานให้มีประสิทธิภาพไว้ดังต่อไปนี้

- 1) การใช้แรงงานที่เหมาะสมกับชนิดของงาน
- 2) การใช้แรงงานหรือจัดระบบการกระจายของแรงงานให้เหมาะสม
- 3) การใช้แรงงานให้เหมาะสมกับวิทยาการแผนใหม่และพื้นบ้าน
- 4) การใช้แรงงานแบ่งตามเพศ อายุ กับขั้นตอนของแรงงานหรือชนิดของงาน
- 5) การใช้แรงงานผสมผสานหรือทดแทนแรงงานคน สัตว์ และเครื่องจักรกล

การเกษตรอย่างไร จึงก่อให้เกิดประสิทธิภาพ ลดต้นทุนการผลิตและประหยัดเวลา

สรุป ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง อัตราส่วนระหว่างผลผลิตต่อปัจจัยการผลิต โดยในการผลิตถ้าใช้ปัจจัยการผลิตน้อย แต่ได้ผลผลิตมากถือว่าการผลิตนั้นมีประสิทธิภาพสูง แต่ถ้าใช้ปัจจัยการผลิตมากแต่ได้ผลผลิตน้อยถือว่าการผลิตนั้นมีประสิทธิภาพต่ำ

2. ประสิทธิภาพการดำเนินงานของฟาร์ม

Parinya Cherdchom, Paratta Prommee and Buncha Somboonsuke (2002) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพฟาร์ม โดยได้กล่าวถึงการวัดประสิทธิภาพไว้ว่า การวัดประสิทธิภาพฟาร์มเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการธุรกิจและกระบวนการผลิตสำหรับฟาร์มขนาดเล็กซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทได้แก่ การวัดประสิทธิภาพทางกายภาพ และการวัดประสิทธิภาพทางการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับ John and Kapur (1992) ว่าการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของฟาร์ม เพื่อนำผลการวิเคราะห์มาเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของฟาร์มที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน หรือเพื่อ

เปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานของฟาร์มในปีที่ผ่านมา ซึ่งในการวัดประสิทธิภาพของฟาร์มจะพิจารณาประสิทธิภาพของปัจจัยทางกายภาพ และปัจจัยทางการเงิน

1) ปัจจัยทางกายภาพของฟาร์ม (Physical Factors) การวัดประสิทธิภาพทางกายภาพเป็นการวัดประสิทธิภาพของพื้นที่และผลผลิต เช่น ขนาดของพื้นที่ถือครองเพื่อการทำการเกษตร และจำนวนผลผลิตของฟาร์ม เป็นต้น

2) ปัจจัยทางการเงินของฟาร์ม (Financial Factors) การวัดประสิทธิภาพทางการเงินประกอบด้วย การพิจารณารายได้ทั้งหมด ต้นทุนผันแปรทั้งหมดและต้นทุนคงที่ทั้งหมด และการวัดอัตราส่วนของฟาร์ม เช่น อัตราส่วนต้นทุนผันแปรต่อรายได้ทั้งหมด ซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ (1) การวัดประสิทธิภาพโดยรวมด้านการเงิน ได้แก่ ค่าใช้จ่ายทั้งหมด (ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสด) รายได้ทั้งหมด ต้นทุนผันแปรทั้งหมด และต้นทุนคงที่ทั้งหมด และ (2) การวัดอัตราส่วนของฟาร์ม ได้แก่ มูลค่าผลผลิตต่อมูลค่าปัจจัยการผลิต อัตราการใช้ปุ๋ยต่อพื้นที่ อัตราส่วนต่อต้นทุนฟาร์มและอัตราส่วนต่อรายได้

มูลค่าผลผลิตต่อมูลค่าปัจจัยการผลิต	=	<u>รายได้ทั้งหมด</u> <u>ต้นทุนทั้งหมด</u>
อัตราการใช้ปุ๋ยต่อพื้นที่	=	<u>การใช้ปุ๋ย (กิโลกรัม)</u> <u>พื้นที่ (ไร่)</u>
ต้นทุนผันแปรต่อมูลค่าผลผลิต	=	<u>ต้นทุนผันแปรทั้งหมด</u> <u>รายได้ทั้งหมด</u>
ต้นทุนคงที่ต่อมูลค่าผลผลิต	=	<u>ต้นทุนคงที่ทั้งหมด</u> <u>รายได้ทั้งหมด</u>
ต้นทุนทั้งหมดต่อมูลค่าผลผลิต	=	<u>ต้นทุนทั้งหมด</u> <u>รายได้ทั้งหมด</u>
ต้นทุนทั้งหมดต่อพื้นที่ฟาร์ม	=	<u>ต้นทุนทั้งหมด</u> <u>พื้นที่ทั้งหมด</u>
รายได้สุทธิต่อพื้นที่ฟาร์ม	=	<u>รายได้สุทธิ</u> <u>พื้นที่ทั้งหมด</u>
รายได้สุทธิต่อแรงงานฟาร์ม	=	<u>รายได้สุทธิ</u> <u>จำนวนแรงงาน</u>

นอกจากนี้ John and Kapur (1992) ได้วางกรอบการวัดประสิทธิภาพฟาร์มไว้ 2 ประการ เช่นกัน คือ การวัดประสิทธิภาพทางกายภาพ และการวัดประสิทธิภาพทางการเงิน

1) การวัดประสิทธิภาพทางกายภาพ มีดังนี้ 1)การวัดประสิทธิภาพการใช้ที่ดิน ได้แก่ ผลผลิต/พื้นที่ ประสิทธิภาพการผลิต ตัวชี้วัดผลผลิต และความหนาแน่นของการผลิต 2)การวัดประสิทธิภาพแรงงาน ได้แก่ พื้นที่ปลูกพืช/แรงงาน และแรงงานการผลิต และ3)การวัดประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยี

2) การวัดประสิทธิภาพทางการเงิน ระดับการวัด มีดังนี้ 1)จำนวนผลผลิต/จำนวนปัจจัยการผลิต 2)ต้นทุนปุ๋ย/พื้นที่ปลูกพืช 3) ต้นทุนกำลังแรงงาน/พื้นที่ 4) กำลังการลงทุน/พื้นที่ 5) อัตราส่วนต้นทุน ได้แก่ อัตราส่วนต้นทุนการปฏิบัติงาน อัตราส่วนต้นทุนคงที่ อัตราส่วนต้นทุนทั้งหมด (ต้นทุนผันแปร+ต้นทุนคงที่) และต้นทุนต่อพื้นที่ 6) อัตราส่วนทุน ได้แก่ ทุน/กำไร และทุน/แรงงาน 7)อัตราส่วนรายได้ ได้แก่ กำไร รายได้สุทธิ/พื้นที่ และ8)ความสามารถในการชำระหนี้

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกการวัดประสิทธิภาพเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการวัดประสิทธิภาพแรงงาน ซึ่งมีดังนี้

1) การวัดประสิทธิภาพทางกายภาพ เพื่อวัดความสามารถของแรงงาน ได้แก่ 1) พื้นที่ปลูกพืชต่อแรงงาน และ2) ประสิทธิภาพหน่วยแรงงานการผลิตต่อความสามารถแรงงาน

2) การวัดประสิทธิภาพทางการเงิน เพื่อวัดความสามารถของการลงทุน ได้แก่ อัตราส่วนทุนและอัตราส่วนรายได้ 1) ต้นทุนผันแปรต่อแรงงาน 2) ต้นทุนคงที่ต่อแรงงาน 3) ต้นทุนทั้งหมด (ต้นทุนผันแปร + ต้นทุนคงที่) ต่อแรงงาน และ 4) รายได้สุทธิต่อแรงงาน

แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจ

1. ความหมายเกี่ยวกับแรงจูงใจ

คำรังสรรค์ ชัยสนธิ (2538) ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า แรงจูงใจ หมายถึง ความมุ่งมั่นในการทำงานเพื่อให้งานดำเนินไปสู่เป้าหมาย โดยมีสภาวะแวดล้อมเป็นตัวกำหนด ส่วนยุพินพรณศิริวัชรนุกูล (2540) ได้ให้ความหมายว่าแรงจูงใจ หมายถึง ความพยายามที่จะชักจูงใจให้ผู้อื่นแสดงออกหรือปฏิบัติตามสิ่งจูงใจ สิ่งจูงใจอาจมีทั้งภายในและภายนอกตัวบุคคลนั้น ๆ ด้านจิราพร ตั้งกิจประภาพร (2532) กล่าวว่าแรงจูงใจเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการผลักดันให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ โดยแรงจูงใจแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ 1) แรงจูงใจปฐมภูมิ (Primary Motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ มิได้เกิดจากการเรียนรู้ แต่เกิดมาได้ด้วยวุฒิภาวะหรือสภาพร่างกาย และ2) แรงจูงใจทุติยภูมิ (Secondary Motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากการเรียนรู้ เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2538) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจว่าหมายถึงแรงดันหรือสิ่งกระตุ้นที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรม หรือกระทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมาอย่างมีจุดหมายปลายทาง แรงจูงใจแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) แรงจูงใจภายใน ได้แก่แรงดันหรือ

สิ่งกระตุ้นที่เกิดจากตัวบุคคลเอง เช่น ความหิว ความรัก ความพอใจ และความหวัง 2) แรงจูงใจภายนอก ได้แก่ แรงดันหรือสิ่งกระตุ้นที่อยู่ภายนอกตัวบุคคล อันได้แก่ สิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบๆตัวบุคคล เช่น ความอร่อยของอาหาร บ้านที่สวยงาม และความก้าวหน้าของหน้าที่การงาน เป็นต้น ส่วนสรวง สุทธิเลิศอรุณ (2529) กล่าวว่ามาสโลว์ได้กำหนดหลักการของทฤษฎีแรงจูงใจว่า บุคคลพยายามสนองความต้องการของตนเพื่อความอยู่รอดและความสำเร็จของชีวิต โดยมาสโลว์ ได้แบ่งความต้องการของบุคคลออกเป็น 5 ระดับ คือ 1) ความต้องการทางสรีระ 2) ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยของชีวิต 3) ความต้องการด้านสังคม 4) ความต้องการที่จะมีเกียรติยศชื่อเสียง และ 5) ความต้องการความสำเร็จแห่งตน

2. องค์ประกอบของแรงจูงใจ

ถวิล ชาราโกชน์ (2536) กล่าวว่า ถ้าแรงจูงใจมากความสำเร็จก็มาก ถ้าแรงจูงใจน้อยความสำเร็จก็น้อย แต่ถึงอย่างไรความสำเร็จก็อาจผันแปรไปได้ เนื่องจากมีองค์ประกอบอื่นๆที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจ องค์ประกอบเหล่านี้มี 2 ประการ คือ

1) องค์ประกอบภายนอก ได้แก่ สิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเรา ซึ่งจะเป็นตัวแปรทำให้แรงจูงใจเกิดการเปลี่ยนแปลง

2) องค์ประกอบภายใน ได้แก่ สิ่งที่เกิดขึ้นภายในร่างกายของบุคคลซึ่งเป็นนามธรรมไม่สามารถจะมองเห็นได้ ได้แก่ ความต้องการ ทศนคติ ค่านิยม ความวิตกกังวล และความตั้งใจ

สรุป แรงจูงใจ คือ แรงดันหรือสิ่งกระตุ้นที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรม หรือกระทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ด้วยความมุ่งมั่น เพื่อให้ดำเนินไปสู่ความต้องการ และเป้าหมาย สำหรับการปฏิบัติงานด้านการเกษตรนั้น แรงจูงใจถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้แรงงานสตรีปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อแรงงานสตรีปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลผลิตที่ได้ก็จะมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ครัวเรือนมีรายได้เพิ่มมากขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ

1. ความหมายเกี่ยวกับทัศนคติ

มิลตัน (อ้างในยุพินพรรณ ศิริวัธนกุล, 2540) กล่าวถึงทัศนคติว่าเป็นการผสมผสานหรือการจัดระเบียบของความเชื่อมั่นที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ผลรวมของความเชื่อนี้จะเป็นตัวกำหนดแนวโน้มของบุคคลในการที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนองในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเกท (อ้างในยุพินพรรณ ศิริวัธนกุล, 2540) ที่กล่าว

ว่าทัศนคติ คือ ความรู้สึกในการที่จะชอบหรือไม่ชอบ ความรู้หรือความเชื่อ ซึ่งอธิบายถึงลักษณะ ตลอดจนความสัมพันธ์ของสิ่งที่มีต่อสิ่งอื่น ๆ ส่วนสุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2536) กล่าวว่า ทัศนคติ เป็นความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่แสดงออกให้เห็นได้จากคำพูด หรือพฤติกรรม ซึ่งแต่ละคนมี ทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งมักน้อยแตกต่างกัน

2. กระบวนการเกิดทัศนคติ

ยุพินพรรณ ศิริวัชชานุกุล (2540) กล่าวว่าทัศนคติจะเกิดได้จากประสบการณ์ การเรียนรู้ อิทธิพลต่อสิ่งแวดล้อม สาเหตุที่ทำให้เกิดทัศนคติของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น มีอยู่ 4 ประการคือ

- 1) ประสบการณ์เฉพาะอย่าง เป็นประสบการณ์ที่บุคคลได้ประสบกับตนเอง ทำให้เกิดการฝังใจกลายเป็นทัศนคติของเขา
- 2) การติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น การติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นทำให้ได้รับเอา ทัศนคติหลายอย่างเข้าไว้โดยไม่ตั้งใจ
- 3) รูปแบบ คือ การเลียนแบบบุคคลอื่นที่เขากระทำจนเกิดเป็นทัศนคติ จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับว่าเป็นรูปแบบว่าเขามีการยอมรับหรือศรัทธามากน้อยแค่ไหน
- 4) องค์ประกอบของสถาบัน ได้แก่ โรงเรียน วัด ครุฑเรือน สมาคม องค์กรต่าง ๆ ซึ่งมีส่วนช่วยให้เกิดทัศนคติแก่บุคคลได้

สรุป ทัศนคติ คือ ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่แสดงออกให้เห็นได้จากคำพูด หรือพฤติกรรม ในการที่จะชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งต่างๆ ถ้าบุคคลมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งใดแล้วจะรู้สึกชอบและจะเกิดการยอมรับด้วยความเต็มใจ ในด้านการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในสวนยางพารา ถ้าแรงงานสตรีมีทัศนคติที่ดี รู้สึกชอบต่อการปฏิบัติงานในสวนยางพารา ทำให้แรงงานสตรี ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้ครุฑเรือนมีรายได้เพิ่มมากขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการค้นคว้าข้อมูลของผู้วิจัยยังไม่พบว่ามีผู้ใดทำการศึกษาบทบาทในการปฏิบัติงานของ แรงงานสตรีในระบบสวนยางพาราขนาดเล็ก ผลงานที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่เป็นผลงานวิจัยทางด้านการปฏิบัติงานในสวนยางพารา การใช้แรงงานสตรีในด้านต่างๆ และการใช้แรงงานสตรีในด้านการเกษตร ซึ่งมีผู้ทำการศึกษาไว้ดังนี้

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในสวนยางพารา

สุรศักดิ์ สุทธิสงค์ (2542) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการวัตถุดิบที่เหมาะสมกับการแปรรูปยาง พบว่าน้ำยางจะเริ่มจับตัวตามธรรมชาติภายหลังการกรีด 2-4 ชั่วโมง ขึ้นอยู่กับปริมาณกรดที่

แบคทีเรียในธรรมชาติสร้างขึ้น ดังนั้นชาวสวนยางจะต้องรีบเก็บ และนำส่งน้ำยางให้แล้วเสร็จภายใน 4 ชั่วโมง โดยจำแนกเป็นเวลากรีด 2 ชั่วโมงครึ่ง เก็บ 1 ชั่วโมง และขนส่ง 1 ชั่วโมง ขึ้นอยู่กับระยะทาง ภายใน 2 ชั่วโมงครึ่ง ชาวสวนคนหนึ่งๆสามารถกรีดยางได้ 400-500 ต้น หรือประมาณ 6-7 ไร่ ได้น้ำยางประมาณ 60-70 ลิตร โดยได้น้ำยางแห้ง 18-21 กิโลกรัม

เสริมศักดิ์ รักบำรุง (2544) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือในระบบการผลิตยางพารา อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยทางด้านสังคม เศรษฐกิจ จิตวิทยา กายภาพ และปัจจัยแวดล้อมของเกษตรกรล้วนมีความเกี่ยวข้องกับการจ้างแรงงานจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยสาเหตุที่มีการจ้างแรงงานในระบบการผลิตยางพารา เพราะว่า 1) เกษตรกรมีพื้นที่เงินกำลังแรงงานของครัวเรือนที่จะทำได้เองทั้งหมด 2) สมาชิกในครัวเรือนไม่มีฝีมือในการผลิต เนื่องจากสมาชิกส่วนใหญ่ที่ได้รับการศึกษาในระดับสูง มักจะไม่ได้รับการฝึกฝนให้ทำงานเหล่านี้ และ 3) การขาดแคลนแรงงานท้องถิ่นและแรงงานในท้องถิ่นมีประสิทธิภาพการทำงานต่ำกว่าแรงงานจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งปัญหาในการจ้างแรงงานจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่พบ เช่น ปัญหาความไม่ชัดเจนของแรงงาน ปัญหาฝีมือและความชำนาญของแรงงาน และปัญหาการขาดความรับผิดชอบ

สุภา แก้วบริสุทธิ์ (2547) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสุขภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยางพารา จังหวัดสงขลา จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านประชากร เศรษฐกิจ สังคม และการทำงานมีผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางพารา ซึ่งปัจจัยด้านประชากรได้แก่ ศาสนา เพศ และสถานภาพสมรส ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ และปัจจัยด้านการทำงานได้แก่ จำนวนชั่วโมงทำงานต่อวัน โดยเกษตรกรที่นับถือศาสนาพุทธรับรู้ถึงคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าเกษตรกรที่นับถือศาสนาอื่น ๆ เช่น ศาสนาอิสลาม และศาสนาคริสต์ เกษตรกรที่มีรายได้สูงรับรู้ถึงคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าเกษตรกรที่มีรายได้ต่ำ ส่วนเกษตรกรชาวสวนยางพาราที่มีจำนวนชั่วโมงการทำงานต่อวันน้อยกว่ารับรู้ถึงคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าเกษตรกรชาวสวนยางพาราที่มีชั่วโมงการทำงานมากกว่า และเกษตรกรที่มีคู่สมรสรับรู้ถึงคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าเกษตรกรชาวสวนยางพาราที่เป็น โสด หม้าย แยกกันอยู่ หรือหย่าร้าง ส่วนการการทำงานในสวนยางพารา พบว่า ระยะเวลาในการทำงาน 4-6 ชั่วโมงต่อวัน เฉลี่ยเท่ากับ 6.52 ชั่วโมงต่อวัน

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในสวนยางพารา สรุปได้ว่า การปฏิบัติงานในสวนยางพารา พบว่าระยะเวลาในการปฏิบัติงานอยู่ที่ 4-6 ชั่วโมงต่อวัน ชาวสวนคนหนึ่งๆสามารถกรีดยางได้ 400-500 ต้น หรือประมาณ 6-7 ไร่ แต่ในปัจจุบันเกษตรกรจะนิยมจ้างแรงงานมาทำงานในสวนยาง โดยแรงงานที่จ้างส่วนใหญ่จะเป็นแรงงานจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นส่วนใหญ่

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้แรงงานของสตรีในด้านต่างๆ

วิภาวี กฤษณะภูติ (2538) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาลักษณะทางด้านประชากร เศรษฐกิจและสังคมของสตรีชนบทที่ทำงานในอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จากการศึกษาได้ แนวความคิดว่า แรงงานสตรีเป็นแรงงานที่มีความสำคัญต่อสถานะเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว และชุมชน แต่ยังมีปัญหาด้าน ความก้าวหน้า ความมั่นคงของงาน และความปลอดภัย เพราะยังขาดการจัดสวัสดิการแก่แรงงานสตรีเท่าที่ควร ดังนั้นผู้ประกอบการจึงควรจัดสวัสดิการให้แก่แรงงานสตรีเพื่อให้เกิดความมั่นคงปลอดภัยในการทำงาน นอกจากนี้รัฐควรพิจารณาถึงการจัดสวัสดิการแรงงาน นอกกระบบ ซึ่งอยู่นอก พ.ร.บ. ประกันสังคมอีกด้วย ทั้งนี้เพื่อจะทำให้กระบวนการพัฒนาสังคมและประเทศชาติบรรลุเป้าหมายได้

จรรยา เศรษฐบุตร และอุมาภรณ์ ภัทรวานิชย์ (2541) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องความรับผิดชอบด้านครัวเรือน และการทำงานที่มีผลต่อสุขภาพ และความมั่นคงในชีวิตสมรสของผู้บริหารสตรีพบว่า ด้านความรับผิดชอบด้านครัวเรือน ผู้บริหารสตรีอยู่ในครัวเรือนขนาดกลางส่วนใหญ่ต้องทำงานบ้านเอง เกือบทุกคนต้องกลับไปทำงานบ้านในตอนเย็นหลังเลิกงาน สามีก็เต็มใจช่วยงานบ้าน เช่น ซักรีดของ รับ-ส่งลูกไปโรงเรียน แต่งานที่ถูกมองว่าเป็นของสตรีจะช่วยน้อยกว่า เช่น การทำกับข้าว สะอาด ซัก-รีดเสื้อผ้า และทำความสะอาดบ้าน ส่วนด้านการทำงานมีผลต่อสุขภาพเล็กน้อย

ประยูร สืบสาย (2541) ได้ทำการศึกษายบทบาทของแรงงานต่อการเติบโตของเศรษฐกิจสาขาต่าง ๆ ในประเทศไทย 8 สาขา ได้แก่ สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ การล่าสัตว์ การประมง สาขาการขุดแร่โลหะและอโลหะ สาขาอุตสาหกรรมการผลิต สาขาการก่อสร้าง ซ่อม รื้อถอน ทำลาย สาขาสาธารณูปโภค สาขาพาณิชยกรรม สาขาการขนส่ง คลังสินค้า คมนาคม และสาขาบริการ โดยศึกษาจากปัจจัยด้านจำนวนแรงงาน การศึกษา เพศ อายุ ทุน และเนื้อที่เพาะปลูกพบว่า ปัจจัยด้านการศึกษา และด้านอายุมีผลให้มูลค่าเพิ่มของผลผลิตในสาขาเกษตรกรรม ป่าไม้ การล่าสัตว์ และการประมงเพิ่มขึ้น แต่ต้องใช้ปัจจัยอื่น ๆ เช่น ทุนและเนื้อที่เพาะปลูกควบคู่กันไป

โอภา สมิตมัจโร (2545) ได้ศึกษาคูณภาพชีวิตของแรงงานสตรีในโรงงานอุตสาหกรรมอาหารทะเล จังหวัดปัตตานี เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของแรงงานสตรีในโรงงานอุตสาหกรรมอาหารทะเล จังหวัดปัตตานี ตามองค์ประกอบคุณภาพชีวิต 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสุขภาพร่างกาย ด้านสุขภาพจิต และด้านชีวิตความเป็นอยู่ จากการศึกษาพบว่า แรงงานสตรีในโรงงานอุตสาหกรรมอาหารทะเล จังหวัดปัตตานี มีคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับต่ำ มีคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพร่างกาย และด้านชีวิตความเป็นอยู่ค่อนข้างดี ส่วนคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพจิตอยู่ในระดับปกติ

เขาวนิจ กิตติขรรกุล (2546) ได้ทำการศึกษาศึกษาเรื่อง “ช่าง” ที่หยัดยืนด้วยเท้า “หลัง”: สตรีชาวบ้านในวิถีชุมชนที่เปลี่ยนแปลงของภาคใต้ พบว่า การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อม นโยบายการส่งเสริมการศึกษา การทำสวนยาง ตลอดจนกลไกตลาด ส่งผลให้ครัวเรือนชนบทใช้วิธีการที่แตกต่างกันตามฐานทรัพยากรที่มีอยู่เดิม เพื่อปรับตัวให้สอดคล้องกับเงื่อนไขการเปลี่ยนแปลง จึงทำให้การแบ่งชนชั้นทางสังคมในหมู่บ้านยิ่งชัดเจนมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การแบ่งงานกันทำระหว่างสตรีกับผู้ชาย และการจัดการเรื่องเงินในครัวเรือน มิได้แปรเปลี่ยนไปตามสภาพการเปลี่ยนแปลงของหมู่บ้านและครัวเรือน เนื่องจากอุดมการณ์เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสตรียังคงเน้นย้ำที่ความเป็นแม่ และงานบ้าน ภาระหน้าที่ของสตรีชาวบ้านได้เอื้อประโยชน์อย่างยิ่งต่อครัวเรือนและชุมชน จนกล่าวได้ว่า แท้จริงแล้ว ความปกติสุขของครัวเรือนละชุมชนหมู่บ้านนั้นอิงอาศัยอยู่บน “เท้าหลัง” ของ “ช่าง” เป็นสำคัญ

สุภาณี เกษมสันต์ (2547) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ภาวะเครียดของแรงงานสตรีที่รับงานมาทำที่บ้านในเขตภาคเหนือ โดยศึกษาจากแรงงานสตรีที่รับงานมาทำที่บ้าน 4 ประเภท ได้แก่ งานทอผ้า และศิลปประดิษฐ์ งานและสลักและจักสาน งานเย็บผ้าโหลงานถนอมและแปรรูปอาหาร ในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า แรงงานสตรีที่รับงานมาทำที่บ้านส่วนใหญ่อายุ 40-49 ปี สมรสแล้ว มีสมาชิกในครัวเรือน 4-6 คน จบชั้นประถมศึกษา มีรายได้ส่วนบุคคล 2,500-3,999 บาท/เดือน และมีรายได้ของครัวเรือน 4,000-6,999 บาท/เดือน ส่วนใหญ่มีรายได้ไม่พอใช้ ไม่มีโรคประจำตัว เกือบครึ่งหนึ่ง มีระดับภาวะเครียดสูงกว่าปกติเล็กน้อย วิธีการแก้ไขเมื่อเกิดภาวะเครียด ที่แรงงานสตรีนิยมใช้ คือ การมองโลกในแง่ดี การพึ่งตนเอง การเผชิญปัญหา และการอาศัยแหล่งช่วยเหลือ ได้แก่ การทำบุญ เข้าวัด ผลการทดสอบความสัมพันธ์พบว่า สถานภาพสมรส ลักษณะที่ต้องเดินในระหว่างทำงาน ความสม่ำเสมอของการได้รับงาน และการได้รับค่าจ้าง ครัวเรือน และวิธีการแก้ไขเมื่อเกิดภาวะเครียดด้านการหลีกเลี่ยงกับปัญหา การมองโลกในแง่ดี การมองโลกในแง่ร้าย การจัดการอารมณ์และการพึ่งตนเองมีความสัมพันธ์กับระดับภาวะเครียด

เขาวนิจ กิตติขรรกุล และคณะ (2548) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสตรีมุสลิมกับปัจจัยที่เอื้อต่อบทบาทการพัฒนาชุมชน: กรณีศึกษาโครงการปฏิบัติการชุมชนและเมืองนำอยู่ปัตตานี จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาการเป็นผู้นำชุมชนของสตรีมุสลิมได้แก่ โอกาสที่เพิ่มขึ้นทั้งในด้านอาชีพ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนา และการได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อสารมวลชน รวมทั้งการทำหน้าที่ในครัวเรือนให้สมบูรณ์ควบคู่ไปกับการพัฒนา และการสร้างการยอมรับสมาชิกในชุมชน การส่งเสริมบทบาทของสตรีมุสลิมในการพัฒนาจึงควรเชื่อมโยงกับวิถีปฏิบัติและหลักการมุสลิม ซึ่งเน้นบทบาทของสตรีในการเป็นภรรยาและมารดาเป็นสำคัญ

มณฑล จันทมาศ (2549) ได้ทำการศึกษาสตรีในกลุ่มพัฒนาชุมชนกับการจัดการสิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษาชุมชนตะโหมด ตำบลตะโหมด อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง เพื่อศึกษากระบวนการมีส่วนร่วม และปัจจัยเงื่อนไขที่เอื้อและ/หรือเป็นอุปสรรคในกระบวนการมีส่วนร่วมของสตรีกลุ่มพัฒนาชุมชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมของชุมชน ผลการศึกษาพบว่าสตรีกลุ่มพัฒนาชุมชนตะโหมดมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม 2 รูปแบบ คือ 1) การจัดการสิ่งแวดล้อมทางกายภาพซึ่งเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรื่องดิน น้ำ และป่าไม้ และ 2) การจัดการสิ่งแวดล้อมทางสังคม ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณีวัฒนธรรมของชุมชน ส่วนด้านปัจจัยเงื่อนไขที่เอื้อและ/หรือเป็นอุปสรรคในกระบวนการมีส่วนร่วมของสตรี คือ 1) เงื่อนไขของสตรีทั้งช่วงวัยและสถานภาพ วัยสาว ร่างกายแข็งแรงมีสถานภาพทั้งโสดหรือหย่าร้าง และไม่มีภาระในการดูแลครัวเรือน เป็นเงื่อนไขที่เอื้อในการจัดการสิ่งแวดล้อม แต่เงื่อนไขนี้เป็นอุปสรรคของสตรีวัยอาวุโส 2) การส่งเสริมประสบการณ์การทำงานในชุมชนของสตรี สตรีสองวัยใช้ทักษะและบทบาทที่แตกต่างกัน และ 3) ความสัมพันธ์ทางเครือญาติ

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้แรงงานของสตรีในด้านต่างๆ สรุปได้ว่า ในปัจจุบันสตรีมีบทบาทมากขึ้นในสังคม สตรีมีการปฏิบัติงานในสาขาต่างๆ และมีตำแหน่งหน้าที่การทำงานในระดับสูง แต่อย่างไรก็ตามแม้สตรีจะมีบทบาทหน้าที่การทำงานนอกบ้านแล้ว สตรีก็ยังมีบทบาทหน้าที่ในครัวเรือน เช่น การดูแลลูก การทำกับข้าว สะอาด ชัก-รีดเสื้อผ้า และทำความสะอาดบ้านเช่นกัน

3.งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้แรงงานสตรีในด้านการเกษตร

เบญจพรรณ เอกะสิงห์ (2540) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทและศักยภาพของเกษตรกรชายและหญิงในการเลี้ยงโคนมในภาคเหนือต่อประสิทธิภาพการผลิต และคุณภาพชีวิตของครัวเรือนเกษตรกร จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรสตรีมีบทบาทในการเลี้ยงโคนมในภาคเหนืออย่างสำคัญเกือบทุกกิจกรรม บทบาทของหญิงจะมากขึ้นเมื่อมีขนาดฟาร์มที่ใหญ่ขึ้น แต่ข้อจำกัดของการมีส่วนร่วมของแรงงานหญิง คือการมีภาระงานบ้าน ในส่วนของการศึกษาประสิทธิภาพและผลต่อคุณภาพชีวิต พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่สามารถมีกำไรและอยู่ได้ แต่มีเกษตรกรอีกจำนวนหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกรที่เลี้ยงโคใหม่ ๆ ยังไม่สามารถมีประสิทธิภาพได้ ซึ่งปัจจัยที่ทำให้เกษตรกรมีประสิทธิภาพนั้น ขึ้นอยู่กับขนาดฟาร์มที่เหมาะสม อัตราการให้น้ำนมของแม่โค ประสิทธิภาพเลี้ยง พื้นที่แปลงหญ้า การบริหารต้นทุนอาหารชั้น ต้นทุนคอกที่ และแรงงาน นอกจากนั้นในกลุ่มที่มีประสิทธิภาพนั้นมีหนี้ และการทำงานนอกฟาร์มไม่สูงนัก ในด้านคุณภาพชีวิตของเกษตรกรนั้นพบว่า ส่วนใหญ่มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นเมื่อเทียบกับในอดีต มีการบริโภคนมในเด็กและผู้ใหญ่มากขึ้น มีเวลาพักผ่อนมากขึ้น และมีทัศนคติที่ดีต่อการเลี้ยงโคนม

สุมิตรา ศิลปะอนันต์ (2540) ได้ศึกษาการคาดประมาณขนาดกำลังแรงงานในสาขาเกษตรของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2540-2549 พบว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงกำลังแรงงานในสาขาเกษตร ได้แก่ ระบายรายได้เฉลี่ยต่อหัวประชากร ระดับการลงทุนในภาคอุตสาหกรรม ขนาดของการถือครองที่ดินทำการเกษตรต่อครัวเรือน และการลงทุนทางการศึกษาของประชากร ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ส่งผลทั้งทางตรง และทางอ้อมต่อการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนกำลังแรงงานในสาขาเกษตร

ภูวนาท ทองพันธ์ (2540) ได้ทำการศึกษาเรื่องการเลี้ยงโคนมในภาคใต้โดยเน้นการวิเคราะห์บทบาทชายหญิง จากการศึกษาพบว่า แรงงานหลักในการเลี้ยงโคนมส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 70 สำหรับ 0 บทบาทชายหญิงในฟาร์ม เกษตรกรชายหญิงมีส่วนช่วยเหลือกันในทุกๆกิจกรรมของฟาร์ม แต่เกษตรกรชายมีบทบาทด้านการใช้แรงงานและอำนาจในการตัดสินใจกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานอาชีพมากกว่า ส่วนกิจกรรมงานบ้านยังคงเป็นบทบาทหลักของผู้หญิงอยู่เช่นเดิม ผู้หญิงมีอำนาจในการควบคุมและตัดสินใจในค่าใช้จ่ายต่างๆของครัวเรือน ขณะที่ผู้ชายจะเป็นผู้ตัดสินใจเกี่ยวกับการทำงานนอกบ้านของสมาชิกในครัวเรือน ค่าใช้จ่ายในกิจกรรมทางสังคมและค่าเลี้ยงชีพ

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้แรงงานสตรีในด้านการเกษตร สรุปได้ว่า ในด้านบทบาทและศักยภาพของเกษตรกรชายหญิงในการทำงานภาคเกษตรนั้น เกษตรกรหญิงมีส่วนร่วมเกือบทุกกิจกรรม แต่เกษตรกรชายมีบทบาททางด้านการใช้แรงงานและอำนาจในการตัดสินใจในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานอาชีพ ค่าใช้จ่ายในกิจกรรมทางสังคม และค่าเลี้ยงชีพมากกว่า ส่วนเกษตรกรหญิงมีอำนาจในการควบคุมและตัดสินใจในค่าใช้จ่ายต่างๆของครัวเรือน นอกจากนี้ยังพบว่า การมีส่วนร่วมของแรงงานหญิงมีข้อจำกัด เนื่องจากการมีภาระงานบ้านที่ต้องรับผิดชอบเป็นหลักควบคู่กับการทำการเกษตร

สถานที่ทำการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้กำหนดให้พื้นที่ใน ตำบลนาหม่อม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นสถานที่ทำการศึกษาโดยได้ศึกษาสภาพทั่วไปของพื้นที่ (<http://www.namom.go.th> 65 สืบค้นวันที่ 29 เมษายน 2548) มีรายละเอียดดังนี้

1. ลักษณะทั่วไป

1.1 ประวัติความเป็นมา บ้านนาหม่อม ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 ตำบลนาหม่อม อำเภอ นาหม่อม จังหวัดสงขลา มีสถานที่สำคัญทางศาสนา คือ วัดนาหม่อม ซึ่งเป็นสถานที่ให้ความอบอุ่นทางใจแก่คนที่อยู่ในหมู่บ้าน และมีสถานศึกษาวัดนาหม่อม เปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษา มีสถานีรถไฟนาม่วง ประชาชนในบริเวณนี้สามารถใช้บริการรถไฟไปหาดใหญ่และ

จังหวัดใกล้เคียงได้ นางฉิ่ง กองสวัสดิ์ อ้างว่า นานมาแล้วมีหม่อมท่านหนึ่ง ชื่อว่า “ หม่อมเด่น ” ไม่ปรากฏว่าอยู่ในราชตระกูลใด ได้ควบคุมกองทัพและเสบียงอาหารในการทำสงคราม ในสมัยนั้นเรียกว่า ศึกแซก เมื่อสงครามสงบลง หม่อมเด่นไม่ประสงค์จะกลับไปเมืองหลวง จึงทำหนังสือถวายเจ้าเมืองนครศรีธรรมราชเพื่อขอยุ่ที่นี้ เนื่องจากเป็นอภัยการเป็นทหารและการทำศึกสงคราม หม่อมเด่นจึงได้ชักชวนลูกน้องช่วยกันหักร้างทางป่าเพื่อใช้เป็นที่ทำกินและได้ยึดพื้นที่ที่นี้ประกอบอาชีพทำนา คนในชุมชนเมื่อจะไปช่วยหม่อมเด่นทำนา ถ้ามีผู้ถามว่าไปไหน เขาจะตอบว่า “ไปช่วยทำนาหม่อมเด่น” นานๆไปผู้คนมากขึ้นทำอะไรก็ทำเร็วๆเพื่อไม่ให้เสียเวลา เมื่อถามว่าไปไหน ก็จะตอบว่า “ไปนาหม่อม” (ไปทำนาให้หม่อม) ตอนหลังเมื่อจะตั้งเป็นหมู่บ้านชาวบ้านเลยเรียกว่า “บ้านนาหม่อม” มาจนปัจจุบันนี้

1.2 ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลนาหม่อมตั้งอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดสงขลา มีเนื้อที่ทั้งหมด 27.88 ตารางกิโลเมตร หรือ 17,428 ไร่ (<http://www.namom.go.th> สืบค้นวันที่ 29 เมษายน 2548) ภาพที่ 2

ทิศเหนือ ติดต่อ เขตตำบลพิจิตร อำเภอนาหม่อม เขตตำบลทุ่งใหญ่ อำเภอกาบังใหญ่

ทิศใต้ ติดต่อ ติดต่อเขตตำบลทุ่งขมิ้น เขตตำบลคลองรัง อำเภอนาหม่อม

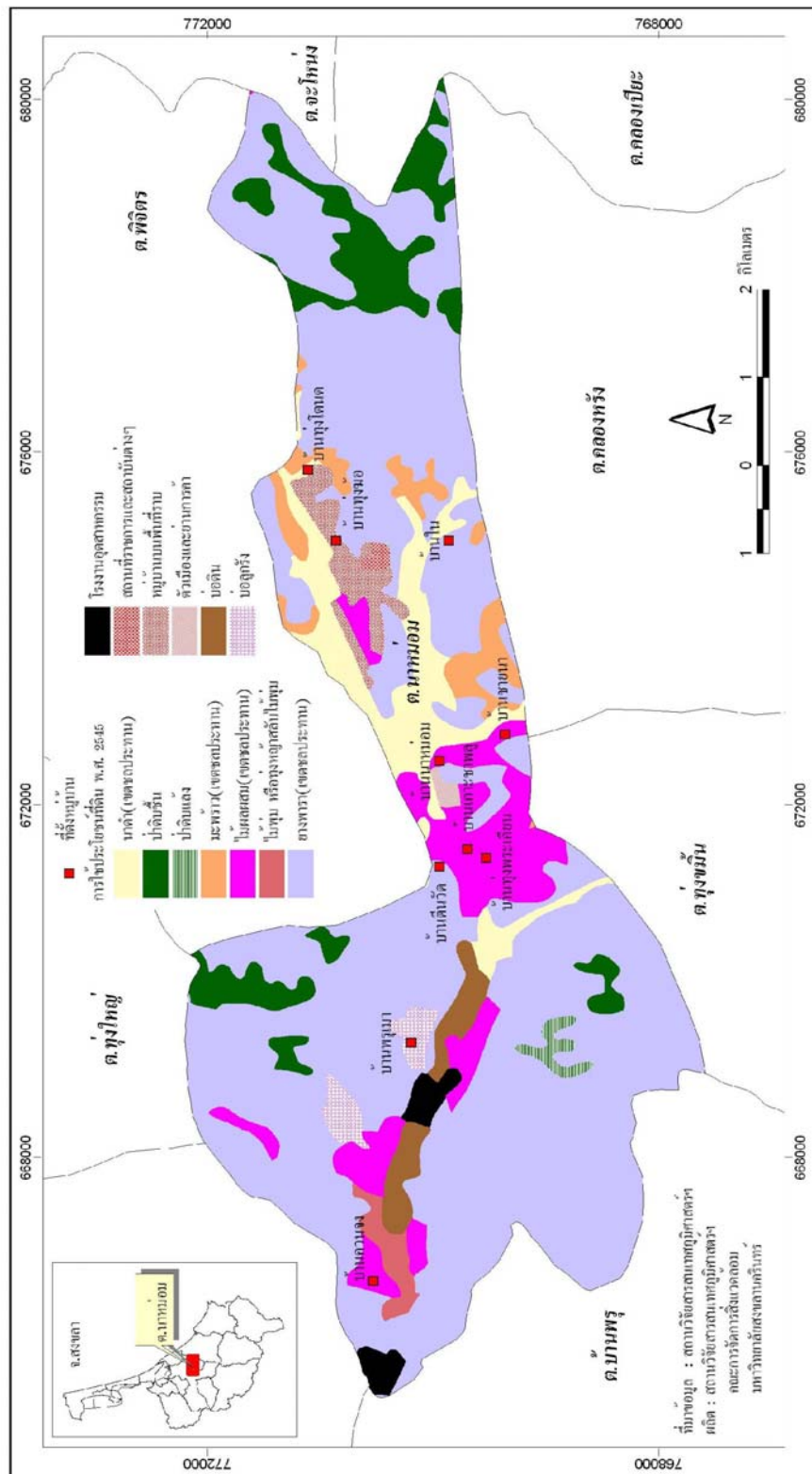
ทิศตะวันตก ติดต่อ ติดต่อเขตตำบลคอหงส์ เขตตำบลบ้านพรุ อำเภอกาบังใหญ่

ทิศตะวันออก ติดต่อ ติดต่อเขตตำบลพิจิตร อำเภอนาหม่อม

1.3 การแบ่งการปกครองและประชากร ตำบลนาหม่อม แบ่งการปกครองออกเป็น 10 หมู่บ้าน ได้ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านทุ่งโดนด	มีจำนวนประชากร 497 คน
หมู่ที่ 2 บ้านทุ่งซ้อ	จำนวนประชากร 851 คน
หมู่ที่ 3 บ้านพรุเมา	มีจำนวนประชากร 322 คน
หมู่ที่ 4 บ้านควนจง	มีจำนวนประชากร 836 คน
หมู่ที่ 5 บ้านนาหม่อม	มีจำนวนประชากร 1,646 คน
หมู่ที่ 6 บ้านโน	มีจำนวนประชากร 246 คน
หมู่ที่ 7 บ้านชานา	มีจำนวนประชากร 458 คน
หมู่ที่ 8 บ้านทุ่งพระเคียน	มีจำนวนประชากร 316 คน
หมู่ที่ 9 บ้านเกาะซาพล	มีจำนวนประชากร 374 คน
หมู่ที่ 10 บ้านดินวัด	มีจำนวนประชากร 402 คน

จำนวนประชากรรวม 5,948 คน เป็นชาย 2,899 คน สตรี 3,049 คน จำนวนครัวเรือนทั้งหมด 1,520 ครัวเรือน (สำนักงานเกษตรอำเภอนาหม่อม, 2547)

ภาพที่ 2 แผนที่แสดงตำบลนาหม่อม อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา, 2548.

ที่มา : ฝ่ายข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2548.

1.4 ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิประเทศของตำบลนาหม่อม ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบ ระหว่างภูเขา พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม เช่น สวนยางพารา และสวนผลไม้ มีอาณาเขตติดต่อกับเมืองธุรกิจขนาดใหญ่ คือ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จึงเหมาะกับการพัฒนา ด้านเศรษฐกิจ และรองรับการขยายเขตของเมืองและชุมชน

2. สภาพทางเศรษฐกิจ

2.1 อาชีพ เกษตรกรส่วนใหญ่ในตำบลนาหม่อม ปลูกยางพาราและมีไม้ผลต่าง ๆ เช่น ทุเรียน มังคุด เงาะ ลองกอง และมีพื้นที่ทำนาบ้างเล็กน้อย ซึ่งอาชีพหลัก คือ ทำสวนยางพารา อาชีพรอง คือ สวนผลไม้ ทำนา เลี้ยงสัตว์ และอาชีพอันดับ 3 คือ รับจ้าง ค้าขาย และรับราชการ

2.2 หน่วยธุรกิจในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหม่อม ตำบลนาหม่อม มีหน่วยธุรกิจอยู่ในพื้นที่ ได้แก่ ปั้มน้ำมัน จำนวน 3 แห่ง ธนาคาร จำนวน 1 แห่ง โรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 12 แห่ง

3. สภาพทางสังคม

3.1 การศึกษา ตำบลนาหม่อมมีสถานศึกษา จำนวน 6 แห่ง ดังนี้โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนวัดนาหม่อม โรงเรียนวัดทุ่งซ้อโฆสิตาราม โรงเรียนบ้านควนจง โรงเรียนบ้านทุ่งโดนดโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนธรรมโฆสิต ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านควนจง และที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน จำนวน 10 แห่ง

3.2 สถาบันและองค์กรศาสนา สถาบันและองค์กรศาสนา ได้แก่ วัด / สำนักสงฆ์ จำนวน 7 แห่ง โบสถ์ จำนวน 1 แห่ง และศาลเจ้า จำนวน 1 แห่ง

3.3 การสาธารณสุข การสาธารณสุข ได้แก่ สถานีอนามัย จำนวน 1 แห่ง ร้านขายยาแผนปัจจุบัน จำนวน 2 แห่ง และศูนย์ อสม. จำนวน 10 แห่ง สมาชิกทั้งหมด 140 คน

3.4 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ได้แก่ สถานีตำรวจ จำนวน 1 แห่ง และศูนย์ อปพร. อบต.นาหม่อม จำนวน 1 แห่ง

3.5 การคมนาคม การคมนาคม ในตำบลนาหม่อมมีเส้นทางสายหลัก จำนวน 1 เส้นทาง คือ ทางหลวงหมายเลข 43 ระหว่างอำเภอหาดใหญ่ถึงอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ระยะทาง กิโลเมตร เป็นถนนลาดยางขนาด 2 ช่องทาง และทางหลวงชนบท จำนวน 8 เส้นทาง คือ ทางเข้าหมู่บ้านทุ่งโดนด จำนวน 1 เส้นทาง ภายในหมู่บ้านทุ่งซ้อ จำนวน 2 เส้นทาง ภายในหมู่บ้านควนจง

จำนวน 2 เส้นทาง ทางเข้าอำเภอหนองหม่อม จำนวน 1 เส้นทาง ทางเข้าตำบลหนองหม่อม จำนวน 1 เส้นทาง ภายในหมู่บ้านพรหม จำนวน 1 เส้นทาง

3.6 การโทรคมนาคม ตำบลหนองหม่อมไม่มีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข สถานีโทรคมนาคมอื่น จำนวน 1 แห่ง คือ ชุมสายโทรศัพท์

3.7 การไฟฟ้า ประชากรในตำบลหนองหม่อมมีไฟฟ้าใช้ ครบทั้ง 10 หมู่บ้าน

3.8 แหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ตำบลหนองหม่อมมีแหล่งน้ำธรรมชาติ ห้วย ลำธาร 7 แห่ง ได้แก่ แม่น้ำ ลำคลอง จำนวน 3 แห่ง สระน้ำ 5 แห่ง (100 ตร.วา ขึ้นไป) หนอง บึง จำนวน 5 แห่ง แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ฝายน้ำล้น คสล. จำนวน 2 แห่ง และฝายน้ำล้น มข. 27 จำนวน 5 แห่ง บ่อน้ำตื้น จำนวน 1,310 แห่ง บ่อโยก จำนวน 5 แห่ง และบ่อบาดาล จำนวน 44 แห่ง

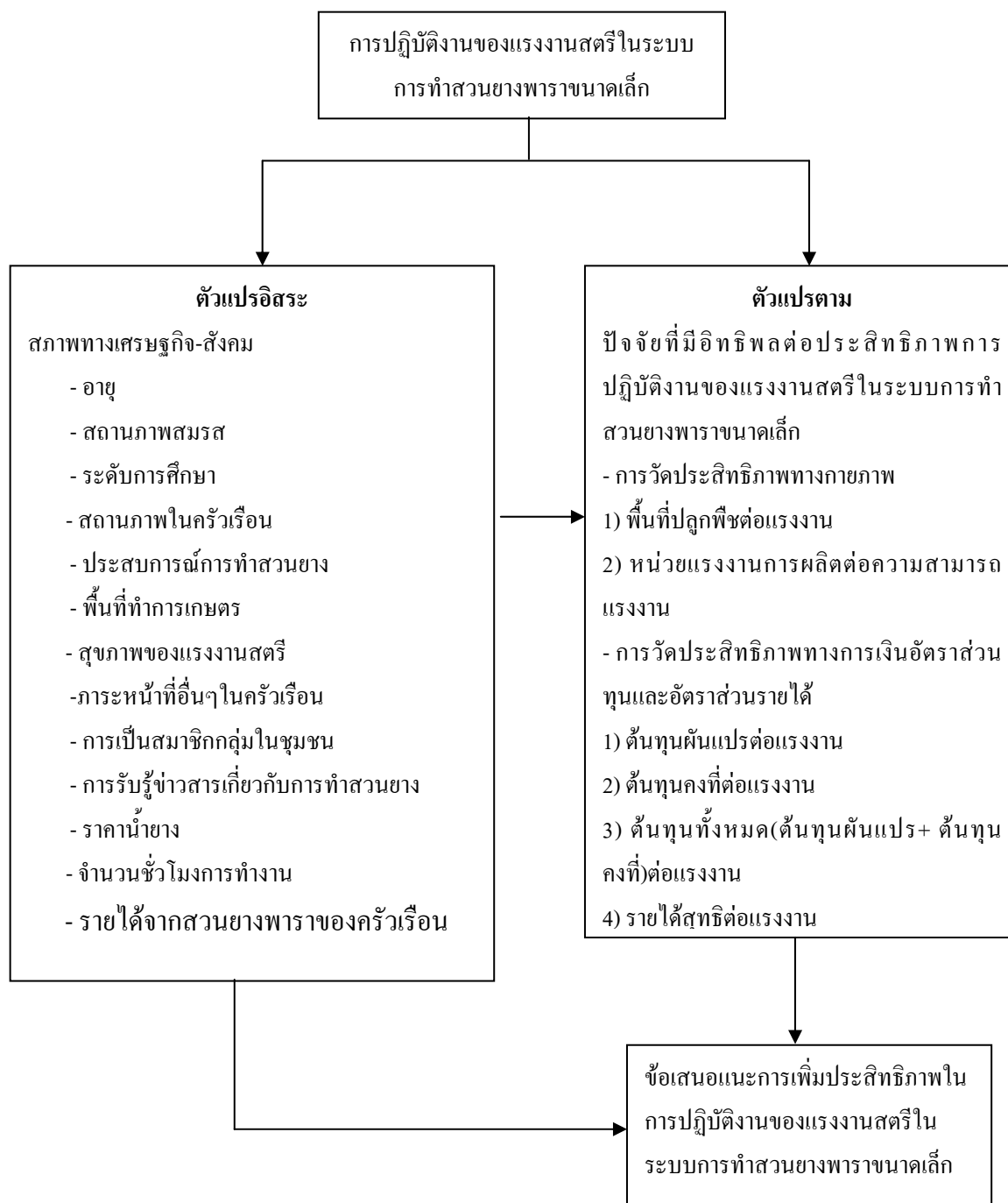
4. ประเพณีและวัฒนธรรม

4.1 การนับถือศาสนา ประชากรส่วนใหญ่ในตำบลหนองหม่อม นับถือศาสนาพุทธ รองลงมานับถือศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ และศาสนาอื่นๆตามลำดับ

4.2 ประเพณีและวัฒนธรรม งานประเพณีสำคัญของตำบลหนองหม่อม ที่สืบทอดกันมาแต่ในอดีต ได้แก่ เทศกาลสงกรานต์ จัดขึ้นในวันที่ 13 เมษายน ของทุกปี มีการทำบุญรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ และการเล่นสงกรานต์ ซึ่งอาจจะมีทั้งประชาชนในตำบลหนองหม่อมเองหรือประชาชนจากต่างตำบลมาร่วมเล่นสงกรานต์ด้วยกัน และ ประเพณีลากพระและตักบาตรเทโว เป็นประเพณีที่ถือปฏิบัติกันมายาวนาน จัดขึ้นในช่วง 1 ค่ำ เดือน 11 เป็นประจำทุกปี โดยจะมีพระภิกษุรับบิณฑบาตจาก ข้าราชการ พ่อค้า และประชาชนที่มารอดักบาตร

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการตรวจสอบเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถกำหนดตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม
ดังในภาพประกอบ (ภาพที่ 3)

ภาพที่ 3 ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงาน
สตรีในระบบการทำสวนยางพารา

สมมติฐานการวิจัย

จากการสำรวจเอกสารมีตัวแปรอิสระ 13 ตัว ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา สถานภาพในครัวเรือน ประสบการณ์การทำสวนยาง พื้นที่ทำการเกษตร สุขภาพของแรงงานสตรี ภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือน การเป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชน การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการทำสวนยาง ราคา จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน และรายได้จากสวนยางพาราของครัวเรือน ซึ่งตัวแปรอิสระทั้ง 13 ตัวนี้จะมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็กในตำบลนาหม่อม อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา ครั้งนี้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการสัมภาษณ์แรงงานสตรีปฏิบัติงานอยู่ในสวนยางพารา ซึ่งใช้วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อทำการศึกษเกี่ยวกับสภาพทั่วไป ประสิทธิภาพและอุปสรรคการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก โดยมีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนของระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการสัมภาษณ์แรงงานสตรีปฏิบัติงานอยู่ในสวนยางพารา

1.กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ ครัวเรือนของเกษตรกรที่มีแรงงานสตรีปฏิบัติงานในสวนยางพารา ซึ่งใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลากแบบไม่ใส่คืน (Sampling without Replacement) โดยสุ่มตัวอย่างจาก 10 หมู่บ้าน ในตำบลนาหม่อม อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา ซึ่งมีครัวเรือนจำนวน 1,520 ครัวเรือน (สำนักงานเกษตรอำเภอนาหม่อม, 2547) ผู้วิจัยทำการหาขนาดตัวอย่างโดยวิธีการประมาณจำนวนประชากร จากร้อยละของประชากร ดังนี้ (เพชรน้อย สิ่งช่างชัย, 2539)

จำนวนประชากร	ขนาดตัวอย่าง
100-999	ร้อยละ 25 ของประชากร
1,000-9,999	ร้อยละ 10 ของประชากร
มากกว่า 10,000 ขึ้นไป	ร้อยละ 1 ของประชากร

ดังนั้นครัวเรือนเกษตรกรที่มีการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก 1,520 ครัวเรือน ใช้ขนาดตัวอย่างร้อยละ 10 ของประชากร ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 152 ครัวเรือน ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนประชากรและจำนวนตัวอย่างของแรงงานสตรีที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

หมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน ทั้งหมด	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง
บ้านทุ่งโตนด	128	13
บ้านทุ่งซ้อ	232	23
บ้านพรุมา	85	9
บ้านควนจง	212	21
บ้านนาหม่อม	403	40
บ้านใน	63	6
บ้านชายนา	111	11
บ้านทุ่งพระเคียน	87	9
บ้านเกาะซาพลู	95	10
บ้านดินวัด	104	10
รวม	1,520	152

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนาหม่อม, 2547.

จากครัวเรือนเกษตรกรที่มีแรงงานสตรีปฏิบัติงานในสวนยางพารา 1,520 ครัวเรือนของตำบลนาหม่อม อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลาได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 152 ครัวเรือน

ทั้งนี้ในการวิจัยผู้วิจัยได้สัมภาษณ์แรงงานสตรีปฏิบัติงานอยู่ในสวนยางพารา ซึ่งใช้วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 10 ครัวเรือน โดยมีเกณฑ์ในการเลือกคือ เป็นแรงงานสตรีที่มีการปฏิบัติงานในสวนยางพารา เช่น การเตรียมพื้นที่ การปลูก การจัดการสวน การเก็บเกี่ยว และการตลาด เป็นแรงงานสตรีที่มีระดับรายได้สูง(มากกว่า 200,001 บาทต่อปี) ปานกลาง (100,000- 200,000 บาทต่อปี) และต่ำ(น้อยกว่า 100,000 บาทต่อปี) จำนวน 3,4 และ3 ครัวเรือนตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีภาระหน้าที่ บทบาทต่างๆในครัวเรือนและชุมชน และแรงงานสตรีที่มีการประกอบอาชีพอื่นๆนอกเหนือจากการปฏิบัติงานในสวนยางพารา

วิธีการรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

สำรวจพื้นที่การทำสวนยางพาราที่มีเนื้อที่ขนาด 1-50 ไร่ และศึกษาสภาพโดยทั่วไปในการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีที่ทำสวนยางพาราเป็นอาชีพหลัก โดยวิธีการศึกษาจากเอกสารของ

สำนักงานเกษตรอำเภอ และเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน สภาพทั่วไปของพื้นที่ในระบบการทำสวนยางพารา เพื่อศึกษาว่าในพื้นที่แรงงานสตรีมีการปฏิบัติงานอย่างไรในสวนยางพารา นอกจากนี้ยังศึกษาปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของแรงงานสตรี หลังจากนั้นทำการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แรงงานสตรีตามแบบสัมภาษณ์ต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการวิจัย โดยกำหนดให้มีทั้งคำถามแบบปลายปิด (Close-ended Question) มีการกำหนดตัวเลือกให้เลือกตอบ และคำถามปลายเปิด (Open-ended Question) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เลือกตอบได้อย่างอิสระ ซึ่งแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ชุด ดังนี้

- ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้างเพื่อใช้เก็บข้อมูลเชิงปริมาณเกี่ยวกับระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก รวมทั้งสภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมของแรงงานสตรี

- ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้างเพื่อใช้เก็บข้อมูลเชิงปริมาณตามกรอบแนวคิดการวิจัย รวมถึงต้นทุนในการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก รายละเอียดของแบบสอบถามได้แสดงในภาคผนวก ก

ส่วนการวัดระดับทัศนคติ ได้กำหนดระดับทัศนคติและแรงจูงใจที่มีต่อระบบการปฏิบัติงานในสวนยางพาราเป็นแบบวัดประเภทอัตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของระดับทัศนคติของเกษตรกร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540) ซึ่งมีจำนวน 10 ข้อ โดยคำถามประกอบด้วยคำถามเชิงบวก 5 ข้อ และคำถามประกอบด้วยคำถามเชิงลบ 5 ข้อ แบ่งคำตอบออกเป็น 4 ระดับ คือ

ข้อคำถามเชิงบวก

มาก	ให้คะแนนเท่ากับ	3
ปานกลาง	ให้คะแนนเท่ากับ	2
น้อย	ให้คะแนนเท่ากับ	1
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนนเท่ากับ	0

ข้อคำถามเชิงลบ

มาก	ให้คะแนนเท่ากับ	0
ปานกลาง	ให้คะแนนเท่ากับ	1
น้อย	ให้คะแนนเท่ากับ	2
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนนเท่ากับ	3

การนำคะแนนมาแปลความหมายเพื่อคำนวณหาค่าระดับทัศนคติต่อระบบการปฏิบัติงาน ในระบบการทำสวนยางพาราของแรงงานสตรี แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ มาก ปานกลาง น้อย และ ไม่เห็นด้วย ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้(สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2546)

$$\text{อันตรภาคชั้น} = \frac{(\text{คะแนนเฉลี่ยสูงสุด} - \text{คะแนนเฉลี่ยต่ำสุด})}{\text{จำนวนระดับ}} = \frac{(3 - 0)}{4} = 0.75$$

จากเกณฑ์ดังกล่าวกำหนดให้ช่องคะแนนห่างกันเท่ากับ 0.75 จึงนำมาแปลความหมายได้ดังนี้

มาก	คะแนนเฉลี่ย	2.26-3.00
ปานกลาง	คะแนนเฉลี่ย	1.50-2.25
น้อย	คะแนนเฉลี่ย	0.76-1.49
ไม่เห็นด้วย	คะแนนเฉลี่ย	0.00-0.75

โดยที่ คะแนนเฉลี่ยที่อยู่ระหว่าง 2.26 ถึง 3.00 คือ มีระดับทัศนคติ อยู่ในระดับที่มาก
 คะแนนเฉลี่ยที่อยู่ระหว่าง 1.50 ถึง 2.25 คือ มีระดับทัศนคติ อยู่ในระดับปานกลาง
 คะแนนเฉลี่ยที่อยู่ระหว่าง 0.76 ถึง 1.49 คือ มีระดับทัศนคติ อยู่ในระดับที่น้อย
 คะแนนเฉลี่ยที่อยู่ระหว่าง 0.00 ถึง 0.75 คือ มีระดับทัศนคติ อยู่ในระดับที่ไม่เห็นด้วย
 ในส่วนของความรู้ความเข้าใจในระบบการทำสวนยางพารา เป็นแบบสอบถามที่ให้ตอบ ถูกหรือผิด จำนวน 19 ข้อ มีระดับให้คะแนนมี 2 ระดับ คือ

ถูก	ให้คะแนนเท่ากับ	1
ผิด	ให้คะแนนเท่ากับ	0

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน

ตอบคำถามได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ 80 (มากกว่า 15 ข้อ)	มีความรู้ความเข้าใจดีมาก
ตอบคำถามได้ถูกต้องระหว่างร้อยละ 70 – 79.9 (14 – 15 ข้อ)	มีความรู้ความเข้าใจดี
ตอบคำถามได้ถูกต้องระหว่างร้อยละ 50 – 69.9 (10 – 13 ข้อ)	มีความรู้ความเข้าใจพอใช้
ตอบคำถามได้ถูกต้องต่ำกว่าร้อยละ 50 (ต่ำกว่า 10 ข้อ)	มีความรู้ความเข้าใจต่ำ

1. การทดสอบแบบสอบถาม

การทดสอบความถูกต้องเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้วไปศึกษา คณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงของเนื้อหา

การหาความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ (Reliability) โดยในงานวิจัยได้กำหนดค่าแอลฟาไม่น้อยกว่า 0.7 (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2546) จึงถือว่าแบบสัมภาษณ์ได้รับการรับรองและสามารถนำไปใช้ในการศึกษาได้ ในการวิจัยครั้งนี้ได้นำแบบสัมภาษณ์ไปทดสอบ (Pre-Test) กับเกษตรกรที่

ไม่ได้รับคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 ราย แล้วหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbachs' Alpha Coefficient) ด้วยการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์โดยใช้คำสั่ง Reliability ในโปรแกรม SPSS ซึ่งได้ค่าแอลฟามาตรฐานเท่ากับ .7816 (ภาคผนวก ข) ข้อคำถามทั้งหมดมีค่าความเชื่อมั่นสูงพอโดยไม่ต้องตัดข้อใดออก เพียงแต่แก้ไขปรับปรุงการใช้ภาษาในบางข้อเพื่อให้เกิดความชัดเจนมากขึ้น และนำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เมื่อทำการรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว มีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

2. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปจากคอมพิวเตอร์ SPSS/PC+ (Statistical package for the social science) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์มีดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ S.D)

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติอ้างอิง ใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย

3. การวัดประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานซึ่งเป็นวิธีการวัดทางเศรษฐศาสตร์ เพื่อวัดความสามารถของแรงงานและความสามารถในการลงทุน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกการวัดประสิทธิภาพเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการวัดประสิทธิภาพแรงงาน ดังนี้

1) การวัดประสิทธิภาพทางกายภาพ เพื่อวัดความสามารถของแรงงาน ได้แก่

- พื้นที่ปลูกพืชต่อแรงงาน
- แรงงานการผลิตต่อความสามารถแรงงาน

2) การวัดประสิทธิภาพทางการเงิน เพื่อวัดความสามารถของการลงทุน ได้แก่

- อัตราส่วนต้นทุน : ต้นทุนผันแปรต่อแรงงาน ต้นทุนคงที่ต่อแรงงาน และต้นทุนทั้งหมด (ต้นทุนผันแปร + ต้นทุนคงที่) ต่อแรงงาน
- อัตราส่วนรายได้ : รายได้สุทธิต่อแรงงาน

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก ในตำบลนาหม่อม อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา เป็น 8 ประเด็น คือ

1. ลักษณะทั่วไปทางสังคมของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก
2. ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก
3. การผลิตและปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก
4. เวลาที่ใช้ทำกิจกรรมในสวนยาง
5. ทักษะคิดต่อระบบการผลิตและระบบการกรีดยางของแรงงาน
6. ความรู้ความเข้าใจของแรงงานสตรีในการปลูกสร้างสวนยาง
7. ผลการวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการวัดประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก
8. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในสวนยางพาราของแรงงาน

1. ลักษณะทั่วไปทางสังคมของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก

ลักษณะทั่วไปทางสังคมของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็กในตำบลนาหม่อม อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ลักษณะทั่วไปของแรงงานสตรี ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส สถานภาพในครัวเรือน ศาสนา ระดับการศึกษา สุขภาพของแรงงานสตรี ภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือน และการเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กร

1.1.1 อายุ พบว่า แรงงานสตรีส่วนใหญ่ร้อยละ 38.8 มีอายุอยู่ในช่วง 41-50 ปี และร้อยละ 6.6 มีอายุอยู่ในช่วง 21-30 ปี แรงงานสตรีมีอายุเฉลี่ย 46.86 ปี จะเห็นได้ว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ค่อนข้างมีอายุมาก เนื่องจากวัยแรงงานส่วนใหญ่ย้ายไปทำงานในภาคการผลิตอื่น เหลือเพียงบิดา มารดา ที่ยังคงทำอาชีพการเกษตร

1.1.2 สถานภาพสมรส พบว่า แรงงานสตรีส่วนใหญ่ร้อยละ 78.3 เป็นผู้ที่สมรสแล้ว รองลงมาร้อยละ 15.1 มีสถานภาพเป็นหม้ายหรือหย่าร้าง และร้อยละ 6.6 มีสถานภาพเป็นโสด

1.1.3 สถานภาพในครัวเรือน พบว่า แรงงานสตรีส่วนใหญ่ร้อยละ 77.6 มีสถานภาพเป็นแม่ ร้อยละ 71.1 มีสถานภาพเป็นเมีย ร้อยละ 10.5 มีสถานภาพเป็นลูกสาว ร้อยละ 3.3 มีสถานภาพเป็นลูกสะใภ้ ร้อยละ 9.9 มีสถานภาพเป็นแม่สามี ร้อยละ 4.6 มีสถานภาพเป็นแม่ภรรยา

ร้อยละ 10.5 มีสถานภาพเป็นย่า และร้อยละ 5.3 มีสถานภาพเป็นยาย จะเห็นได้ว่าแรงงานสตรีแต่ละคนจะมีสถานภาพในครัวเรือนหลายสถานภาพ

1.1.4 ระดับการศึกษา พบว่า แรงงานสตรีส่วนใหญ่ร้อยละ 63.2 เป็นผู้ที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา ส่วนร้อยละ 6.6 เป็นผู้ที่มีการศึกษาสูงในระดับปริญญาตรีขึ้นไป

1.1.5 สุขภาพของแรงงานสตรี พบว่า แรงงานสตรีส่วนใหญ่ร้อยละ 86.2 เป็นผู้ที่ไม่มีปัญหาสุขภาพ ส่วนร้อยละ 13.8 เป็นผู้ที่มีปัญหาสุขภาพ ได้แก่ ปวดเมื่อยตามร่างกาย ความดัน ความดันในเลือดสูง และอาการเครียด นอนไม่หลับ ทำให้บางครั้งถ้ามีอาการมากๆต้องหยุดกรีดขาง และยกน้ำยาง หรือของหนักๆไม่ได้

1.1.6 ภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือน พบว่า แรงงานสตรีทั้งหมดมีภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือน โดยมีภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือน 3-4 หน้าที่สูงสุด ร้อยละ 89.5 และมีภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือน 5-6 หน้าที่น้อยที่สุด ร้อยละ 5.3 โดยพิจารณาแยกเป็นแต่ละหน้าที่ พบว่า ร้อยละ 98 มีหน้าที่ซักผ้า ร้อยละ 95.4 มีหน้าที่ทำความสะอาดบ้าน ร้อยละ 94.1 มีหน้าที่ทำอาหารร้อยละ 59.2 มีหน้าที่ดูแลลูก และร้อยละ 9.2 มีหน้าที่ดูแลคนแก่

1.1.7 อาชีพเสริม พบว่า ร้อยละ 77.6 ของแรงงานสตรีไม่มีการประกอบอาชีพเสริม ส่วนร้อยละ 22.4 มีการประกอบอาชีพเสริม ได้แก่ การรับจ้างในงานภาคเกษตร รับจ้างทั่วไป ค้าขาย และธุรกิจส่วนตัว

1.1.8 การเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กร พบว่า แรงงานสตรีทั้งหมดที่ทำการศึกษากลายเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรอย่างน้อย 1 กลุ่ม โดยกลุ่ม/องค์กรที่แรงงานสตรีเป็นสมาชิก ได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธ.ก.ส.) กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มน้ำยาง กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน และกลุ่มแม่บ้าน ดังตาราง 3

ตาราง 3 ลักษณะทั่วไปของแรงงานสตรี

ลักษณะข้อมูล	จำนวน (ราย) (n=152)	ร้อยละ (100.0)
1. อายุ		
21-30 ปี	9	5.9
31-40 ปี	32	21.1
41-50 ปี	59	38.8
51 ปีขึ้นไป	52	34.2
$(\bar{X} = 46.86, \text{Max} = 67, \text{Min} = 24)$		

ตาราง 3 ลักษณะทั่วไปของแรงงานสตรี (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน (ราย) (n=152)	ร้อยละ (100.0)
2. สถานภาพสมรส		
โสด	10	6.6
สมรส	119	78.3
เป็นหม้าย/หย่าร้าง	23	15.1
3. สถานภาพในครัวเรือน		
3.1 ไม่มีสถานภาพเป็นแม่		
มีสถานภาพเป็นแม่	118	77.6
3.2 ไม่มีสถานภาพเป็นเมีย		
มีสถานภาพเป็นเมีย	108	71.1
3.3 ไม่มีสถานภาพเป็นลูกสาว		
มีสถานภาพเป็นลูกสาว	16	10.5
3.4 ไม่มีสถานภาพเป็นลูกสะใภ้		
มีสถานภาพเป็นลูกสะใภ้	5	3.3
3.5 ไม่มีสถานภาพเป็นแม่สามี		
มีสถานภาพเป็นแม่สามี	15	9.9
3.6 ไม่มีสถานภาพเป็นแม่ภรรยา		
มีสถานภาพเป็นแม่ภรรยา	7	4.6
3.7 ไม่มีสถานภาพเป็นย่า		
มีสถานภาพเป็นย่า	16	10.5
3.8 ไม่มีสถานภาพเป็นยาย		
มีสถานภาพเป็นยาย	8	5.3
4. ระดับการศึกษา		
ไม่ได้รับการศึกษา	15	9.9
ประถมศึกษา	96	63.2
มัธยมศึกษา	16	10.5
อาชีวศึกษา(ปวช-ปวส)	15	9.7
ปริญญาตรีขึ้นไป	10	6.7

ตาราง 3 ลักษณะทั่วไปของแรงงานสตรี (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน (ราย) (n=152)	ร้อยละ (100.0)
5. สุขภาพของแรงงานสตรี		
ไม่มีปัญหาสุขภาพ	131	86.2
มีปัญหาสุขภาพ	21	13.8
6. ภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือน		
มีภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือน 1-2 หน้าที่	8	5.3
มีภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือน 3-4 หน้าที่	136	89.4
มีภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือน 5-6 หน้าที่	8	5.3
6. อาชีพเสริม		
ไม่มีอาชีพเสริม	118	77.6
มีอาชีพเสริม	34	22.4
7. การเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กร ได้แก่ ธ.ก.ส. กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มน้ำยาง กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน และกลุ่มแม่บ้าน		
เป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กร อย่างน้อย 1 กลุ่ม	152	100

จากตารางสรุปได้ว่า แรงงานสตรีมีอายุเฉลี่ย 46.86 ปี ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่สมรสแล้ว และยังมีสถานะภาพต่างๆในครัวเรือน ได้แก่ สถานภาพการเป็นแม่ เมีย ลูกสาว ลูกสะใภ้ แม่สามี แม่ภรรยา ย่า และยาย ส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่ได้รับการศึกษา ด้านสุขภาพของแรงงานสตรี ได้แก่ ปวดเมื่อยตามร่างกาย ความดัน ความดันในเลือดสูง และอาการเครียด นอนไม่หลับ ส่วนภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือนนอกเหนือจากการปฏิบัติงานในสวนยางพารา ได้แก่ การซักผ้า ทำความสะอาดบ้าน ทำอาหาร ดูแลลูก และดูแลคนแก่ และแรงงานสตรีบางคนยังมีการประกอบอาชีพเสริม ได้แก่ การรับจ้างในงานภาคเกษตร ค้าขาย รับจ้างทั่วไป และธุรกิจส่วนตัว นอกจากนี้แรงงานสตรียังมีภาระหน้าที่ต่างๆในสังคม ได้แก่ การเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กร โดยกลุ่ม/องค์กรที่แรงงานสตรีเป็นสมาชิก ได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธ.ก.ส.) กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มน้ำยาง กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน และกลุ่มแม่บ้าน เป็นต้น

1.2 การรับรู้ข่าวสารด้านการทำสวนยางพาราของแรงงานสตรี

การรับรู้ข่าวสารของแรงงานสตรีที่ทำการศึกษามาจากแหล่งข่าวสารต่างๆ ได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์ เจ้าหน้าที่รัฐ และอื่นๆ

1.2.1 การได้รับข่าวสารของแรงงานสตรี แรงงานสตรีได้รับข่าวสาร 2 ทางมากที่สุด ร้อยละ 54.6 รองลงมาได้รับข่าวสาร 1 ทาง ร้อยละ 42.1 และได้รับข่าวสารมากกว่า 3 ทางน้อยที่สุด ร้อยละ 3.3 โดยแหล่งของข้อมูลข่าวสารแยกออกเป็นแหล่งต่างๆ ดังนี้

- 1) โทรทัศน์ เมื่อพิจารณา พบว่า แรงงานสตรีส่วนใหญ่ร้อยละ 92.1 ได้รับข่าวสารจากโทรทัศน์ และร้อยละ 7.9 ไม่ได้รับข่าวสารจากโทรทัศน์
- 2) วิทยุ เมื่อพิจารณา พบว่า แรงงานสตรีร้อยละ 51.3 ได้รับข่าวสารจากวิทยุ และร้อยละ 48.7 ไม่ได้รับข่าวสารจากวิทยุ
- 3) สิ่งพิมพ์ เมื่อพิจารณา พบว่า แรงงานสตรีส่วนใหญ่ร้อยละ 95.4 ไม่ได้รับข่าวสารจากสิ่งพิมพ์และร้อยละ 4.6 ได้รับข่าวสารจากสิ่งพิมพ์
- 4) เจ้าหน้าที่รัฐ เมื่อพิจารณา พบว่า แรงงานสตรีส่วนใหญ่ร้อยละ 72.1 ได้รับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่รัฐ และร้อยละ 27.9 ไม่ได้รับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่รัฐ
- 5) อื่นๆ เมื่อพิจารณา พบว่า แรงงานสตรีส่วนใหญ่ร้อยละ 37.9 ไม่ได้รับข่าวสารจากแหล่งอื่นๆ และร้อยละ 62.1 ได้รับข่าวสารจากแหล่งอื่นๆ ได้แก่ เพื่อนบ้าน ญาติพี่น้อง กลุ่มขายนํ้ายาง และพ่อค้า ดังตาราง 4

ตาราง 4 การได้รับข่าวสารด้านการทำสวนยางพาราของแรงงานสตรี

ลักษณะข้อมูล	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
	(n=152)	(100.0)
1. การได้รับข่าวสาร		
ได้รับข่าวสาร 1 ทาง	64	42.1
ได้รับข่าวสาร 2 ทาง	83	54.6
ได้รับข่าวสารมากกว่า 3 ทาง	5	3.3
2. โทรทัศน์		
ไม่ได้รับข่าวสาร	12	7.9
ได้รับข่าวสาร	140	92.1
3. วิทยุ		
ไม่ได้รับข่าวสาร	78	51.3
ได้รับข่าวสาร	74	48.7
4. สิ่งพิมพ์		
ไม่ได้รับข่าวสาร	145	95.4

ตาราง 4 การได้รับข่าวสารด้านการทำสวนยางพาราของแรงงานสตรี (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน (ราย) (n=152)	ร้อยละ (100.0)
4. สิ่งพิมพ์		
ไม่ได้รับข่าวสาร	145	95.4
ได้รับข่าวสาร	7	4.6
5. เจ้าหน้าที่รัฐ		
ไม่ได้รับข่าวสาร	140	72.1
ได้รับข่าวสาร	12	27.9
6. อื่นๆ ได้แก่ เพื่อนบ้าน ญาติพี่น้อง กลุ่มขายน้ำยาง และ พ่อค้า		
ไม่ได้รับข่าวสาร	12	37.9
ได้รับข่าวสาร	140	62.1

จากตารางสรุปได้ว่า การได้รับข่าวสารของแรงงานสตรีนั้น แรงงานสตรีทุกคนได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการทำสวนยางพาราจากแหล่งต่างๆอย่างน้อย 1 ช่องทาง ได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์ เจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อนบ้าน ญาติพี่น้อง กลุ่มขายน้ำยาง และพ่อค้า ซึ่งจะเห็นได้ว่าแรงงานสตรีทุกคนได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการทำสวนยางพาราจาก เพื่อนบ้าน ญาติพี่น้อง กลุ่มขายน้ำยาง และพ่อค้า มากกว่าแหล่งอื่นๆ เนื่องจากวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชน อยู่แบบพึ่งพาอาศัยกัน และคนในชุมชนมีการพบปะพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเสมอๆ

2. ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก

ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 การถือครองที่ดินของแรงงานสตรี เมื่อพิจารณาจากจำนวนพื้นที่ถือครองทั้งหมด โดยแยกรายละเอียดเป็น พื้นที่ทำการเกษตร พื้นที่ว่างเปล่า พื้นที่ทำการเกษตรโดยการเช่า และการมีเอกสารสิทธิ์ในพื้นที่

2.1.1 พื้นที่ถือครองทั้งหมด พบว่า แรงงานสตรีมีพื้นที่ถือครองทั้งหมดส่วนใหญ่ น้อยกว่า 10 ไร่ ร้อยละ 53.9 และมีพื้นที่มากกว่า 40 ไร่ น้อยที่สุด ร้อยละ 1.3 พื้นที่ถือครองทั้งหมด เฉลี่ย 14.13 ไร่

2.1.2 พื้นที่ทำการเกษตร พบว่า แรงงานสตรีมีพื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่มีน้อยกว่า 10 ไร่ ร้อยละ 53.9 และมีพื้นที่มากกว่า 40 ไร่น้อยที่สุด ร้อยละ 1.3 พื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 13.97 ไร่

2.1.3 พื้นที่ว่างเปล่า พบว่า พื้นที่ว่างเปล่ามีต่ำกว่า 10 ไร่ โดยแรงงานส่วนใหญ่จะไม่ปล่อยพื้นที่ให้ว่างเปล่า พื้นที่ว่างเปล่าเฉลี่ย 0.06 ไร่

2.1.4 พื้นที่ทำการเกษตรโดยการเช่า พบว่า แรงงานสตรีมีการเช่าพื้นที่น้อยกว่า 10 ไร่มากที่สุด ร้อยละ 96.1 และมีการเช่าพื้นที่อยู่ในช่วง 21-30 ไร่น้อยที่สุด ร้อยละ 0.7 พื้นที่ทำการเกษตรโดยการเช่าเฉลี่ย 1.32 ไร่

2.1.5 พื้นที่ทำการเกษตรโดยไม่ต้องจ่ายเงิน พบว่า พื้นที่ทำการเกษตรโดยการได้ทำฟรีน้อยกว่า 10 ไร่ พื้นที่ทำการเกษตร โดยการได้ทำฟรีเฉลี่ย 0.09 ไร่

2.1.6 เอกสารสิทธิ เมื่อพิจารณาจากพื้นที่ที่ทำการเกษตรทั้งหมด พบว่า พื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิถูกต้อง ร้อยละ 92.7 โดยเอกสารสิทธิที่มีถูกต้อง ได้แก่ โฉนด และนส 3. ดังตาราง 5

ตาราง 5 การถือครองที่ดินของแรงงานสตรี

ลักษณะข้อมูล	จำนวน (ราย) (n=152)	ร้อยละ (100.0)
1. พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)		
< 10	82	53.9
11-20	39	25.7
21-30	19	12.5
31-40	10	6.6
> 40	2	1.3
(\bar{X} = 14.13, Max = 50, Min = 2)		
2. พื้นที่ทำการเกษตร (ไร่)		
< 10	82	53.9
11-20	39	25.7
21-30	19	12.5
31-40	10	6.6
> 40	2	1.3
(\bar{X} = 13.97, Max = 50, Min = 2)		

ตาราง 5 การถือครองที่ดินของแรงงานสตรี (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน (ราย) (n=152)	ร้อยละ (100.0)
3. พื้นที่ว่างเปล่า (ไร่)		
1-2	150	98.7
3-4	2	1.3
(\bar{X} = 0.06, Max = 3, Min = 0)		
*หมายเหตุค่า Min=0 เนื่องจากไม่มีพื้นที่ว่างเปล่าเลย		
4. พื้นที่ทำการเกษตรโดยการเช่า (ไร่)		
< 10	146	96.1
11-20	5	3.3
21-30	1	0.7
(\bar{X} = 1.32, Max = 25, Min = 0)		
*หมายเหตุค่า Min=0 เนื่องจากไม่มีพื้นที่ทำการเกษตร โดยการเช่าเลย		
5. พื้นที่ทำการเกษตรโดยไม่ต้องจ่ายเงิน (ไร่)		
1-2	137	90.1
3-4	4	2.7
>5	11	7.2
(\bar{X} = 0.09, Max = 2, Min = 0)		
*หมายเหตุค่า Min=0 เนื่องจากไม่มีพื้นที่ทำการเกษตร โดย การได้ทำฟรีเลย		
6. เอกสารสิทธิ์ ได้แก่ นส.3 และ โฉนด		
ไม่มี	11	7.2
มี	141	92.7

จากตารางสรุปได้ว่า แรงงานสตรีมีพื้นที่ถือครองทั้งหมดเฉลี่ย 14.13 ไร่ พื้นที่ในการทำสวนยางเฉลี่ย 13.97 ไร่ ส่วนพื้นที่ว่างเปล่า พื้นที่ทำการเกษตรโดยการเช่า และพื้นที่ทำการเกษตรโดยไม่ต้องจ่ายเงินมีน้อยมาก เนื่องจากแรงงานสตรีไม่ปล่อยพื้นที่ให้เป็นพื้นที่ว่างเปล่า ถ้ามีพื้นที่ว่าง แรงงานสตรีจะใช้พื้นที่ในการปลูกพืชผักต่างๆ เพื่อไว้บริโภคในครัวเรือน ถ้าหากมีเหลือก็จะ

ขายบ้าง และการเช่าพื้นที่เพื่อทำการเกษตรมีน้อย ส่วนใหญ่เป็นการรับจ้างทำงานในภาคเกษตรมากกว่า เช่น รับจ้างกรีดยาง และเก็บน้ำยาง เป็นต้น

2.2 รายได้และรายจ่ายทั้งหมดของครัวเรือน มีการสอบถามถึงรายได้ และรายจ่ายของครัวเรือนของแรงงานสตรี โดยแบ่งเป็น รายได้สุทธิของครัวเรือน รายได้จากการขายยางพารา รายได้จากกิจกรรมอื่น ๆ ที่ไม่รวมยาง เงินออมในครัวเรือน หนี้สินในครัวเรือน รายจ่ายของครัวเรือน และรายจ่ายเกี่ยวกับภาษีสังคม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 รายได้สุทธิของครัวเรือน พบว่า รายได้สุทธิของครัวเรือนส่วนใหญ่มีรายได้สูงกว่า 200,000 บาทต่อปี ร้อยละ 45.4 และมีรายได้ต่ำกว่า 50,000 บาทต่อปีน้อยที่สุด ร้อยละ 4.6 มีรายได้เฉลี่ยเท่ากับ 278,407 บาทต่อปี

2.2.2 รายได้จากการขายยางพารา พบว่า รายได้จากการขายยางพาราส่วนใหญ่มีรายได้สูงกว่า 200,000 บาทต่อปี ร้อยละ 39.5 และมีรายได้ต่ำกว่า 50,000 บาทต่อปีน้อยที่สุด ร้อยละ 5.9 มีรายได้เฉลี่ยเท่ากับ 233,248 บาทต่อปี เนื่องจากในปีที่ผ่านมาราคายางค่อนข้างสูง คือมีราคาเฉลี่ย 65 บาทต่อกิโลกรัม ทำให้แรงงานส่วนใหญ่เพิ่มจำนวนวันกรีดยางมากขึ้น

2.2.3 รายได้จากกิจกรรมอื่น ๆ ที่ไม่รวมยาง พบว่า รายได้จากกิจกรรมอื่น ๆ ที่ไม่รวมยางส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 50,000 บาทต่อปี ร้อยละ 94.1 และมีรายได้สูงกว่า 200,000 บาทต่อปีน้อยที่สุด ร้อยละ 0.7 โดยรายได้ส่วนใหญ่มาจากธุรกิจส่วนตัว ค่าขาย และรับจ้างทั่วไป มีรายได้เฉลี่ยเท่ากับ 13,348.68 บาทต่อปี

2.2.4 เงินออมในครัวเรือน พบว่า เงินออมในครัวเรือนส่วนใหญ่มีเงินออมต่ำกว่า 5,000 บาทต่อปี ร้อยละ 38.2 และเงินออมอยู่ในช่วง 15,001 – 20,000 บาทต่อปีน้อยที่สุด ร้อยละ 4.6 มีเงินออมเฉลี่ยเท่ากับ 13,919.74 บาทต่อปี

2.2.5 หนี้สินในครัวเรือน พบว่า ส่วนใหญ่มีหนี้สินต่ำกว่า 5,000 บาทต่อปี ร้อยละ 93.5 และมีหนี้สินอยู่ในช่วง 10,001 – 15,000 บาทต่อปีน้อยที่สุด ร้อยละ 1.3 มีหนี้สินเท่ากับ 1,907.89 บาทต่อปี

2.2.6 รายจ่ายเกี่ยวกับภาษีสังคม พบว่า รายจ่ายเกี่ยวกับภาษีสังคม ส่วนใหญ่มีรายจ่ายเกี่ยวกับภาษีสังคมอยู่ในช่วง 15,001 – 20,000 บาทต่อปี ร้อยละ 38.8 และรายจ่ายเกี่ยวกับภาษีสังคมสูงกว่า 20,000 บาทต่อปีน้อยที่สุด ร้อยละ 5.9 มีรายจ่ายเกี่ยวกับภาษีสังคมเฉลี่ยเท่ากับ 14,454.24 บาทต่อปี ดังตาราง 6

ตาราง 6 รายได้และรายจ่ายทั้งหมดของครัวเรือน

ลักษณะข้อมูล	จำนวน (ราย) (n=152)	ร้อยละ (100.0)
1. รายได้สุทธิของครัวเรือน (บาทต่อปี)		
< 50,000	7	4.6
50,001 – 100,000	20	13.2
100,001 – 150,000	28	18.4
150,001 – 200,000	28	18.4
> 200,000	69	45.4
(\bar{X} =278,407.4, Max = 1,409,000, Min = 34,560)		
2. รายได้จากการขายยางพารา (บาทต่อปี)		
< 50,000	9	5.9
50,001 – 100,000	22	14.5
100,001 – 150,000	36	23.7
150,001 – 200,000	25	16.4
> 200,000	60	39.5
(\bar{X} =233,248, Max =792,000, Min = 32,400)		
3. รายได้จากกิจกรรมอื่นๆที่ไม่รวมยาง (บาทต่อปี)		
< 50,000	143	94.1
50,001 – 100,000	5	3.2
100,001 – 150,000	3	2
> 200,000	1	0.7
(\bar{X} =13,348.68, Max = 240,000, Min = 0)		
*หมายเหตุ Min =0 หมายถึง แรงงานสตรีไม่มีรายได้จากการทำกิจกรรมอื่นๆที่ไม่ใช่ยางเลย		
4. เงินออมในครัวเรือน (บาทต่อปี)		
< 5,000	58	38.2
5,001 – 10,000	26	17.0
10,001 – 15,000	34	22.4
15,001 – 20,000	7	4.6
> 20,000	27	17.8

ตาราง 6 รายได้และรายจ่ายทั้งหมดของครัวเรือน (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน (ราย) (n=152)	ร้อยละ (100.0)
$(\bar{X} = 13,919.74, \text{Max} = 100,000, \text{Min} = 1,200)$		
5. หนี้สินในครัวเรือน (บาทต่อปี)		
< 5,000	142	93.5
5,001 – 10,000	4	2.6
10,001 – 15,000	2	1.3
15,001 – 20,000	4	2.6
$(\bar{X} = 1,907.89, \text{Max} = 60,000, \text{Min} = 0)$		
*หมายเหตุ Min = 0 หมายถึง แรงงานสตรีไม่มีหนี้สินในครัวเรือนเลย		
6. รายจ่ายเกี่ยวกับภาษีสังคม (บาทต่อปี) เช่น งานแต่งงาน		
บวช และงานศพ		
< 5,000	24	15.8
5,001 – 10,000	13	8.6
10,001 – 15,000	47	30.9
15,001 – 20,000	59	38.8
> 20,000	9	5.9
$(\bar{X} = 14,454.24, \text{Max} = 35,000, \text{Min} = 1,000)$		

จากตารางสรุปได้ว่า แรงงานสตรีมีรายได้ 278,407 บาทต่อปี (พ.ศ. 2551) โดยแบ่งเป็น รายได้จากการทำสวนยางพารา 233,248 บาทต่อปี ซึ่งในปีที่ผ่านมาราคายางค่อนข้างสูง คือ มีราคาเฉลี่ย 65.22 บาทต่อกิโลกรัม ทำให้แรงงานส่วนใหญ่เพิ่มจำนวนวันกรีดยางมากขึ้น ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นและยังมีรายได้จากกิจกรรมอื่นๆ 13,348.68 บาทต่อปี โดยส่วนใหญ่มาจากธุรกิจส่วนตัว ค้าขาย และรับจ้างทั่วไป นอกจากนี้ยังมีเงินออม 13,919.74 บาทต่อปี หนี้สิน 1,907.89 บาทต่อปี และมีรายจ่ายเกี่ยวกับภาษีสังคม 14,454.24 บาทต่อปีด้วย ซึ่งรายจ่ายเกี่ยวกับภาษีสังคม ได้แก่ งานแต่งงาน งานบวช และงานศพ เป็นต้น

3. การผลิตและการปฏิบัติงานของแรงงานสตรี

การผลิตและการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในการทำสวนยางพารา แยกออกเป็นแต่ละกิจกรรม ได้แก่ การขุดหลุมยาง การปลูกยาง การใส่ปุ๋ย การตัดหญ้า การกรีด การเก็บน้ำยาง และขายผลผลิต

3.1 การเตรียมพื้นที่ การไถปรับพื้นที่แรงงานสตรีมีการปฏิบัติงานร้อยละ 79.6 การวางแนวหลุมแรงงานสตรีมีการปฏิบัติงานร้อยละ 88.8 การขุดหลุมแรงงานสตรีมีการปฏิบัติงานร้อยละ 7.9

3.2 การปลูก การใส่ปุ๋ยรองก้นหลุมแรงงานสตรีมีการปฏิบัติงานร้อยละ 14.3 การปลูกยางแรงงานสตรีมีการปฏิบัติงานร้อยละ 26.3 การปลูกซ่อมแรงงานสตรีมีการปฏิบัติงานร้อยละ 92.1

3.3 การจัดการสวน การใส่ปุ๋ยบำรุงสวนแรงงานสตรีมีการปฏิบัติงานร้อยละ 79.6 การป้องกันกำจัดวัชพืชแรงงานสตรีมีการปฏิบัติงานร้อยละ 9.2 การป้องกันโรคและศัตรูพืชแรงงานสตรีมีการปฏิบัติงานร้อยละ 7.9 และการตัดแต่งกิ่งแรงงานสตรีไม่มีปฏิบัติงาน

3.4 การเก็บเกี่ยว การกรีดแรงงานสตรีมีการปฏิบัติงานร้อยละ 93.4 การเก็บน้ำยางแรงงานสตรีมีการปฏิบัติงานร้อยละ 100 และการเตรียมน้ำยางก่อนการขาย แรงงานสตรีมีการปฏิบัติงานร้อยละ 100 เช่นกัน

3.5 การตลาด แรงงานสตรีขายน้ำยางกับกลุ่มน้ำยางร้อยละ 100 ดังตาราง 7

ตาราง 7 การปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราในปัจจุบัน

กิจกรรม	การปฏิบัติงานของแรงงานสตรี			
	ปฏิบัติ		ไม่ปฏิบัติ	
	จำนวน (n=152)	ร้อยละ (100.0)	จำนวน (n=152)	ร้อยละ (100.0)
1.การเตรียมพื้นที่				
1.1 การไถปรับพื้นที่	121	79.6	31	20.4
1.2 การวางแนวหลุม	135	88.8	17	11.2
1.3 การขุดหลุม	12	7.9	140	92.1
2.การปลูก				
2.1 การใส่ปุ๋ยรองก้นหลุม	22	14.3	132	85.7
2.2 การปลูกยาง	40	26.3	112	73.7
2.3 การปลูกซ่อม	140	92.1	12	7.9
3. การจัดการสวน				
3.1 การใส่ปุ๋ยบำรุงสวน	121	79.6	31	20.4
3.2 การป้องกันกำจัดวัชพืช	14	9.2	128	90.8
3.3 การป้องกันโรคและศัตรูพืช	12	7.9	140	92.1
3.4 การตัดแต่งกิ่ง	-	-	-	-
4. การเก็บเกี่ยว				
4.1 การกรีด	142	93.4	10	6.6
4.2 การเก็บน้ำยาง	152	100.0	-	-
4.3 การเตรียมน้ำยาง	152	100.0	-	-
5. การตลาด				
5.1 ขายกับกลุ่มน้ำยาง	152	100.0	-	-

จากตารางสรุปได้ว่า แรงงานสตรีมีการปฏิบัติงานในสวนยางพาราทุกกิจกรรมตั้งแต่การเตรียมพื้นที่ การปลูก การจัดการสวน การเก็บเกี่ยว ไปจนถึงการนำน้ำยางไปขาย จะเห็นได้ว่าบางกิจกรรมแรงงานสตรีมีการปฏิบัติงานสูงถึงร้อยละ 100 ได้แก่ การเก็บน้ำยาง การเตรียมน้ำยางเพื่อเตรียมขาย และการขายน้ำยาง

4. เวลาที่ใช้ทำกิจกรรมในสวนยาง

เวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรมต่างๆในสวนยาง มีการสอบถามโดยแยกรายละเอียดเป็นเวลากิจกรรม เวลาเก็บน้ำยาง เวลาขายน้ำยาง จำนวนชั่วโมงกรีดยาง จำนวนชั่วโมงเก็บน้ำยาง และจำนวนชั่วโมงขายน้ำยาง

4.1 เวลากรีดยาง เวลาที่ใช้ในการกรีดยางแรงงานส่วนใหญ่กรีดยางในช่วงเวลา 00.01 - 2.00 น. มากที่สุด ร้อยละ 42.8 และกรีดยางในช่วงเวลา 4.01- 6.00 น. น้อยที่สุด ร้อยละ 7.3

4.2 เวลาเก็บ การเก็บน้ำยางแรงงานสตรีเก็บน้ำยางหลังจากกรีดยางเสร็จโดยรอให้น้ำยางหยุดไหลจากต้นยางใช้เวลาประมาณ 1-2 ชั่วโมง เวลาที่ใช้ในการเก็บน้ำยางแรงงานส่วนใหญ่เก็บน้ำยางในช่วงเวลา 6.00 – 8.00 น. มากที่สุด ร้อยละ 67.8 และเก็บยางน้ำในช่วงเวลา 8.01 – 10.00 น. ร้อยละ 32.2

4.3 เวลาขาย เวลาขายน้ำยางส่วนใหญ่อยู่ในช่วงเวลา 10.01 – 12.00 น. ร้อยละ 51.3 และขายน้ำยางในช่วงเวลา 12.01 – 14.00 น. น้อยที่สุด ร้อยละ 1.3 การขายน้ำยางขึ้นอยู่กับระยะทางระหว่างสวนกับแหล่งรับซื้อซึ่งส่วนใหญ่ใช้เวลาหลังจากเก็บน้ำยางเสร็จประมาณ 0.30- 1 ชั่วโมง

4.4 จำนวนชั่วโมงกรีดยาง จำนวนชั่วโมงกรีดยางส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 2.01 – 4.00 ชั่วโมง ร้อยละ 47.4 และจำนวนชั่วโมงกรีดยางใช้เวลามากกว่า 6.01 ชั่วโมงน้อยที่สุด ร้อยละ 9.9 จำนวนชั่วโมงกรีดยางเฉลี่ย 3.62 ชั่วโมง

4.5 จำนวนชั่วโมงเก็บน้ำยาง จำนวนชั่วโมงเก็บน้ำยาง ส่วนใหญ่ใช้นเวลาน้อยกว่า 2 ชั่วโมง ร้อยละ 42.8 และจำนวนชั่วโมงเก็บน้ำยางอยู่ในช่วง 4.01 – 6.01 ชั่วโมงน้อยที่สุด ร้อยละ 15.8 ชั่วโมงเก็บน้ำยางเฉลี่ย 3.94 ชั่วโมง

4.6 จำนวนชั่วโมงขายน้ำยาง จำนวนชั่วโมงขายน้ำยางใช้นเวลาน้อยกว่า 2 ชั่วโมงเท่านั้น จำนวนชั่วโมงการขายน้ำยางขึ้นอยู่กับระยะทางจากสวนยางถึงแหล่งรับซื้อน้ำยาง

4.7 ราคาน้ำยาง ราคาน้ำยางที่แรงงานสตรีขายส่วนใหญ่ราคาร้อยละน้อยกว่า 60 บาท ร้อยละ 62.5 และราคาน้ำยางที่แรงงานสตรีขายได้น้อยที่สุดราคามากกว่า 80 บาท ร้อยละ 5.3 ราคาน้ำยางเฉลี่ย 60 บาท

4.8 ประสบการณ์การทำสวนยาง ประสบการณ์การทำสวนยางของแรงงานสตรีส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 31 – 40 ปี และประสบการณ์การทำสวนยางของแรงงานสตรีที่น้อยที่สุดมากกว่า 40 ปี ร้อยละ 14.1 ประสบการณ์การทำสวนยางเฉลี่ย 26 ปี ดังตาราง 8

ตาราง 8 เวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรมในสวนยางของแรงงานสตรี

ลักษณะข้อมูล	จำนวน (ราย) (n=152)	ร้อยละ (100.0)
1. เวลา (นาฬิกา)		
22.00 - 24.00	13	8.7
00.01 - 2.00	65	42.8
2.01- 4.00	63	41.2
4.01- 6.00	11	7.3
2. เวลาเก็บ (นาฬิกา)		
6.00 – 8.00	103	67.8
8.01 – 10.00	49	32.2
3. เวลาขาย (นาฬิกา)		
6.00 – 8.00	3	2
8.01 – 10.00	69	45.4
10.01 – 12.00	78	51.3
12.01 – 14.00	2	1.3
4. จำนวนชั่วโมงกรี๊ด (ชั่วโมง)		
< 2	33	21.7
2.01 – 4.00	72	47.4
4.01 – 6.01	32	21
> 6.01	15	9.9
(\bar{X} = 3.62, Max = 4.20, Min = 0.30)		
5. จำนวนชั่วโมงเก็บน้ำยาง (ชั่วโมง)		
< 2	65	42.8
2.01 – 4.00	30	19.7
4.01 – 6.01	24	15.8
> 6.01	33	21.7
(\bar{X} = 3.94, Max =4.35, Min = 0.30)		
6. จำนวนชั่วโมงขายน้ำยาง (ชั่วโมง)		
< 2	152	100
(\bar{X} = 0.35, Max = 0.40, Min = 0.30)		

ตาราง 8 เวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรมในสวนยางของแรงงานสตรี (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน (ราย) (n=152)	ร้อยละ (100.0)
7. ราคาน้ำยาง (บาท)		
< 60	95	62.5
61-70	19	12.5
71-80	30	19.7
> 80	8	5.3
(\bar{X} = 65, Max = 90, Min = 48)		
8. ประสบการณ์การทำสวนยาง (ปี)		
< 10	34	22.5
11-20	24	15.8
21-30	33	21.7
31-40	39	25.8
> 40	22	14.2
(\bar{X} = 26, Max = 50, Min = 1)		

จากตารางสรุปได้ว่า แรงงานส่วนใหญ่จะเริ่มกรีดยางในช่วงเวลา 00.01 - 2.00 น. และจะกรีดยางเสร็จตอนใกล้รุ่งเวลา 4.01-6.00 น. ในการกรีดยางแรงงานจะไม่นิยมกรีดยางในตอนสาย เพราะเชื่อกันว่าน้ำยางจะออกน้อย ใช้เวลากรีดยางเฉลี่ย 3.62 ชั่วโมง การเก็บน้ำยาง จะเก็บน้ำยางหลังจากกรีดยางเสร็จโดยจะรอให้น้ำยางหยดไหลจากต้นยางใช้เวลาประมาณ 1-2 ชั่วโมง เก็บน้ำยางใช้เวลาเฉลี่ย 3.94 ชั่วโมง การขายน้ำยางจะใช้เวลาหลังจากเก็บน้ำยางเสร็จประมาณ 0.30- 1 ชั่วโมง ขึ้นอยู่กับระยะทางระหว่างสวนกับแหล่งรับซื้อ การขายน้ำยางส่วนใหญ่ใช้เวลาน้อยกว่า 2 ชั่วโมง ขายน้ำยางราคาเฉลี่ย 65 บาท และแรงงานสตรีมีประสบการณ์การทำสวนยางเฉลี่ย 26 ปี

5. ทักษะคิดต่อระบบการผลิตและระบบการกรีดยางของแรงงาน

ในการศึกษาทัศนคติของแรงงานที่มีต่อการปฏิบัติงานในระบบการทำสวนยางพาราประกอบไปด้วยข้อความที่ให้แรงงานแสดงความคิดเห็น 10 ข้อ ได้แก่ (1) ท่านคิดว่าระบบการปฏิบัติงานที่ท่านทำในปัจจุบันเหมาะสมกับรายได้ของครัวเรือน (2) ท่านคิดว่าระบบการปฏิบัติงานนี้เหมาะสมที่สุดและดีที่สุดสำหรับครัวเรือนของท่าน (3) ท่านคิดว่าถ้ามีระบบการปฏิบัติงานอื่นที่คิดว่าดีกว่าท่านจะเปลี่ยนแปลงระบบการปฏิบัติงาน (4) ท่านมีความเชื่อมั่นว่าท่านมีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะดำเนินการปฏิบัติงานในระบบนี้ (5) ท่านคิดว่าจะดำเนินการปฏิบัติงานระบบนี้ตลอดไป (6) ท่านคิดว่าราคามีผลต่อระบบการปฏิบัติงานของแรงงานสตรี (7) ท่านคิดว่าแรงงาน

สตรีไม่มีข้อจำกัดหรือไม่มีอุปสรรคในระบบการปฏิบัติงานในสวนยางพารา (8) ท่านคิดว่าแรงงานสตรีมีประสิทธิภาพในระบบการปฏิบัติงาน (9) ท่านคิดว่าปัญหาสุขภาพมีผลต่อการปฏิบัติงานในสวนยางพารา และ(10) ท่านคิดว่าภาระหน้าที่อื่นๆของสตรีมีผลมีผลต่อการปฏิบัติงานในสวนยางพารา

ในการวัดระดับทัศนคติได้จัดกลุ่มระดับความคิดเห็นเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ (1) ระดับความคิดเห็นมาก (2) ระดับความคิดเห็นปานกลาง (3) ระดับความคิดเห็นน้อย และ (4) ระดับความคิดเห็นไม่เห็นด้วย ผลการวิเคราะห์ความเห็นของแรงงานสตรีได้ ดังตาราง 9

ตาราง 9 ทัศนคติต่อระบบการผลิตและระบบการกรีดยางของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก

ข้อคำถาม	ระดับทัศนคติ				\bar{X}	S.D	ความหมาย
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เห็นด้วย			
1. ท่านคิดว่าระบบการปฏิบัติงานที่ท่านทำในปัจจุบันเหมาะสมกับรายได้ของครัวเรือน	88.1	11.7	0	0	2.88	0.324	มาก
2. ท่านคิดว่าระบบการปฏิบัติงานนี้เหมาะสมที่สุดและดีที่สุดสำหรับครัวเรือนของท่าน	96.6	3.2	0	0	2.97	0.179	มาก
3. ท่านคิดว่าถ้ามีระบบการปฏิบัติงานอื่นที่คิดว่าดีกว่าท่านจะเปลี่ยนแปลงระบบการปฏิบัติงาน	0	7.8	80.2	11.7	0.96	0.444	น้อย
4. ท่านมีความเชื่อมั่นว่าท่านมีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะดำเนินการปฏิบัติงานในระบบนี้	22.3	79.5	0	0	2.22	0.418	ปานกลาง
5. ท่านคิดว่าจะดำเนินการปฏิบัติงานระบบนี้ตลอดไป	22.3	77.5	22.3	77.5	2.22	0.418	ปานกลาง
6. ท่านคิดว่าราคามีผลต่อระบบการปฏิบัติงานของแรงงานสตรี	52	48	0	0	2.52	0.501	มาก
7. ท่านคิดว่าแรงงานสตรีไม่มีข้อจำกัดหรือไม่มีอุปสรรคในระบบการปฏิบัติงานในสวนยางพารา	82.8	10.4	6.5	0	2.76	0.561	มาก

ตาราง 9 ทักษะคติต่อระบบการผลิตและระบบการกรีดยางของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก (ต่อ)

ข้อคำถาม	ระดับทัศนคติ				\bar{X}	S.D	ความหมาย
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เห็นด้วย			
8.ท่านคิดว่าแรงงานสตรีมีประสิทธิภาพในระบบการปฏิบัติงาน	31.5	68.3	0	0	2.32	0.466	มาก
9.ท่านคิดว่าปัญหาสุขภาพมีผลต่อการปฏิบัติงานในสวนยางพารา	29.5	70.3	0	0	2.30	0.458	มาก
10.ท่านคิดว่าภาระหน้าที่อื่นๆของสตรีมีผลต่อการปฏิบัติงานในสวนยางพารา	42.7	57.1	0	0	2.43	0.496	มาก
เฉลี่ย	46.78	43.38	8.67	1.17	2.358	0.4265	มาก

จากข้อมูลในตาราง 9 ทักษะคติต่อระบบการผลิตและระบบการกรีดยางของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก พบว่า แรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก โดยภาพรวมมีทัศนคติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.358$) ได้แก่ ระบบการปฏิบัติงานที่ทำในปัจจุบันเหมาะสมกับรายได้ของครัวเรือน ($\bar{X} = 2.88$) โดยครัวเรือนมีรายได้เฉลี่ยจากสวนยางพาราเฉลี่ย 259,263 บาทต่อปี ระบบการปฏิบัติงานเหมาะสมที่สุดและดีที่สุดสำหรับครัวเรือน ($\bar{X} = 2.97$) ราคามีผลต่อระบบการปฏิบัติงานของแรงงานสตรี ($\bar{X} = 2.52$) คือ เมื่อราคาสูงขึ้นระบบการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีก็จะมีประสิทธิภาพมากขึ้นซึ่งจะทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นด้วย แรงงานสตรีไม่มีข้อจำกัดหรือไม่มีอุปสรรคในระบบการปฏิบัติงานในสวนยางพารา ($\bar{X} = 2.76$) แรงงานสตรีมีประสิทธิภาพในระบบการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 2.32$) ปัญหาสุขภาพมีผลต่อการปฏิบัติงานในสวนยางพารา ($\bar{X} = 2.30$) ได้แก่ อาการปวดเมื่อย ซึ่งทำให้การทำกิจกรรมต่างๆในสวนยางพาราทำได้ลดลง และภาระหน้าที่อื่นๆของสตรีมีผลต่อการปฏิบัติงานในสวนยางพารา ($\bar{X} = 2.43$) เนื่องจากแรงงานสตรีจะมีภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือนมากกว่าแรงงานชาย เช่น การทำอาหาร การทำงานบ้าน และดูแลลูก เป็นต้น ซึ่งล้วนส่งผลต่อการปฏิบัติงานในสวนยางพารา

ส่วนความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ แรงงานสตรีมีความเชื่อมั่นว่ามีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะดำเนินการปฏิบัติงานในระบบนี้ ($\bar{X} = 2.22$) และจะดำเนินการปฏิบัติงานระบบนี้ตลอดไป ($\bar{X} = 2.22$) เนื่องจากแรงงานสตรีมีการปฏิบัติงานในสวนยางพารานาน เป็นอาชีพดั้งเดิมของครอบครัว แรงงานสตรีจึงมีความรู้ ความชำนาญในการปฏิบัติงาน

ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ถ้ามีระบบการปฏิบัติงานอื่นที่คิดว่าดีกว่าแรงงานสตรี จะเปลี่ยนแปลงระบบการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 0.96$) เนื่องจากแรงงานสตรีมีความเชื่อมั่น และมีความชำนาญในระบบการผลิตแบบเดิม โดยไม่คิดที่จะเปลี่ยนแปลงระบบการผลิต

6. ความรู้ความเข้าใจของแรงงานสตรีในการปลูกสร้างสวนยาง

ได้มีการสอบถามเรื่องความรู้ของแรงงานเกี่ยวกับการปลูกสร้างสวนยางเพื่อใช้วัดระดับความรู้ด้านนี้ซึ่งเป็นตัวแปรที่สำคัญ ที่น่าจะเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในระบบการทำสวนยาง ในการสอบถามใช้ข้อคำถาม 19 ข้อ ที่ใช้วัดความรู้ความเข้าใจของแรงงานในสวนยางพาราดังต่อไปนี้ (1) ยางพาราเป็นพืชใบเลี้ยงเดี่ยว (2) หากมีปัญหา โรคและแมลงระบาด ไม่ว่าจะรุนแรงมากหรือน้อยต้องใช้สารกำจัดวัชพืชทันที (3) สารกำจัดศัตรูพืชทุกชนิดในตลาดสามารถใช้แทนกันได้ (4) การปลูกยางพาราควรขุดหลุมกว้างประมาณ 50x50x50 ซม. (5) การใส่ปุ๋ยยางพาราควรใส่ปีละครั้ง (6) การใส่ปุ๋ยยาง พาราควรใส่ครั้งละน้อยๆแต่ใส่บ่อยๆเพื่อให้ยางนำไปใช้ได้มีประสิทธิภาพ (7) ควรปลูกพืชหมุนเวียน โดยปลูกพืชอื่นๆสลับกับการปลูกพืชตระกูลถั่ว (8) โดยทั่วไปยางพาราจะเริ่มเปิดกรีดได้เมื่ออายุ 9 ปี (9) สวนยางที่เริ่มเปิดกรีดต้องมีขนาดเส้นรอบต้นไม่ต่ำกว่า 50 ซม. ที่ระดับความสูง 150 ซม. จากพื้นดิน (10) การทำยางแผ่นดีคุณภาพดีควรเลือกใช้กรดฟอร์มิคชนิดเข้มข้น 90% (11) ลักษณะของยางแผ่นชั้นดีเนื้อยางแห้งใส มีสีสวยสม่ำเสมอตลอดแผ่น ลักษณะสีเหลืองทองหรือเหลืองอ่อน ไม่มีสีคล้ำหรือรอยดำ (12) การกรีดยางทุกวันหรือกรีดติดต่อกันหลายวัน ทำให้ปริมาณผลผลิตลดลง และระยะเวลาหน้ากรีดลดลง (13) สวนยางที่มีอายุมากสามารถเพิ่มจำนวนวันกรีดได้มากขึ้น (14) การใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง ทำให้ปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้น (15) ในสวนยางที่กรีดแล้วไม่สามารถปลูกพืชเสริมได้ เพราะแสงไม่พอ (16) ลักษณะดินที่เหมาะสมกับการปลูกยางต้องเป็นดินร่วน ดินเหนียว หรือดินร่วนเหนียวปนทรายเท่านั้น (17) สภาพพื้นที่เหมาะสมในการปลูกยางควรเป็นพื้นที่เชิงเขา ควน/ลอนลาดเท่านั้น (18) สภาพพื้นที่น้ำท่วมขัง น้ำซับและระดับน้ำใต้ดินสูง เช่น ที่นา พื้นที่พรุ เป็นต้น ไม่เหมาะสมต่อการปลูกยาง (19) การเลือกพันธุ์ยางขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่ ปริมาณผลผลิต ความต้านทานต่อโรค/ลม และให้เนื้อไม้ขนาดใหญ่มาก ผลการวิเคราะห์ความเห็นของแรงงานสตรีได้ ดังตาราง 10

ตาราง 10 ความรู้ของแรงงานสตรีในการปลูกสร้างสวนยาง (ต่อ)

ข้อคำถาม	ความรู้ความเข้าใจในการปลูกสร้างสวนยาง		\bar{X}	S.D	ความหมาย
	ถูก	ผิด			
1. ยางพาราเป็นพืชใบเลี้ยงเดี่ยว (ผิด)	94.7	5.3	0.95	0.224	มีความรู้ความเข้าใจต่ำ
2. หากมีปัญหาโรคและแมลงระบาด ไม่ว่าจะรุนแรงมากหรือน้อยต้องใช้สารกำจัดวัชพืชทันที (ผิด)	5.3	94.7	0.05	.224	มีความรู้ความเข้าใจดีมาก
3. สารกำจัดศัตรูพืชทุกชนิดในตลาดสามารถใช้แทนกันได้ (ผิด)	0.7	99.3	0.01	0.081	มีความรู้ความเข้าใจดีมาก
4. การปลูกยางพาราควรขุดหลุมกว้างประมาณ 50x50x50 ซม. (ถูก)	100	0	1.00	.000	มีความรู้ความเข้าใจดีมาก
5. การใส่ปุ๋ยยางพาราควรใส่ปีละครั้ง (ผิด)	82.2	17.8	0.82	.383	มีความรู้ความเข้าใจต่ำ
6. การใส่ปุ๋ยยางพาราควรใส่ครั้งละน้อยๆแต่ใส่บ่อยๆ เพื่อให้ยางนำไปใช้ได้มีประสิทธิภาพ (ถูก)	23.7	76.3	0.24	.427	มีความรู้ความเข้าใจต่ำ
7. ควรปลูกพืชหมุนเวียน โดยปลูกพืชอื่นสลับกับการปลูกพืชตระกูลถั่ว (ถูก)	18.4	81.6	0.18	.389	มีความรู้ความเข้าใจต่ำ
8. โดยทั่วไปยางพาราจะเริ่มเปิดกรีดได้เมื่ออายุ 9 ปี (ผิด)	78.9	21.1	0.79	.409	มีความรู้ความเข้าใจต่ำ
9. สวนยางที่เริ่มเปิดกรีดต้องมีขนาดเส้นรอบต้นไม่ต่ำกว่า 50 ซม. ที่ระดับความสูง 150 ซม. จากพื้นดิน (ถูก)	80.3	19.7	0.80	.399	มีความรู้ความเข้าใจดีมาก
10. การทำยางแผ่นคุณภาพดีควรเลือกใช้กรดฟอร์มิกชนิดเข้มข้น 90% (ถูก)	59.9	40.1	1.15	.968	มีความรู้ความเข้าใจพอใช้
11. ลักษณะของยางแผ่นชั้นดีเนื้อยางแห้งใส มีสีสวย สม่ำเสมอตลอดแผ่น ลักษณะสีเหลืองทองหรือเหลืองอ่อน ไม่มีสีคล้ำหรือรอยดำ (ถูก)	99.3	0.7	0.99	0.081	มีความรู้ความเข้าใจดีมาก
12. การกรีดยางทุกวันหรือกรีดติดต่อกันหลายวันทำให้ปริมาณผลผลิตลดลง และระยะเวลาหน้ากรีดลดลง (ถูก)	96.7	3.3	0.97	0.179	มีความรู้ความเข้าใจดีมาก
13. สวนยางที่มีอายุมากสามารถเพิ่มจำนวนวันกรีดได้มากขึ้น (ผิด)	5.3	94.7	0.05	0.224	มีความรู้ความเข้าใจดีมาก
14. การใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง ทำให้ปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้น (ถูก)	86.8	13.2	0.87	0.399	มีความรู้ความเข้าใจดีมาก

ตาราง 10 ความรู้ของแรงงานสตรีในการปลูกสร้างสวนยาง (ต่อ)

ข้อคำถาม	ความรู้ความเข้าใจในการปลูกสร้างสวนยาง		\bar{X}	S.D	ความหมาย
	ถูก	ผิด			
	15. ในสวนยางที่กรี๊ดแล้วไม่สามารถปลูกพืชเสริมได้ เพราะแสงไม่พอ (ถูก)	90.1	9.9	0.90	0.299
16. ลักษณะดินที่เหมาะสมกับการปลูกยางต้องเป็นดินร่วนดินเหนียว หรือดินร่วนเหนียวปนทรายเท่านั้น (ผิด)	19.1	80.9	0.19	.394	มีความรู้ความเข้าใจดีมาก
17.สภาพพื้นที่เหมาะสมในการปลูกยางควรเป็นพื้นที่เชิงเขา ควน/ลอนลาดเท่านั้น (ผิด)	96.1	3.9	0.96	.195	มีความรู้ความเข้าใจต่ำ
18. สภาพพื้นที่น้ำท่วมขัง น้ำซับและระดับน้ำใต้ดินสูง เช่น ที่นา พื้นที่พรุ เป็นต้น ไม่เหมาะสมต่อการปลูกยาง (ถูก)	42.8	57.2	0.43	.496	มีความรู้ความเข้าใจต่ำ
19. การเลือกพันธุ์ยางขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่ ปริมาณผลผลิต ความต้านทานต่อโรค/ลม และให้เนื้อไม้ยางขนาดใหญ่ (ถูก)	100	0	1.00	0.00	มีความรู้ความเข้าใจดีมาก
เฉลี่ย	63.98	36.02	0.65	0.30	มีความรู้ความเข้าใจพอใช้

จากตาราง 10 จะเห็นได้ว่า แรงงานสตรีส่วนใหญ่ตอบคำถามผิดในประเด็นที่ว่า ยางพาราเป็นพืชใบเลี้ยงเดี่ยว การใส่ปุ๋ยยางพาราควรใส่ปีละครั้ง การใส่ปุ๋ยยางพาราควรใส่ครั้งละน้อยๆแต่ใส่บ่อยๆ เพื่อให้ยางนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรปลูกพืชหมุนเวียน โดยปลูกพืชอื่น ๆ สลับกับการปลูกพืชตระกูลถั่ว โดยทั่วไปยางพาราจะเริ่มเปิดกรีดได้เมื่ออายุ 9 ปี แรงงานสตรีส่วนใหญ่ตอบคำถามถูกในประเด็นที่ว่า หากมีปัญหาโรคและแมลงระบาดไม่ว่าจะรุนแรงมากหรือน้อยต้องใช้สารกำจัดวัชพืชทันที สารกำจัดศัตรูพืชทุกชนิดในตลาดสามารถใช้แทนกันได้ การปลูกยางพาราควรขุดหลุมกว้างประมาณ 50x50x50 ซม. สวนยางที่เริ่มเปิดกรีดต้องมีขนาดเส้นรอบต้นไม่ต่ำกว่า 50 ซม. ที่ระดับความสูง 150 ซม. จากพื้นดิน การทำยางแผ่นดิบคุณภาพดีควรเลือกใช้กรดฟอร์มิคชนิดเข้มข้น 90% ลักษณะของยางแผ่นชั้นดีเนื้อยางแห้งใส มีสีสวยสม่ำเสมอตลอดแผ่น ลักษณะสีเหลืองทองหรือเหลืองอ่อน ไม่มีสีคล้ำหรือรอยดำดำ การกรีดยางทุกวันหรือกรีดติดต่อกันหลายวันทำให้ปริมาณผลผลิตลดลง และระยะเวลาหน้ากรีดลดลงสวนยางที่มีอายุมากสามารถเพิ่มจำนวนวันกรีดได้มากขึ้น การใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง ทำให้ปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้น ในสวนยางที่กรี๊ดแล้วไม่

สามารถปลูกพืชเสริมได้ เพราะแสงไม่พอ ลักษณะดินที่เหมาะสมกับการปลูกยางต้องเป็นดินร่วน ดินเหนียว หรือดินร่วนเหนียวปนทรายเท่านั้น การเลือกพันธุ์ยางขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่ ปริมาณผลผลิต ความต้านทานต่อโรค/ลม และให้เนื้อไม้ขนาดใหญ่

แรงงานสตรีมีความรู้ความเข้าใจในการปลูกสร้างสวนยางดีมาก ได้แก่ หากมีปัญหาโรคและแมลงระบาด ไม่ว่าจะรุนแรงมากหรือน้อยต้องใช้สารกำจัดวัชพืชทันที สารกำจัดศัตรูพืชทุกชนิดในตลาดสามารถใช้แทนกันได้ การปลูกยางพาราควรขุดหลุมกว้างประมาณ 50x50x50 ซม. สวนยางที่เริ่มเปิดกรีดต้องมีขนาดเส้นรอบต้นไม่ต่ำกว่า 50 ซม. ที่ระดับความสูง 150 ซม. จากพื้นดิน ลักษณะของยางแผ่นชั้นดีเนื้อยางแห้งใส มีสีสวยสม่ำเสมอตลอดแผ่น ลักษณะสีเหลืองทองหรือเหลืองอ่อน ไม่มีสีคล้ำหรือรอยดำดำ การกรีดยางทุกวันหรือกรีดติดต่อกันหลายวันทำให้ ปริมาณผลผลิตลดลง และระยะเวลาหน้ากรีดลดลง สวนยางที่มีอายุมากสามารถเพิ่มจำนวนวันกรีดได้มากขึ้น การใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง ทำให้ปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้น ในสวนยางที่กรีดแล้วไม่สามารถปลูกพืชเสริมได้ เพราะแสงไม่พอ ลักษณะดินที่เหมาะสมกับการปลูกยางต้องเป็นดินร่วน ดินเหนียว หรือดินร่วนเหนียวปนทรายเท่านั้น และการเลือกพันธุ์ยางขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่ ปริมาณผลผลิต ความต้านทานต่อโรค/ลม และให้เนื้อไม้ขนาดใหญ่

แรงงานสตรีมีความรู้ความเข้าใจในการปลูกสร้างสวนยางพอใช้ ได้แก่ การทำยางแผ่นดิบคุณภาพดีควรเลือกใช้เกรดฟอร์มีกชนิดเข้มข้น 90%

แรงงานสตรีมีความรู้ความเข้าใจในการปลูกสร้างสวนยางต่ำ ได้แก่ ยางพาราเป็นพืชใบเลี้ยงเดี่ยว การใส่ปุ๋ยยางพาราควรใส่ปีละครั้ง การใส่ปุ๋ยยางพาราควรใส่ครั้งละน้อยๆแต่ใส่บ่อยๆเพื่อให้ยางนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรปลูกพืชหมุนเวียน โดยปลูกพืชอื่นๆสลับกับการปลูกพืชตระกูลถั่ว โดยทั่วไปยางพาราจะเริ่มเปิดกรีดได้เมื่ออายุ 9 ปี สภาพพื้นที่เหมาะสมในการปลูกยางควรเป็นพื้นที่เชิงเขา ควน/ลอนลาดเท่านั้น และสภาพพื้นที่น้ำท่วมขัง น้ำขังและระดับน้ำใต้ดินสูง เช่น ที่นา พื้นที่พรุ เป็นต้น ไม่เหมาะสมต่อการปลูกยาง

สรุป แรงงานสตรีตอบคำถามเกี่ยวกับความรู้ในการปลูกสร้างสวนยางถูก เฉลี่ย 63.98 และแรงงานสตรีตอบคำถามเกี่ยวกับความรู้ในการปลูกสร้างสวนยางผิด เฉลี่ย 36.02 ดังนั้นแรงงานสตรีมีความรู้ความเข้าใจในการปลูกสร้างสวนยางอยู่ในระดับพอใช้

7. ผลการวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการวัดประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก

การวัดประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานซึ่งเป็นการวัดทางเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อวัดความสามารถของแรงงานและความสามารถในการลงทุน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือก

การวัดประสิทธิภาพเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการวัดประสิทธิภาพแรงงาน ดังนี้ การวัดประสิทธิภาพทางกายภาพ เพื่อวัดความสามารถของแรงงาน ได้แก่ พื้นที่ปลูกพืชต่อแรงงาน แรงงานการผลิตต่อความสามารถแรงงาน และการวัดประสิทธิภาพทางการเงิน เพื่อวัดความสามารถของการลงทุน ได้แก่ อัตราส่วนต้นทุน : ต้นทุนผันแปร ต้นทุนคงที่ และต้นทุนทั้งหมด (ต้นทุนผันแปร+ต้นทุนคงที่) และอัตราส่วนรายได้ : รายได้สุทธิต่อแรงงาน แสดงในตาราง 11

ตาราง 11 ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในสวนยางพารา

การวัดประสิทธิภาพของการผลิต	ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรี
1. การวัดประสิทธิภาพทางกายภาพ	
1.1 พื้นที่ปลูกพืชต่อแรงงาน (ไร่)	6.80
1.2 แรงงานการผลิตต่อความสามารถแรงงาน (ชั่วโมง)	4.53
2. การวัดประสิทธิภาพทางการเงิน	
2.1 อัตราส่วนต้นทุน	
2.1.1 ต้นทุนผันแปรต่อแรงงาน (บาทต่อไร่ต่อปี)	283.82
2.1.2 ต้นทุนคงที่ต่อแรงงาน (บาทต่อไร่ต่อปี)	63.16
2.1.3 ต้นทุนทั้งหมดต่อแรงงาน (บาทต่อไร่ต่อปี)	346.97
2.2 อัตราส่วนรายได้	
รายได้สุทธิต่อแรงงาน (บาทต่อไร่ต่อปี)	28,973.30

การวัดประสิทธิภาพทางกายภาพของฟาร์ม ได้แก่ พื้นที่ปลูกพืชต่อแรงงาน ประสิทธิภาพหน่วยแรงงานการผลิตต่อความสามารถแรงงาน

1. พื้นที่ปลูกพืชต่อแรงงาน เท่ากับ 6.80 ไร่ต่อคน โดยแรงงานสตรี 1 คนสามารถปฏิบัติงานในพื้นที่สวนยางพาราได้วันละ 6.80 ไร่

2. แรงงานการผลิตต่อความสามารถแรงงาน เท่ากับ 4.53 ชั่วโมงต่อคน แรงงานสตรี 1 คนสามารถปฏิบัติงานในสวนยางพาราได้วันละ 4.53 ชั่วโมง

การวัดประสิทธิภาพทางการเงิน ในการวัดประสิทธิภาพทางการเงินของฟาร์มสามารถแบ่งการวัดเป็น 2 ส่วน คือ (1) อัตราส่วนต้นทุน ในระบบการทำสวนยางพารามีต้นทุน ได้แก่ ต้นทุนผันแปร ต้นทุนคงที่ และต้นทุนทั้งหมด และ (2) การวัดอัตราส่วนรายได้

(1) อัตราส่วนต้นทุน พบว่า ต้นทุนผันแปรต่อแรงงาน 283.82 บาทต่อไร่ต่อปี ต้นทุนคงที่ต่อแรงงาน 63.16 บาทต่อไร่ต่อปี ต้นทุนทั้งหมดต่อแรงงาน 346.97 บาทต่อไร่ต่อปี โดยแรงงานสตรีจะไม่คิดค่าจ้างแรงงานตนเองทำให้แรงงานสตรีพอใจในรายได้ของตน

(2) การวัดอัตราส่วนอัตราส่วนรายได้ พบว่า ระบบการทำสวนยางพารามีรายได้สุทธิต่อแรงงาน 28,973.30 บาทต่อไร่ต่อปี

8. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในสวนยางพาราของแรงงาน

การศึกษาตัวทำนายที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน ได้นำตัวแปรอิสระทั้ง 13 ตัว ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา สถานภาพในครัวเรือน ประสบการณ์การทำสวนยาง พื้นที่ทำการเกษตร สุขภาพของแรงงานสตรี ภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือน การเป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชน การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการทำสวนยาง ราคาน้ำยาง จำนวนชั่วโมงทำงานใน 1 วัน และรายได้สุทธิ พบว่าไม่มีตัวแปรอิสระคู่ใดที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุร่วมเชิงเส้นของตัวแปรอิสระสูงเกิน 0.80 (เพชรร้อย สึงห์ช่างชัย, 2546) ดังนั้นข้อมูลชุดนี้จึงไม่มีปัญหาความสัมพันธ์พหุเชิงเส้นของตัวแปรอิสระสูง จึงสามารถนำข้อมูลไปวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอนต่อไปได้ ดังแสดงในตารางภาคผนวก 2 ข - 7 ข

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีค่าความคลาดเคลื่อนไม่มีความสัมพันธ์กัน ด้วยการทดสอบความเป็นอิสระของความคลาดเคลื่อน โดยนำค่าที่ประมวลผลได้เปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลค่าของ Durbin-Watson ซึ่งกำหนดว่าถ้าหากมีค่าระหว่าง 1.5–2.5 แสดงว่าความคลาดเคลื่อนไม่มีความสัมพันธ์กัน (เพชรร้อย สึงห์ช่างชัย, 2546) จากการประมวลผลพบว่า ค่าของ Durbin-Watson มีค่าระหว่าง 1.5–2.5 แสดงว่าข้อมูลชุดนี้ความคลาดเคลื่อนไม่มีความสัมพันธ์กัน

8.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางกายภาพ

8.1.1 พื้นที่ปลูกพืชต่อแรงงาน

เมื่อนำตัวแปรอิสระทั้ง 13 ตัว และตัวแปรตาม 1 ตัว (พื้นที่ปลูกพืชต่อแรงงาน) มาวิเคราะห์ด้วยสถิติถดถอยแบบขั้นตอน พบว่าตัวแปรอิสระ 3 ตัว มีอำนาจการทำนายประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางกายภาพด้านพื้นที่ปลูกพืชต่อแรงงาน ($\text{Adjust } R^2 = 0.735$ หรือร้อยละ 73.5) ได้แก่ พื้นที่ทำการเกษตร อายุ และจำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน ดังตาราง 12

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านพื้นที่ปลูกพืชต่อแรงงาน

ตัวแปรพยากรณ์	Unstandardized		Beta	t	sig
	b	Std.Error			
constant	0.640	1.105		0.579	0.563
พื้นที่ทำการเกษตร	0.390	0.310	1.018	12.764	0.000
อายุ	0.470	0.020	0.099	2.370	0.019
จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน	-0.184	0.092	-0.160	-2.007	0.047

หมายเหตุ : $R = .858$, $R^2 = .737$, $\text{adjust } R^2 = .735$, Durbin-Watson = 1.727

8.1.2 แรงงานการผลิตต่อความสามารถแรงงาน

เมื่อนำตัวแปรอิสระทั้ง 13 ตัว และตัวแปรตาม 1 ตัว (แรงงานการผลิตต่อความสามารถแรงงาน) มาวิเคราะห์ด้วยสถิติถดถอยแบบขั้นตอน พบว่าตัวแปรอิสระ 2 ตัวมีอำนาจการทำนายประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางกายภาพด้านแรงงานการผลิตต่อความสามารถแรงงาน ($\text{Adjust } R^2 = 0.455$ หรือร้อยละ 45.5) ได้แก่ จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน และสถานภาพสมรส ดังตาราง 13

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านแรงงานการผลิตต่อความสามารถแรงงาน

ตัวแปรพยากรณ์	Unstandardized		Beta	t	sig
	b	Std.Error			
constant	-0.111	0.680		-0.163	0.871
จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน	0.409	0.035	0.691	11.630	0.000
สถานภาพสมรส	0.683	0.280	0.145	2.445	0.016

หมายเหตุ : $R = .677$, $R^2 = .458$, $\text{adjust } R^2 = .455$, Durbin-Watson = 1.865

8.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพทางการเงิน

8.2.1 ต้นทุนผันแปรต่อแรงงาน

เมื่อนำตัวแปรอิสระทั้ง 13 ตัว และตัวแปรตาม 1 ตัว (ต้นทุนผันแปรต่อแรงงาน) มาวิเคราะห์ด้วยสถิติถดถอยแบบขั้นตอน พบว่าตัวแปรอิสระ 2 ตัว มีอำนาจการทำนายประสิทธิภาพ

ทางการเงินของต้นทุนผันแปร (Adjust $R^2 = 0.536$ หรือร้อยละ 53.6) ได้แก่ จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน และพื้นที่ทำการเกษตร ดังตาราง 14

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านต้นทุนผันแปรต่อแรงงาน

ตัวแปรพยากรณ์	Unstandardized		Beta	t	sig
	b	Std.Error			
constant	547.148	24.333		22.485	0.000
จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน	-45.975	4.946	-1.006	-9.296	0.000
พื้นที่ทำการเกษตร	5.155	1.648	0.339	3.127	0.002

หมายเหตุ : $R = .736$, $R^2 = .542$, adjust $R^2 = .536$, Durbin-Watson = 1.945

8.2.2 ต้นทุนคงที่ต่อแรงงาน

เมื่อนำตัวแปรอิสระทั้ง 13 ตัว และตัวแปรตาม 1 ตัว (ต้นทุนคงที่ต่อแรงงาน) มาวิเคราะห์ด้วยสถิติถดถอยแบบขั้นตอน พบว่าตัวแปรอิสระ 2 ตัว มีอำนาจการทำนายประสิทธิภาพทางการเงินของต้นทุนคงที่ต่อแรงงาน (Adjust $R^2 = 0.537$ หรือร้อยละ 53.7) ได้แก่ จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน และพื้นที่ทำการเกษตร ดังตาราง 15

ตาราง 15 วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านต้นทุนคงที่ต่อแรงงาน

ตัวแปรพยากรณ์	Unstandardized		Beta	t	sig
	b	Std.Error			
constant	186.578	8.102		23.030	0.000
จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน	-15.831	1.647	-1.039	-9.614	0.000
พื้นที่ทำการเกษตร	1.944	0.549	0.383	3.543	0.001

หมายเหตุ : $R = .737$, $R^2 = .543$, adjust $R^2 = .537$, Durbin-Watson = 1.895

8.1.2 ต้นทุนทั้งหมดต่อแรงงาน

เมื่อนำตัวแปรอิสระทั้ง 13 ตัว และตัวแปรตาม 1 ตัว (ต้นทุนทั้งหมดต่อแรงงาน) มาวิเคราะห์ด้วยสถิติถดถอยแบบขั้นตอน พบว่าตัวแปรอิสระ 2 ตัว มีอำนาจการทำนายประสิทธิภาพ

ทางการเงินของต้นทุนทั้งหมดต่อแรงงาน (Adjust $R^2 = 0.555$ หรือร้อยละ 55.5) ได้แก่ จำนวน ชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน และพื้นที่ทำการเกษตร ดังตาราง 16

ตาราง 16 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านต้นทุนทั้งหมดต่อแรงงาน

ตัวแปรพยากรณ์	Unstandardized		Beta	t	sig
	b	Std.Error			
constant	733.734	31.264		23.469	0.000
จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน	-61.8.6	6.354	-1.032	-9.727	0.000
พื้นที่ทำการเกษตร	7.099	2.11	0.356	3.352	0.001

หมายเหตุ : $R = .749$, $R^2 = .561$, adjust $R^2 = .555$, Durbin-Watson = 1.978

8.1.2 รายได้สุทธิต่อแรงงาน

เมื่อนำตัวแปรอิสระทั้ง 13 ตัว และตัวแปรตาม 1 ตัว (รายได้สุทธิต่อแรงงาน) มาวิเคราะห์ด้วยสถิติถดถอยแบบขั้นตอน พบว่าตัวแปรอิสระ 4 ตัว มีอำนาจการทำนายประสิทธิภาพทางการเงินของรายได้สุทธิต่อแรงงาน (Adjust $R^2 = 0.564$ หรือร้อยละ 56.4) ได้แก่ รายได้สุทธิ จำนวน ชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน สถานภาพในครัวเรือน และภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือน ดังตาราง 17

ตาราง 17 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านรายได้สุทธิต่อแรงงาน

ตัวแปรพยากรณ์	Unstandardized		Beta	t	sig
	b	Std.Error			
constant	30,196.211	3153.380		9.576	0.000
รายได้สุทธิ	0.102	0.003	1.302	30.523	0.000
จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน	-3,435.622	188.448	-0.782	-18.231	0.000
สถานภาพในครัวเรือน	-3,010.323	1133.647	-0.081	-2.655	0.009
ภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือน	-1,461.825	638.831	0.069	2.288	0.024

หมายเหตุ : $R = .753$, $R^2 = .567$, adjust $R^2 = .564$, Durbin-Watson = 1.755

จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) สามารถสรุปสมการถดถอยพหุคูณของตัวแปร นัยสำคัญจากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรได้ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในการทำสวนยางพารา ดังตาราง 18-20

ตาราง 18 นัยสำคัญจากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ของตัวแปร

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม(Y) : การวัดประสิทธิภาพ					
	พื้นที่ปลูกพืชต่อ	แรงงานการผลิตต่อ	ต้นทุนผันแปรต่อ	ต้นทุนคงที่ต่อ	ต้นทุนทั้งหมดต่อ	รายได้สุทธิต่อแรงงาน
	แรงงาน	ความสามารถแรงงาน	แรงงาน	แรงงาน	แรงงาน	
1.อายุ	0.470**, (0.099**)					
2.สถานภาพสมรส		0.683**, (0.145**)	151.100**, (0.194**)			
3.ระดับการศึกษา						
4.สถานภาพในครัวเรือน						-3,010.323**, (0.081**)
5.ประสบการณ์การทำสวนยาง						
6.พื้นที่ทำการเกษตร	0.390**, (1.018**)		5.155**, (0.339**)	1.944**, (0.383**)	7.099**, (0.356**)	
7.สุขภาพของแรงงานสตรี						
8.ภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือน						1,461.825**, (0.069**)
9.การเป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชน						
10.การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการทำสวนยาง						
11.ราคา						
12.จำนวนชั่วโมงทำงาน	-0.184**, (0.160**)	0.409**, (0.691**)	-45.975**, (-1.006**)	-15.831**, (-0.039**)	-61.8.6**, (1.032**)	-3,435.622**, (-0.782**)
13.รายได้สุทธิ						0.102**, (1.302**)
constant	0.640	-0.111	547.148	186.578	733.734	30,196.211
R ²	0.737	0.458	0.542	0.543	0.561	0.567
adjust R ²	0.735	0.455	.536	.537	0.555	0.564
Durbin-Watson	1.727	1.865	1.945	1.895	1.978	1.755

The unstandardized coefficients (b) and figure in parenthesis is standardized coefficients (Beta)

* หมายถึง สัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05,

** หมายถึง สัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตาราง 19 สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ของตัวแปร

ตัวแปรตาม	สมการทำนายในรูปแบบคะแนนดิบ	สมการมาตรฐาน
1.พื้นที่ปลูกพืชต่อแรงงาน(D ₁)	$YD_1 = 0.640 + 0.390 \text{พื้นที่ทำการเกษตร} + 0.470 \text{อายุ} - 0.184$ จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน	$Z_{yD1} = 1.018Z_{\text{พท.ทำการเกษตร}} + 0.099Z_{\text{อายุ}} - 0.160Z_{\text{จำนวนชั่วโมง}}$ การทำงานใน 1 วัน
2.แรงงานการผลิตต่อความสามารถ แรงงาน(D ₂)	$YD_2 = -0.111 + 0.409 \text{จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน} + 0.683$ สถานภาพ	$Z_{yD2} = 0.691Z_{\text{จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน}} + 0.145Z_{\text{สถานภาพ}}$
3.ต้นทุนผันแปรต่อแรงงาน(D ₃)	$YD_3 = 547.148 - 45.975 \text{จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1}$ วัน $+ 5.155 \text{พื้นที่ทำการเกษตร}$	$Z_{yD3} = -1.006Z_{\text{จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน}} + 0.339Z_{\text{พื้นที่ทำ}}$ การเกษตร
4.ต้นทุนคงที่ต่อแรงงาน(D ₄)	$YD_4 = 186.578 - 15.831 \text{จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน} +$ $1.944 \text{พื้นที่ทำการเกษตร}$	$Z_{yD4} = -1.039Z_{\text{จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน}} + 0.383Z_{\text{พื้นที่ทำ}}$ การเกษตร
5.ต้นทุนทั้งหมดต่อแรงงาน(D ₅)	$YD_5 = 733.734 - 61.8.6 \text{จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน} +$ $7.099 \text{พื้นที่ทำการเกษตร}$	$Z_{yD5} = -1.032Z_{\text{จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน}} + 0.356Z_{\text{พื้นที่ทำ}}$ การเกษตร
6.รายได้สุทธิต่อแรงงาน(D ₆)	$YD_6 = 30,196.211 + 0.102 \text{รายได้สุทธิ} - 3,435.622 \text{จน.ชม.}$ การทำงาน $- 3,010.323 \text{สถานภาพในครัวเรือน} - 1,461.825 \text{ภาระหน้าที่อื่นๆใน}$ ครัวเรือน	$Z_{yD6} = 1.302Z_{\text{รายได้สุทธิ}} - 0.782Z_{\text{จน.ชม.การทำงาน}} - 0.081Z_{\text{สถานภาพในครัวเรือน}}$ $- 0.069Z_{\text{ภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือน}}$

ตาราง 20 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในการทำสวนยางพารา

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรี
1. การวัดประสิทธิภาพทางกายภาพ	
1.1 พื้นที่ปลูกพืชต่อแรงงาน	พื้นที่ทำการเกษตร, อายุ, จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน
1.2 แรงงานการผลิตต่อความสามารถแรงงาน	จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน, สถานภาพสมรส
2. การวัดประสิทธิภาพทางการเงิน	
2.1 อัตราส่วนต้นทุน	
2.1.1 ต้นทุนผันแปรต่อแรงงาน	จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน และ พื้นที่ทำการเกษตร
2.1.2 ต้นทุนคงที่ต่อแรงงาน	จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน และ พื้นที่ทำการเกษตร
2.1.3 ต้นทุนทั้งหมดต่อแรงงาน	จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน และ พื้นที่ทำการเกษตร
2.2 อัตราส่วนรายได้	
รายได้สุทธิต่อแรงงาน	รายได้สุทธิ, จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน, สถานภาพในครัวเรือน และภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือน

การอภิปรายผล

จากการศึกษาข้างต้น สามารถนำมาวิเคราะห์และอภิปรายผลการศึกษาเพื่อคำถามการวิจัย ดังนี้

1. ปัจจุบันสภาพทางเศรษฐกิจ-สังคม และประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็กเป็นอย่างไร
2. มีปัจจัยอะไรบ้างที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก
3. มีแนวทางใดบ้างเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก

1. สภาพทางเศรษฐกิจ-สังคม และประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก

แรงงานสตรีมีอายุเฉลี่ย 46.86 ปี โดยแรงงานสตรีส่วนใหญ่มีสถานะภาพสมรส (ร้อยละ 78.3) นอกจากนี้ยังพบว่าแรงงานสตรีมีสถานภาพต่างๆในครัวเรือน ส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นแม่เมีย ลูกสาว ย่า แม่สามี ยาย แม่ภรรยา และลูกสะใภ้ ตามลำดับ แรงงานสตรีส่วนใหญ่อยู่เป็นครัวเรือนเดี่ยว การศึกษาของแรงงานสตรีส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 63.2) ระดับการศึกษาที่แรงงานสตรีสำเร็จสูงสุดคือระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 6.6) ระดับการศึกษาที่แรงงานสตรีสำเร็จต่ำสุดคือระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 63.2) แรงงานสตรีมีปัญหาสุขภาพสูงถึง (ร้อยละ 86.2) โรคที่พบส่วนใหญ่จะเป็นโรคปวดเมื่อยตามร่างกาย และโรคความดัน ซึ่งนอกจากแรงงานสตรีมีภาระหน้าที่ในสวนยางพาราแล้วแรงงานสตรียังมีภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือน เช่น การซักผ้า ทำความสะอาดบ้าน ทำอาหาร ดูแลลูกและดูแลคนแก่ และยังพบอีกว่าแรงงานสตรียังประกอบอาชีพเสริม (ร้อยละ 22.4) ได้แก่ การรับจ้างทั้งในภาคเกษตร และนอกภาคเกษตร การค้าขาย และธุรกิจส่วนตัว ในด้านสังคมแรงงานสตรีทั้งหมดยังเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรในชุมชนอย่างน้อย 1 กลุ่ม ได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มน้ำยาง กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน และกลุ่มแม่บ้าน ด้านการรับรู้ข่าวสารของแรงงานสตรี แยกเป็นการรับรู้ข่าวสารจากโทรทัศน์ วิทยุ เจ้าหน้าที่รัฐและอื่นๆ เช่น ญาติพี่น้อง เพื่อนบ้าน และสื่อสิ่งพิมพ์ตามลำดับ ส่วนการสอบถามเกี่ยวกับที่ดิน พบว่า แรงงานสตรีมีพื้นที่ถือครองทั้งหมดเฉลี่ยเท่ากับพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย คือ 13.97 ไร่ จากการสอบถามเกี่ยวกับรายได้และรายจ่ายในครัวเรือนพบว่า รายได้สุทธิของครัวเรือนเฉลี่ย 272,612 บาทต่อปี มีรายได้จากสวนยางพาราเฉลี่ย 259,263 บาทต่อปี รายได้นอกภาคเกษตรเฉลี่ย 13,348.68 บาทต่อปี เงินออมในครัวเรือนของแรงงานสตรีเฉลี่ย 13,919.74 บาทต่อปี หนี้สินเฉลี่ย 1,907.89 บาทต่อปี และยังมีรายจ่ายเกี่ยวกับภาษีสังคม ซึ่งแรงงานสตรีมีรายจ่ายเกี่ยวกับภาษีสังคมเฉลี่ย 14,454.24 บาทต่อปี

แรงงานสตรีมีพื้นที่ปลูกพืชต่อแรงงานเท่ากับ 6.80 ไร่ต่อคน มีแรงงานการผลิตต่อความสามารถแรงงานเท่ากับ 4.53 ชั่วโมงต่อคน การวัดประสิทธิภาพทางการเงิน ซึ่งสามารถแบ่งการวัดเป็น 2 ส่วน คือ (1) อัตราส่วนต้นทุน และ (2) การวัดอัตราส่วนอัตราส่วนรายได้ อัตราส่วนต้นทุน พบว่า ระบบการทำสวนยางพารา มีต้นทุนผันแปรต่อแรงงาน 283.82 บาทต่อไร่ต่อปี มีต้นทุนคงที่ต่อแรงงาน 63.16 บาทต่อไร่ต่อปี และมีต้นทุนทั้งหมดต่อแรงงาน 346.97 บาทต่อไร่ต่อปี โดยเกษตรกรจะไม่คิดค่าจ้างแรงงานตนเอง ทำให้เกษตรกรมีความรู้สึกพอใจรายได้ของตน ส่วนการวัดอัตราส่วนอัตราส่วนรายได้ พบว่า แรงงานสตรีมีรายได้สุทธิต่อแรงงานในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก 28,973.30 บาทต่อไร่ต่อปี

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก

2.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางกายภาพ

2.1.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางกายภาพด้านพื้นที่ปลูกพืชต่อแรงงาน ได้แก่ พื้นที่ทำการเกษตร จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน และอายุ

มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย $R^2 = .737$ และ $\text{adjust } R^2 = .735$ ซึ่งหมายความว่า ตัวแปรทั้ง 3 ตัวในสมการประมาณค่า สามารถทำนายหรือมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางกายภาพด้านพื้นที่ปลูกพืชต่อแรงงานร้อยละ 73.7 และเมื่อพิจารณาตัวแปรทั้ง 3 ตัวนี้ในรูปสมการมาตรฐานพบว่า ตัวแปรพื้นที่ทำการเกษตรมีอิทธิพลมากที่สุด รองลงมาคือจำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน และอายุตามลำดับ

พื้นที่ทำการเกษตร มีอิทธิพลด้านบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางกายภาพด้านพื้นที่ปลูกพืชต่อแรงงาน หมายความว่า ถ้าหากแรงงานสตรีมีพื้นที่ทำการเกษตรมากขึ้น แรงงานต้องเพิ่มเวลาการปฏิบัติงาน ทำให้พื้นที่ปลูกพืชต่อแรงงานเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของเบญจพรธณ เอกะสิงห์ (2540) ที่ทำการศึกษเกี่ยวกับบทบาทและศักยภาพของเกษตรกรชายและหญิงในการเลี้ยงโคนมในภาคเหนือต่อประสิทธิภาพการผลิต และคุณภาพชีวิตของครัวเรือนเกษตรกร จากการศึกษาพบว่า แรงงานสตรีจะมีบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบมากขึ้นเมื่อฟาร์มมีขนาดใหญ่ขึ้น แต่ตรงกันข้ามกับการศึกษาของเสริมศักดิ์ รักบำรุง (2544) ที่ทำการศึกษปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือในระบบการผลิตยางพาราอำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี จากการศึกษาพบว่า เมื่อพื้นที่ทำการเกษตรมากขึ้นแรงงานจ้างจะมีความรับผิดชอบในการผลิตน้อยลง

จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน มีอิทธิพลด้านลบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางกายภาพด้านพื้นที่ปลูกพืชต่อแรงงาน หมายความว่า ถ้าหากแรงงานสตรีมีจำนวนชั่วโมงการทำงานในสวนยางพาราเพิ่มขึ้น งานที่ได้ก็จะมีประสิทธิภาพลดลง เพราะนอกจากงานในสวนยางแล้ว แรงงานสตรียังมีภาระหน้าที่อื่นๆที่ต้องทำเป็นประจำทุกวันในครัวเรือน แรงงานสตรีจึงมีความเหนื่อยล้าในการทำงานเพิ่มมากขึ้น ทำให้งานที่ได้มีประสิทธิผลลดลง สอดคล้องกับการศึกษาของสุภา แก้วบริสุทธิ์ (2547) ที่ได้ทำการศึกษปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสุขภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยางพารา จังหวัดสงขลา จากการศึกษาพบว่า จำนวนชั่วโมงการทำงานมากจะส่งผลด้านลบต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางพารา

อายุ มีอิทธิพลด้านบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางกายภาพด้านพื้นที่ปลูกพืชต่อแรงงาน หมายความว่า ถ้าหากแรงงานสตรีมีอายุมากขึ้น มีประสบการณ์ในการทำงาน ความ

รับผิดชอบก็มากขึ้น และมีความชำนาญในการปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานก็จะมีประสิทธิภาพด้านพื้นที่ปลูกพืชต่อแรงงานก็จะมากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ ประยูร สืบสาย (2541) ที่ทำการศึกษายาทบาทของแรงงานต่อการเติบโตของเศรษฐกิจสาขาต่าง ๆ ในประเทศไทย 8 สาขา ได้แก่ สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ การล่าสัตว์ การประมง สาขาการขุดแร่โลหะและอโลหะ สาขาอุตสาหกรรมการผลิต สาขาการก่อสร้าง ซ่อม รื้อถอนทำลาย สาขาสาธารณสุข โภค สาขาพาณิชยกรรม สาขาการขนส่ง คลังสินค้า คมนาคม และสาขาบริการ พบว่า อายุมีผลให้มูลค่าเพิ่มของผลผลิตในสาขาเกษตรกรรม ป่าไม้ การล่าสัตว์ และการประมงเพิ่มขึ้น

โดยสรุป พื้นที่ทำการเกษตรมีอิทธิพลมากที่สุด จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน และอายุ ตามลำดับ ดังนั้นในการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางกายภาพด้านพื้นที่ปลูกพืชต่อแรงงาน จึงควรเพิ่มพื้นที่ทำการเกษตร แต่ปัจจุบันอาจเป็นไปได้ยากในหลายๆกรณีจึงควรเน้นการจัดการดูแลสวนยางพาราอย่างเหมาะสม ซึ่งจะส่งผลต่อผลผลิตที่มีคุณภาพ และปริมาณที่เพิ่มขึ้นด้วย

2.1.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางกายภาพด้านแรงงานการผลิตต่อความสามารถแรงงาน ได้แก่ จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน และสถานภาพสมรส ตามลำดับ

มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย $R^2 = .458$ และ $\text{adjust } R^2 = .455$ ซึ่งหมายความว่า ตัวแปรทั้ง 2 ตัวในสมการประมาณค่า สามารถทำนายหรือมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางกายภาพด้านแรงงานการผลิตต่อความสามารถแรงงานร้อยละ 45.8 และเมื่อพิจารณาตัวแปรทั้ง 2 ตัวนี้ในรูปสมการมาตรฐานพบว่า ตัวแปรจำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วันมีอิทธิพลมากกว่าสถานภาพสมรส จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน มีอิทธิพลด้านบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางกายภาพด้านแรงงานการผลิตต่อความสามารถแรงงาน หมายความว่า ถ้าหากแรงงานสตรีมีจำนวนชั่วโมงการทำงานในสวนยางพาราเพิ่มขึ้นแล้ว งานที่ได้ก็จะมีเพิ่มขึ้นสอดคล้องกับการศึกษาของ โอภา สมิทมัจโร (2545) ที่ศึกษาคุณภาพชีวิตของแรงงานสตรีในโรงงานอุตสาหกรรมอาหารทะเลจังหวัดปัตตานี พบว่า เมื่อจำนวนชั่วโมงการทำงานเพิ่มขึ้นทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

สถานภาพสมรส มีอิทธิพลด้านบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางกายภาพด้านแรงงานการผลิตต่อความสามารถแรงงาน หมายความว่า ถ้าหากแรงงานสตรีสมรส ทำให้ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางกายภาพด้านแรงงานมีการผลิตต่อความสามารถแรงงานมากขึ้น เนื่องจาก ถ้าแรงงานสตรีสมรส แรงงานจะได้รับการเกื้อหนุน ช่วยเหลือในการทำกิจกรรมต่างๆในสวนยางร่วมกันจากคู่สมรส ทำให้การปฏิบัติงานของแรงงานสตรีเพิ่มขึ้นและมีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงส่งผลให้การผลิตต่อความสามารถแรงงานเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของสุภา แก้วบริสุทธิ์ (2547) ที่พบว่า เกษตรกรที่สมรสจะได้รับการเกื้อหนุนจากคู่สมรสของตน มีผลให้บุคคลมี

ความภาคภูมิใจและรู้สึกว่าคุณค่า และต้องมีความรับผิดชอบต่างๆในครัวเรือนที่เพิ่มมากขึ้น

โดยสรุป จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วันมีอิทธิพลมากกว่าสถานภาพสมรส ดังนั้นในการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางกายภาพด้านแรงงานการผลิตต่อความสามารถแรงงาน จึงควรเพิ่มจำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน แต่การเพิ่มชั่วโมงการทำงาน ต้องเพิ่มในจำนวนเวลาที่เหมาะสมที่แรงงานสตรีสามารถปฏิบัติงานได้ เพื่อไม่ให้เกิดความเหนื่อยล้าในการปฏิบัติงานมากเกินไป สอดคล้องกับการศึกษาของโอภา สมิตมัจโร (2545) ที่พบว่า การปฏิบัติงานที่เหมาะสมไม่ควรเกิน 8 ชั่วโมงต่อวัน

2.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพทางการเงิน

2.2.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพทางการเงินด้านต้นทุนผันแปรต่อแรงงาน ได้แก่ จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน และพื้นที่ทำการเกษตร ตามลำดับ

มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย $R^2 = .542$ และ $\text{adjust } R^2 = .536$ ซึ่งหมายความว่า ตัวแปรทั้ง 2 ตัวในสมการประมาณค่า สามารถทำนายหรือมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพทางการเงินของต้นทุนผันแปรต่อแรงงานร้อยละ 54.2 และเมื่อพิจารณาตัวแปรทั้ง 2 ตัวนี้ในรูปสมการมาตรฐานพบว่าตัวแปรจำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วันมีอิทธิพลมากกว่าพื้นที่ทำการเกษตร ซึ่ง

จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน มีอิทธิพลด้านลบต่อประสิทธิภาพทางการเงินของต้นทุนผันแปรต่อแรงงาน หมายความว่า ถ้าแรงงานสตรีมีจำนวนชั่วโมงการทำงานในสวนยางพารา น้อยลง ทำให้ต้นทุนผันแปรต่อแรงงานเพิ่มขึ้น

พื้นที่ทำการเกษตร มีอิทธิพลด้านบวกต่อประสิทธิภาพทางการเงินของต้นทุนผันแปรต่อแรงงาน หมายความว่า ถ้าหากแรงงานสตรีมีพื้นที่ทำการเกษตรเพิ่มขึ้น การปฏิบัติงานของแรงงานสตรีเพิ่มขึ้น แรงงานต้องใช้ปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนผันแปรต่อแรงงานเพิ่มขึ้นด้วย สอดคล้องกับการศึกษาของสุรศักดิ์ สุทธิสงค์ (2542) ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการวัตถุดิบที่เหมาะสมกับการแปรรูปยาง พบว่า พื้นที่สวนยางพารามากขึ้น เกษตรกรชาวสวนยางพาราจะมีค่าใช้จ่ายในสวนยางเพิ่มขึ้น

โดยสรุป จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วันมีอิทธิพลมากกว่าพื้นที่ทำการเกษตร ดังนั้นในการเพิ่มประสิทธิภาพทางการเงินของต้นทุนผันแปรต่อแรงงาน แรงงานสตรีจึงควรทำงานในจำนวนเวลาที่เหมาะสม ซึ่งแรงงานสตรีไม่เหนื่อยล้าเกินไป ต้นทุนผันแปรที่ใช้ในการปฏิบัติงานก็จะเกิดประสิทธิภาพ

2.2.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพทางการเงินด้านต้นทุนคงที่ต่อแรงงาน ได้แก่ จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน และพื้นที่ทำการเกษตร

มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย $R^2 = .543$ และ $\text{adjust } R^2 = .537$ ซึ่งหมายความว่า ตัวแปรในสมการประมาณค่า สามารถทำนายหรือมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพทางการเงินของต้นทุนคงที่ต่อแรงงานร้อยละ 54.3 และเมื่อพิจารณาตัวแปรทั้ง 2 ตัวนี้ในรูปสมการมาตรฐานพบว่าตัวแปรจำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วันมีอิทธิพลมากกว่าพื้นที่ทำการเกษตร

จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน มีอิทธิพลด้านลบต่อประสิทธิภาพทางการเงินของต้นทุนคงที่ต่อแรงงาน หมายความว่า ถ้าหากแรงงานสตรีมีจำนวนชั่วโมงการทำงานในสวนยางพาราน้อยลง ต้นทุนคงที่ต่อแรงงานจะเพิ่มขึ้น

พื้นที่ทำการเกษตร มีอิทธิพลด้านบวกต่อประสิทธิภาพทางการเงินของต้นทุนคงที่ต่อแรงงาน หมายความว่า ถ้าหากแรงงานสตรีมีพื้นที่ทำการเกษตรมากขึ้น การปฏิบัติงานของแรงงานสตรีก็เพิ่มขึ้น แรงงานต้องใช้ต้นทุนในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนคงที่ต่อแรงงานเพิ่มขึ้นด้วย

โดยสรุป จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วันมีอิทธิพลมากกว่าพื้นที่ทำการเกษตร ดังนั้นในการเพิ่มประสิทธิภาพทางการเงินของต้นทุนคงที่ต่อแรงงาน แรงงานสตรีจึงควรทำงานในจำนวนเวลาที่เหมาะสม ซึ่งแรงงานสตรีไม่เหนื่อยล้าเกินไป ต้นทุนคงที่ที่ใช้ในการปฏิบัติงานก็เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2.2.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพทางการเงินด้านต้นทุนทั้งหมดต่อแรงงานได้แก่จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน และพื้นที่ทำการเกษตร

โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย $R^2 = .561$ และ $\text{adjust } R^2 = .555$ ซึ่งหมายความว่า ตัวแปรในสมการประมาณค่า สามารถทำนายหรือมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพทางการเงินของต้นทุนทั้งหมดต่อแรงงานร้อยละ 56.1 และเมื่อพิจารณาตัวแปรทั้ง 2 ตัวนี้ในรูปสมการมาตรฐานพบว่าตัวแปรจำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วันมีอิทธิพลมากกว่าพื้นที่ทำการเกษตร ซึ่ง

จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน มีอิทธิพลด้านลบต่อประสิทธิภาพทางการเงินของต้นทุนต้นทุนทั้งหมดต่อแรงงาน หมายความว่า ถ้าหากแรงงานสตรีมีจำนวนชั่วโมงการทำงานในสวนยางพาราจำนวนน้อยลง ต้นทุนคงที่ต่อแรงงานจะเพิ่มขึ้น

พื้นที่ทำการเกษตร มีอิทธิพลด้านบวกต่อประสิทธิภาพทางการเงินของต้นทุนต้นทุนทั้งหมดต่อแรงงาน หมายความว่า ถ้าหากแรงงานสตรีมีพื้นที่ทำการเกษตรมากขึ้น การปฏิบัติงานของแรงงานสตรีก็เพิ่มขึ้น แรงงานต้องใช้ต้นทุนในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนต้นทุนทั้งหมดทั้งหมดต่อแรงงานเพิ่มขึ้นด้วย

โดยสรุป จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วันมีอิทธิพลมากกว่าพื้นที่ทำการเกษตร ดังนั้นในการเพิ่มประสิทธิภาพทางการเงินของต้นทุนทั้งหมดต่อแรงงาน แรงงานสตรีจึงควรทำงานใน

จำนวนเวลาที่เหมาะสม ซึ่งแรงงานสตรีไม่เหนื่อยล้าเกินไป ต้นทุนทั้งหมดที่ใช้ในการปฏิบัติงานก็จะเกิดประสิทธิภาพ

2.2.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพทางการเงินด้านรายได้สุทธิต่อแรงงานได้แก่ รายได้สุทธิ จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน สถานภาพในครัวเรือน ภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือน มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย $R^2 = .567$ และ $\text{adjust } R^2 = .564$ ซึ่งหมายความว่า ตัวแปรทั้ง 4 ตัวในสมการประมาณค่า สามารถทำนายหรือมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพทางการเงินของรายได้สุทธิต่อแรงงานร้อยละ 56.7 และเมื่อพิจารณาตัวแปรทั้ง 4 ตัวนี้ในรูปสมการมาตรฐานพบว่า ตัวแปร รายได้สุทธิ มีอิทธิพลมากกว่าจำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน สถานภาพในครัวเรือน และภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือน ตามลำดับ

รายได้สุทธิ มีอิทธิพลด้านบวกต่อประสิทธิภาพทางการเงินของรายได้สุทธิต่อแรงงาน หมายความว่า ถ้าหากแรงงานสตรี มีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้น แรงงานสตรีจะมีกำลังในการลงทุนมากขึ้น มีการลงทุนซื้อปัจจัยการผลิตที่คุณภาพเพิ่มขึ้น มีการปรับปรุงดูแลสวนยางพาราเพิ่มขึ้น เช่น การตัดหญ้า การซื้อเครื่องทุ่นแรงต่างๆเพื่อช่วยให้การปฏิบัติงานในสวนยางมีความสะดวกรวดเร็วขึ้น ปริมาณผลผลิตก็เพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้รายได้สุทธิต่อแรงงานเพิ่มมากขึ้น เป็นแรงจูงใจให้แรงงานปฏิบัติงานในสวนยางพารามากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของสุมิตรา ศิลปะอนันต์ (2540) ที่ศึกษาการคาดประมาณขนาดกำลังแรงงานในสาขาเกษตรของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2540-2549พบว่า ระดับรายได้เฉลี่ยต่อหัวประชากรส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนกำลังแรงงานในสาขาเกษตร

จำนวนชั่วโมงการทำงาน มีอิทธิพลด้านลบต่อประสิทธิภาพทางการเงินของรายได้สุทธิต่อแรงงาน หมายความว่า ถ้าหากแรงงานสตรี มีจำนวนชั่วโมงการทำงานมาก แรงงานสตรีจะมีความเหนื่อยล้าในการปฏิบัติงานมากขึ้น เพราะแรงงานสตรีนอกจากจะทำงานในสวนยางแล้วยังมีภาระหน้าที่ต่างๆในครัวเรือน สอดคล้องกับการศึกษาของจรรยา เศรษฐบุตร และอุมาภรณ์ ภัทรวานิชย์, 2541 และเบญจพรรณ เอกะสิงห์, 2540 ที่พบว่า แรงงานที่เป็นสตรีนอกจากจะทำงานนอกบ้านแล้ว แรงงานสตรียังมีภาระงานบ้าน ส่วนใหญ่ต้องทำงานบ้านเองส่งผลให้แรงงานสตรีมีความเหนื่อยล้าในการทำงาน ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานก็จะลดลง ทำให้รายได้สุทธิต่อแรงงานลดลง

สถานภาพในครัวเรือน มีอิทธิพลด้านลบต่อประสิทธิภาพทางการเงินของรายได้สุทธิต่อแรงงาน หมายความว่า ถ้าหากแรงงานสตรีมีสถานภาพต่างๆในครัวเรือนมาก เช่น มีสถานภาพเป็นเมีย แม่ และลูกสาว แรงงานสตรีจะมีบทบาทอื่นๆในครัวเรือนเพิ่มมากขึ้น เช่น ทำความสะอาดบ้าน

ทำอาหาร ดูแลลูก ฯลฯ ส่งผลให้แรงงานสตรีมีความเหนื่อยล้าในการทำงาน ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานก็จะลดลง ทำให้รายได้สุทธิต่อแรงงานลดลง

ภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือน มีอิทธิพลด้านลบต่อประสิทธิภาพทางการเงินของรายได้สุทธิต่อแรงงาน หมายความว่า ถ้าหากแรงงานสตรีมีภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือนมาก เช่น ทำความสะอาดบ้าน ทำอาหาร ดูแลลูก ฯลฯ และแรงงานสตรีบางคนยังมีบทบาทอื่นๆในสังคม เช่นการเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรต่างๆในชุมชนส่งผลให้แรงงานสตรีมีความเหนื่อยล้าในการทำงาน ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานก็จะลดลง ทำให้รายได้สุทธิต่อแรงงานลดลง สอดคล้องกับการศึกษาของเยาวันิจ กิตติธรรกุล (2546) ที่ทำการศึกษาศึกษาเรื่อง “ช้าง” ที่หยัดยืนด้วยเท้า “หลัง”: สตรีชาวบ้านในวิถีชุมชนที่เปลี่ยนแปลงของภาคใต้ พบว่า บทบาทหน้าที่ของสตรีที่ยังคงเน้นย้ำที่ความเป็นแม่ และงานบ้าน

โดยสรุป รายได้สุทธิ มีอิทธิพลมากที่สุด จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน สถานภาพในครัวเรือน และภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือน ตามลำดับ การเพิ่มประสิทธิภาพทางการเงินของรายได้สุทธิต่อแรงงาน แรงงานสตรีจึงควรหาความรู้ และวิธีการปฏิบัติงานที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มปริมาณ และคุณภาพผลผลิต ซึ่งจะส่งผลให้รายได้สุทธิเพิ่มขึ้น

3. แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็กให้มีประสิทธิภาพ

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางกายภาพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพทางการเงิน ทำให้สามารถหาแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็กให้มีประสิทธิภาพ ได้ดังนี้

3.1 แรงงานสตรีควรเพิ่มพื้นที่การทำการเกษตรให้มากขึ้น แต่ปัจจุบันการเพิ่มพื้นที่การเกษตรเป็นไปได้ยาก แรงงานสตรีจึงควรมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในระบบการผลิต ทำให้ผลผลิตที่ได้มีประสิทธิภาพ และช่วยลดต้นทุนให้มากที่สุด นอกจากนี้แรงงานสตรีต้องมีความเอาใจใส่ มีการจัดการดูแลสวนยางพาราอย่างถูกต้องเหมาะสม เพื่อรักษาผลผลิตที่ได้มีประสิทธิภาพสูงสุด

3.2 แรงงานสตรีควรเพิ่มในจำนวนชั่วโมงการปฏิบัติงานในสวนยางพารา แต่การเพิ่มจำนวนชั่วโมงการปฏิบัติงานก็มีข้อจำกัด เนื่องจากแรงงานสตรียังมีภาระอื่นๆในครัวเรือน การเพิ่มจำนวนชั่วโมงการปฏิบัติงานในสวนยางพารา แรงงานชายจึงควรมีส่วนช่วยเหลือแบ่งเบา หรือมีส่วนร่วมกับภาระอื่นๆในครัวเรือน แต่อย่างไรก็ตามการเพิ่มจำนวนชั่วโมงการปฏิบัติงานควรมีความเหมาะสมที่แรงงานสตรีสามารถปฏิบัติงานได้ เพื่อไม่ให้เกิดความเหนื่อยล้าในการปฏิบัติงาน

มากขึ้นไป การเพิ่มจำนวนชั่วโมงการทำงานที่มากขึ้นไปทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพลดลง ซึ่งอาจไม่คุ้มกับต้นทุน และเวลาที่เสียไป

3.3 แรงงานสตรีควหาความรู้ และวิธีการปฏิบัติงานที่เหมาะสม จากหน่วยงานต่างๆ ทั้งของรัฐ และเอกชนที่เข้ามาส่งเสริมให้ความรู้ เช่น กรมวิชาการเกษตร สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง และสถาบันวิจัยยาง เพื่อเป็นมีข้อมูลในการพิจารณาตัดสินใจ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิต และคุณภาพของผลผลิตที่จะได้รับ

3.4 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางหรือสถาบันวิจัยยางควรมีการให้ความรู้ และ ความเข้าใจเกี่ยวกับการการปลูกสร้างสวนยาง วิธีการปฏิบัติงาน และการจัดการดูแลสวนยางพารา ที่เหมาะสมและถูกต้องแก่แรงงานสตรีในด้านต่างๆ เช่น การใส่ปุ๋ยที่ถูกต้องควรใส่อย่างไร การปลูกพืชหมุนเวียนในสวนยางควรปลูกพืชชนิดใด และปลูกอย่างไร เป็นต้น

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลของแรงงานสตรีโดยการแบ่งกลุ่มแรงงานสตรีเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีรายได้สูง กลุ่มที่มีรายได้ปานกลาง กลุ่มที่มีรายได้ต่ำ พบว่า กลุ่มที่มีรายได้สูง มีอายุเฉลี่ย 40 ปี ส่วนใหญ่จะมีสถานภาพสมรส เป็นแรงงานสตรีที่มีพื้นที่ทำการเกษตรมาก เฉลี่ย 23 ไร่ มีรายได้เฉลี่ย 221,000 บาทต่อปี มีการประกอบอาชีพเสริมบ้าง โดยแรงงานกลุ่มนี้แม้มีรายได้สูงก็มีรายจ่ายสูงเช่นกัน ส่วนกลุ่มที่มีรายได้ปานกลาง มีพื้นที่การเกษตรเฉลี่ย 17 ไร่ มีรายได้เฉลี่ย 121,000 บาทต่อปี ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสเช่นเดียวกับกลุ่มที่มีรายได้สูงเช่นกัน และกลุ่มที่มีรายได้ต่ำ มีพื้นที่การเกษตรเฉลี่ย 8.34 ไร่ มีรายได้เฉลี่ย 85,333 บาทต่อปี ซึ่งแรงงานสตรีทั้ง 3 กลุ่มจะมีหน้าที่และภาระหน้าที่ต่างๆ ในครัวเรือนที่ไม่แตกต่างกันมากนัก เช่น การทำงานบ้านต่างๆ ทำอาหาร ดูแลลูก และดูแลคนแก่ ด้านการใช้จ่ายเงิน มักใช้จ่ายเงินส่วนตัวเกี่ยวกับเสื้อผ้า เครื่องสำอาง ยารักษาโรค (ไปโรงพยาบาล) แรงงานที่มีอายุน้อยมีการใช้จ่ายเงินในกิจกรรมบันเทิงบ้าง ส่วนการใช้จ่ายเงินในครอบครัว จะใช้จ่ายเงินในครอบครัวเกี่ยวกับ อุปโภคบริโภคในครัวเรือน ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับลูก เช่น ค่าเทอมลูก อุปกรณ์การเรียน อาหาร ค่าภาษีสังคม เช่น งานบวช งานแต่งงาน และงานศพ เป็นต้น ส่วนปัญหาสุขภาพร่างกายของแรงงานสตรีที่พบ ได้แก่ ปวดเมื่อยตามร่างกาย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก ในตำบลนาหม่อม อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์ (1) ศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก (2) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก (3) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นแรงงานสตรีที่เป็นเจ้าของและปฏิบัติงานในสวนยางพารา ในพื้นที่ตำบลนาหม่อม อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณจำนวน 152 คน โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย และสัมภาษณ์แรงงานสตรีปฏิบัติงานอยู่ในสวนยางพารา ซึ่งใช้วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 10 ครั้วเรือน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และการสอบถามแรงงานสตรี การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปจากคอมพิวเตอร์ SPSS/PC+ (Statistical package for the social science) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation หรือ S.D) และสถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจ-สังคม

แรงงานสตรีมีอายุเฉลี่ย 46.86 ปี โดยแรงงานสตรีส่วนใหญ่สมรส (ร้อยละ 78.3) และมีสถานภาพต่างๆในครัวเรือน ได้แก่ เป็นแม่ เมีย ลูกสาว ย่า แม่สามี ยาย แม่ภรรยา และลูกสะใภ้ ตามลำดับ แรงงานสตรีส่วนใหญ่อยู่เป็นครัวเรือนเดี่ยว ด้านการศึกษา แรงงานสตรีส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 63.2) ระดับการศึกษาที่สำเร็จสูงสุด คือระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 6.6) ระดับการศึกษาที่สำเร็จต่ำสุด คือระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 63.2) แรงงานสตรีส่วนใหญ่มีปัญหาสุขภาพ (ร้อยละ 86.2) โรคที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ โรคปวดเมื่อยตามร่างกาย และโรคความดัน นอกจากนี้แรงงานสตรีมีภาระหน้าที่ในสวนยางพาราแล้ว ยังมีภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือน เช่น การซักผ้า ทำความสะอาดบ้าน ทำอาหาร ดูแลเด็กและคนแก่ พบอีกว่าแรงงานสตรีประกอบอาชีพเสริม (ร้อยละ 22.4) ได้แก่ การรับจ้างทั้งในภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร การค้าขาย และธุรกิจส่วนตัว

ด้านสังคมแรงงานสตรีทั้งหมด เป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรในชุมชนอย่างน้อย 1 กลุ่ม ได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตร (ธ.ก.ส.) กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มนํ้ายาง กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน และกลุ่มแม่บ้าน

สำหรับด้านการรับรู้ข่าวสาร แยกเป็นการรับรู้ข่าวสารจากโทรทัศน์ วิทยุ เจ้าหน้าที่รัฐและอื่นๆ เช่น ญาติพี่น้อง เพื่อนบ้าน และสื่อสิ่งพิมพ์ ตามลำดับ ส่วนการสอบถามเกี่ยวกับที่ดินพบว่า แรงงานสตรีมีพื้นที่ถือครองทั้งหมดเท่ากับพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย คือ 13.97 ไร่ จากการสอบถามเกี่ยวกับรายได้และรายจ่ายในครัวเรือน พบว่า รายได้สุทธิของครัวเรือนเฉลี่ย 272,612 บาทต่อปี ซึ่งเป็นรายได้จากสวนยางพารา และรายได้นอกภาคเกษตรเฉลี่ย 259,263 13,348.68 บาทต่อปี ส่วนเงินออมเฉลี่ย หนี้สิน และภาษีสังคมเฉลี่ย 13,919.74 1,907.89 14,454.24 บาทต่อปี ตามลำดับ

1.2 ลักษณะการผลิต การปฏิบัติงาน เวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ทักษะและความรู้ความเข้าใจในการทำสวนยางพารา

พันธุ์ยางที่ปลูกมากที่สุด คือพันธุ์ RRIM 600 ด้านการระบาดของโรคหรือแมลงศัตรูพืชมีการระบาดร้อยละ 13.5 จากการสอบถามโรคที่พบ ได้แก่ ยางหน้าแห้ง ยืนต้นตาย และเป็นเชื้อรา การปฏิบัติงานในสวนยางพาราของแรงงานสตรี ได้แก่ การปลูก การจัดการสวน การกรีดยาง การเก็บนํ้ายาง และการขายนํ้ายาง โดยเวลาที่ใช้ในการกรีดยางแรงงานสตรีส่วนใหญ่กรีดยางในช่วงเวลา 00.01 - 2.00 น. มากที่สุด ช่วงเวลา 2.01- 4.00 น. ช่วงเวลา 22.00 - 24.00 น. และช่วงเวลา 4.01- 6.00 น. ตามลำดับ การเก็บนํ้ายางแรงงานเก็บนํ้ายางหลังจากกรีดยางเสร็จโดยรอให้นํ้ายางหยดไหลจากต้นยางใช้เวลาประมาณ 1-2 ชั่วโมง เวลาที่ใช้ในการเก็บนํ้ายางแรงงานส่วนใหญ่เก็บนํ้ายางในช่วงเวลา 6.00-8.00 น. มากที่สุด และช่วงเวลา 8.00-10.00 น. ส่วนเวลาการขายนํ้ายางขึ้นอยู่กับระยะทางระหว่างสวนกับแหล่งรับซื้อซึ่งส่วนใหญ่ใช้เวลาหลังจากเก็บนํ้ายางเสร็จประมาณ 0.30-1 ชั่วโมงในด้านจำนวนชั่วโมงทำงาน พบว่า จำนวนชั่วโมงกรีดยางส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 2.01- 4.00 ชั่วโมง น้อยกว่า 2 ชั่วโมง 4.01- 6.01 ชั่วโมง และมากกว่า 6.01 ชั่วโมงตามลำดับ ส่วนจำนวนชั่วโมงเก็บนํ้ายางส่วนใหญ่ใช้เวลาไม่น้อยกว่า 2 ชั่วโมง รองลงมาจำนวนชั่วโมงเก็บนํ้ายางใช้เวลามากกว่า 6.01 ชั่วโมง จำนวนชั่วโมงเก็บนํ้ายางอยู่ในช่วง 2.01- 4.00 ชั่วโมง และจำนวนชั่วโมงเก็บนํ้ายางอยู่ในช่วง 4.0 - 6.01 ชั่วโมง ตามลำดับ ในการขายนํ้ายางจำนวนชั่วโมงขายนํ้ายางใช้เวลาไม่น้อยกว่า 2 ชั่วโมงเท่านั้น ส่วนราคาขายนํ้ายางเฉลี่ย 65 บาทต่อกิโลกรัม และแรงงานสตรีมีประสบการณ์การทำสวนยางเฉลี่ย 26 ปี

แรงงานสตรีมีทัศนคติต่อระบบการผลิตและระบบการกรีดยางในสวนพาราขนาดเล็ก ในระดับความคิดเห็นมาก เฉลี่ย 46.78 มีทัศนคติต่อระดับความคิดเห็นปานกลาง เฉลี่ย 43.38 มีทัศนคติในระดับความคิดเห็นน้อย เฉลี่ย 8.67 และมีทัศนคติไม่เห็นด้วยต่อระบบการผลิตและระบบการกรีดยางในสวนพาราขนาดเล็ก เฉลี่ย 1.17 จะเห็นได้ว่าแรงงานสตรีมีทัศนคติที่ดีต่อระบบการผลิตและ

ระบบการกรีดยางในสวนพาราขนาดเล็ก ส่วนความรู้ความเข้าใจในการทำสวนยางพาราของแรงงานสตรีพบว่าแรงงานสตรีตอบคำถามเกี่ยวกับความรู้ในการปลูกสร้างสวนยางถูก เฉลี่ยร้อยละ 63.98 และแรงงานสตรีตอบคำถามเกี่ยวกับความรู้ในการปลูกสร้างสวนยางผิด เฉลี่ยร้อยละ 36.02 แรงงานสตรีมีความรู้ความเข้าใจในการปลูกสร้างสวนยางอยู่ในระดับพอใช้

1.3 ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานของระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางกายภาพ พบว่า มีพื้นที่ปลูกพืชต่อแรงงานเท่ากับ 6.80 ไร่ต่อคน มีแรงงานการผลิตต่อความสามารถแรงงานเท่ากับ 4.53 ชั่วโมงต่อคนต่อวัน ในด้านประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการเงิน อัตราส่วนต้นทุน พบว่า ระบบการทำสวนยางพารา มีต้นทุนผันแปรทั้งหมด 1,588.47 บาทต่อไร่ต่อปี มีต้นทุนคงที่ทั้งหมด 556.90 บาทต่อไร่ต่อปี โดยเกษตรกรไม่คิดค่าจ้างแรงงานตนเอง ทำให้เกษตรกรพอใจในรายได้ของตน และการวัดอัตราส่วนพบว่าระบบการทำสวนยางพารา มีรายได้สุทธิต่อแรงงาน 28,973.30 บาทต่อไร่ต่อปี

1.4 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานในระบบการทำสวนยางพารา

การศึกษาตัวทำนายที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน ได้นำตัวแปรอิสระทั้ง 13 ตัว และตัวแปรคงที่ ได้แก่ การวัดประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางกายภาพ 2 ตัว คือ พื้นที่ปลูกพืชต่อแรงงาน และแรงงานการผลิตต่อความสามารถแรงงาน การวัดประสิทธิภาพทางการเงิน 4 ตัวคือ ต้นทุนผันแปรต่อแรงงาน ต้นทุนคงที่ต่อแรงงาน ต้นทุนทั้งหมดต่อแรงงาน และรายได้สุทธิต่อแรงงาน สรุปได้ดังนี้

1.4.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางกายภาพ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางกายภาพด้านพื้นที่ปลูกพืชต่อแรงงาน ได้แก่ พื้นที่ทำการเกษตร และอายุมีอิทธิพลด้านบวก ส่วนจำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วันมีอิทธิพลด้านลบโดยสามารถทำนายหรือมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางกายภาพด้านพื้นที่ปลูกพืชต่อแรงงานร้อยละ 73.7 ($R^2 = .737$) ซึ่งพื้นที่ทำการเกษตรมีอิทธิพลมากที่สุด รองลงมาคือ จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน และอายุของแรงงานสตรี ตามลำดับ ดังนั้นในการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางกายภาพด้านพื้นที่ปลูกพืชต่อแรงงาน จึงควรเพิ่มพื้นที่ทำการเกษตร แต่ในปัจจุบันอาจเป็นไปได้ยาก จึงควรเน้นการจัดการดูแลสวนยางพาราอย่างเหมาะสม ซึ่งจะส่งผลให้ผลผลิตที่มีคุณภาพ และปริมาณที่เพิ่มขึ้นด้วย

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางกายภาพด้านแรงงานการผลิตต่อความสามารถแรงงาน ได้แก่ จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน และสถานภาพสมรสมีอิทธิพลด้านบวก โดยสามารถทำนายหรือมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางกายภาพด้านแรงงานการ

ผลิตต่อความสามารถแรงงานร้อยละ 45.8 ($R^2 = .458$) โดยจำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วันมีอิทธิพลมากกว่าสถานภาพสมรส ดังนั้นในการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางกายภาพด้านแรงงานการผลิตต่อความสามารถแรงงาน จึงควรเพิ่มจำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน แต่ต้องเพิ่มในจำนวนเวลาที่เหมาะสมที่แรงงานสตรีสามารถปฏิบัติงานได้

1.4.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพทางการเงิน

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพทางการเงินด้านต้นทุนผันแปรต่อแรงงาน ได้แก่ จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วันมีอิทธิพลด้านลบ ส่วนพื้นที่ทำการเกษตรมีอิทธิพลด้านบวก โดยสามารถทำนายหรือมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางทางการเงินด้านต้นทุนผันแปรต่อแรงงานร้อยละ 54.2 ($R^2 = .542$) ซึ่งจำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วันมีอิทธิพลมากกว่าพื้นที่ทำการเกษตร ดังนั้นในการเพิ่มประสิทธิภาพทางการเงินของต้นทุนผันแปรต่อแรงงาน แรงงานสตรีจึงควรทำงานในจำนวนเวลาที่เหมาะสม ซึ่งไม่ทำให้แรงงานสตรีไม่เหนื่อยล้าเกินไป ต้นทุนผันแปรที่ใช้ในการปฏิบัติงานก็จะเกิดประสิทธิภาพ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพทางการเงินด้านต้นทุนคงที่ต่อแรงงาน ได้แก่ จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วันมีอิทธิพลด้านลบ ส่วนพื้นที่ทำการเกษตรมีอิทธิพลด้านบวก โดยสามารถทำนายหรือมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางทางการเงินด้านต้นทุนคงที่ต่อแรงงานร้อยละ 54.3 ($R^2 = .543$) ซึ่งจำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วันมีอิทธิพลมากกว่าพื้นที่ทำการเกษตร ดังนั้นในการเพิ่มประสิทธิภาพทางการเงินของต้นทุนคงที่ต่อแรงงาน แรงงานสตรีจึงควรทำงานในจำนวนเวลาที่เหมาะสม ซึ่งแรงงานสตรีไม่เหนื่อยล้าเกินไป ต้นทุนคงที่ที่ใช้ในการปฏิบัติงานก็จะเกิดประสิทธิภาพ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพทางการเงินด้านต้นทุนทั้งหมดต่อแรงงาน ได้แก่ จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วันมีอิทธิพลด้านลบ ส่วนพื้นที่ทำการเกษตรมีอิทธิพลด้านบวก โดยสามารถทำนายหรือมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางทางการเงินด้านต้นทุนทั้งหมดต่อแรงงานร้อยละ 56.1 ($R^2 = .561$) ซึ่งจำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วันมีอิทธิพลมากกว่าพื้นที่ทำการเกษตร ดังนั้นในการเพิ่มประสิทธิภาพทางการเงินของต้นทุนทั้งหมดต่อแรงงาน แรงงานสตรีจึงควรทำงานในจำนวนเวลาที่เหมาะสม ซึ่งแรงงานสตรีไม่เหนื่อยล้าเกินไป ต้นทุนทั้งหมดที่ใช้ในการปฏิบัติงานก็จะเกิดประสิทธิภาพ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพทางการเงินด้านรายได้สุทธิต่อแรงงาน ได้แก่ รายได้สุทธิมีอิทธิพลด้านบวก ส่วนจำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน สถานภาพในครัวเรือน และภาระหน้าที่อื่นๆ ในครัวเรือนมีอิทธิพลด้านลบ โดยสามารถทำนายหรือมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางทางการเงินด้านรายได้สุทธิต่อแรงงานร้อยละ 56.7 ($R^2 = .567$) ซึ่งรายได้สุทธิ มีอิทธิพล

มากที่สุด จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 วัน สถานภาพในครัวเรือน และภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือน ตามลำดับ การเพิ่มประสิทธิภาพทางการเงินของรายได้สุทธิต่อแรงงาน แรงงานสตรีจึงควรหาความรู้ และวิธีการปฏิบัติงานที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพผลผลิต ซึ่งจะส่งผลให้รายได้สุทธิเพิ่มขึ้น

2. ข้อเสนอแนะ

แบ่งออกเป็น 3 ส่วนด้วยกัน คือ ข้อเสนอแนะของแรงงานสตรีที่ปฏิบัติงานในสวนยางพารา ข้อเสนอแนะของผู้ทำวิจัย และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ข้อเสนอแนะของแรงงานสตรี

แรงงานสตรีได้เสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ปัญหาต่างๆซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

2.1.1 หน่วยงานของรัฐ ควรมีบทบาทให้มากกว่าเดิม โดยเฉพาะในเรื่องของการให้ความรู้แก่แรงงานสตรีในด้านต่างๆเกี่ยวกับการผลิตยาง ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาฝีมือและทักษะการผลิตยาง เพื่อให้ได้ยางที่มีคุณภาพที่ดีขึ้น ปริมาณผลผลิตยางที่เพิ่มสูง และจัดให้มีหน่วยงานตรวจสอบราคาการรับซื้อผลผลิตของยางพารา ในระดับท้องถิ่น

2.1.2 รัฐควรส่งเสริมอาชีพเสริมเพื่อให้แรงงานสตรีทำหลังจากเสร็จงานในสวนยางเพื่อเป็นรายได้เสริม และส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มต่างๆ เช่น กลุ่มปุ๋ยหมัก โดยจัดให้มีเจ้าหน้าที่มาจัดอบรมให้ความรู้ และดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อลดต้นทุนการผลิต

2.2 ข้อเสนอแนะของผู้ทำวิจัย

จากการศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก ในตำบลนาหม่อม อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา ทำให้ทราบถึงปัจจัยต่างๆที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรี และเพื่อให้เกิดการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในทุกๆด้าน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของแรงงานสตรี ดังนี้

2.2.1 รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญ สนับสนุน และส่งเสริมอย่างจริงจังในทุกๆด้าน เช่น สถาบันวิจัยยางควรกำหนดนโยบายให้ชัดเจนตั้งแต่การวางแผนกำหนดเขตการปลูกยาง การให้ความรู้แก่แรงงานสตรีถึงข้อดีและข้อจำกัดของการผลิตยาง เพื่อให้แรงงานสตรีมีข้อมูลในการพิจารณาตัดสินใจ และควรสนับสนุนด้านเทคโนโลยีในการผลิตยางพารา การอบรมให้ความรู้แก่แรงงานสตรี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิต และคุณภาพของผลผลิตที่ได้รับ

2.2.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางหรือสถาบันวิจัยยาง ควรมีหน่วยงานตรวจสอบราคาการรับซื้อผลผลิตของยางพารา ในระดับท้องถิ่น และมีการกำหนดราคาที่แรงงานสตรีสามารถรับทราบได้ทั่วถึงควรมีการให้ความรู้ และ ความเข้าใจเกี่ยวกับ

การปลูกสร้างสวนยาง วิธีการปฏิบัติงาน และการจัดการดูแลสวนยางพารา ที่เหมาะสมและถูกต้องแก่แรงงานสตรี

2.2.3 ควรมีการให้ความรู้ในด้านสุขภาพ และตระหนักถึงปัญหาสุขภาพที่มักจะถูกมองข้ามไปทั้งตัวแรงงานสตรีเองและผู้ที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากแรงงานสตรีมักจะมีปัญหาเกี่ยวกับการปวดเมื่อย ซึ่งบางครั้งก็ส่งผลกระทบต่อการทำงานในสวนยางพารา จึงควรมีหน่วยงานที่มาให้ความรู้ และแก้ปัญหา เช่น การรวมกลุ่มกันออกกำลังกาย การเล่นโยคะ และการรำกระบี่กระบอง เป็นต้น

2.3 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยครั้งนี้ยังไม่ได้มีการศึกษาเจาะลึกถึงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในด้านอื่นๆนอกเหนือจากการปฏิบัติงานในสวนยางพารา ซึ่งควรจะได้มีการศึกษาวิจัยในประเด็นดังกล่าว เพื่อเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในด้านอื่นๆของแรงงานสตรีต่อไป

บรรณานุกรม

- เกศินี ปายะนันท์. 2533. สถานภาพและบทบาทของสตรีชนบทในการยอมรับเทคโนโลยีด้านการแปรรูปและถนอมผัก-ผลไม้. ว.เกษตรศาสตร์(สังคม) 11: 63-74.
- กรมวิชาการเกษตร. 2543. เกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับยางพารา. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- จรรยา เศรษฐบุตร และอุมาภรณ์ ภัทรวานิชย์. 2541. ความรับผิดชอบด้านครัวเรือน และการทำงานที่มีผลต่อสุขภาพ และความมั่นคงในชีวิตสมรสของผู้บริหารสตรี. สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จิราพร ตั้งกิจประภาพร. 2532. จิตวิทยาเบื้องต้น. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ชูชาติ อุรัมย์ภรณ์ และนภดล พิระเสถียร. 2539. อนาคตแรงงานไทย : ปัญหาและแนวทางแก้ไข. ว.เศรษฐกิจ ธนาคารกรุงเทพจำกัด (มหาชน) 28 : 23-26.
- จิตติภคยา หวังเจริญ. 2536. สตรีกับการเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครองประเทศ. ว.พัฒนาชุมชน 32 : 45-50.
- ดำรงศักดิ์ ชัยสนธิ. 2538. จิตวิทยาธุรกิจเบื้องต้น. สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพันธุมการพระนคร.
- ถวิล ชาราโกชน์. 2536. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : โอ เอส พริ้นติ้ง เฮ้าส์.
- นิคม จันทร์วิฑูร. 2538. ความยากจนและการกระจายรายได้ของสังคมไทย. ว.ราชบัณฑิตสถาน 24 : 71-82.
- เมทินี พงษ์เวช. 2539. 6 ปีสถาบันวิจัยบทบาทสตรีชายและการพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : เอ็ดดิสัน แพรส โปรดัก.
- โชคชัย อักษรนันท์. 2541. ปัญหาแรงงานไทย. ว.รัฐสภา 46 : 1-8.

- โนรี ใจใส, วีระ กระสินธุ์ และจุฑามาศ แสงอาวูช. 2541. รายงานการวิจัยเรื่องสถานการณ์แรงงานและการจัดสวัสดิการแรงงานในภาคอุตสาหกรรมของจังหวัดสุราษฎร์ธานี. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- โสภิต ทองปาน. 2536. นโยบายการเกษตรไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี : เลิศชัยการพิมพ์ 2.
- ทับทิม วงศ์ประยูร. 2533. เศรษฐศาสตร์จุลภาค. พิมพ์ครั้งที่ 1.
- ธิดาศักดิ์ แสงห้าว. 2536. แรงงานสตรียุคใหม่ : ก้าวไปพร้อมๆแรงงานชาย. ว.รัฐสภาสาร 41: 61-72.
- บริษัท แอ็ดวันซ โกลบอล จำกัด. 2547. รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัยเรื่อง การคุ้มครองแรงงานในภาคเกษตรสาขาเพาะปลูก.
- บัญชา สมบูรณ์สุข และอภิญา จันทร์เจริญ. 2538. รายงานการวิจัยเรื่อง การเคลื่อนย้ายแรงงานในจังหวัดสงขลา : กรณีศึกษาแรงงานการกรีดยางพาราและการทำยางแผ่นในสวนยางพาราของเกษตรกรที่พ้นสงเคราะห์จากสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางในอำเภอหาดใหญ่ และนาทวี จังหวัดสงขลา. สงขลา.: ภาควิชาพัฒนาการเกษตร คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- บัญชา สมบูรณ์สุข และคณะ. 2548. รายงานการปรับตัวของระบบการทำฟาร์มสวนยางพาราขนาดเล็กที่ไม่มีผลร่วมในภาคใต้ของประเทศไทย กรณีศึกษา 3 จังหวัดภาคใต้ ได้แก่ นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา. สงขลา.: คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- บัญชา สมบูรณ์สุข และอภิญา จันทร์เจริญ. 2540. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางภาคใต้ประเทศไทย. ว.เกษตรศาสตร์(สังคม) 40 : 113-132.
- บุญธรรม จิตต์อนันต์. 2540. ส่งเสริมการเกษตร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เบญจพรรณ เอกะสิงห์ . 2540. บทบาทและศักยภาพของเกษตรกรชายและสตรีในการเลี้ยงโคนมในภาคเหนือต่อประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพชีวิตของครัวเรือนเกษตรกร. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต(เกษตรศาสตร์) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ประวิทย์ พัฒม. 2541. แรงงานสตรีในภาวะเศรษฐกิจซบ. ว.ดอกเบี๋ย 16 : 114-116.
- ประวิทย์ พัฒม. 2542. แรงงานไทยเป็นอย่างไรในปี 2541. ว.ดอกเบี๋ย 16 : 106-108.
- ประพุดดี เข้าเจริญ. 2539. โรคและศัตรูยาง. สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง. กรุงเทพฯ
เอกสารเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ทางวิชาการสำหรับเจ้าของสวนยาง.
- ประภัสร์ ศิริสัมพันธ์นาวา. 2544. การจัดการฟาร์ม. ชลบุรี : ภาควิชาเศรษฐศาสตร์และธุรกิจเกษตร
คณะเกษตรศาสตร์ บางพระ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.
- ประยูร สืบสาย. 2541. บทบาทของแรงงานต่อการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจสาขาต่างๆใน
ประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต(เศรษฐศาสตร์)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ผ่องเพ็ญ สัมมาพันธ์. 2545. ความสำคัญของยางพาราไทยต่อการพัฒนาประเทศ. การสัมมนา
ยางพาราแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 4 เรื่อง พัฒนายางพาราไทยสู่ภัยเศรษฐกิจ 17-20 กันยายน
2544 ณ โรงแรมเจบี อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา.
- พิงพิศ ดุลยพัชร. 2540. สตรีเกษตรคือความมั่นคงด้านอาหารของประเทศ. ว.ส่งเสริมการเกษตร
27 : 5-7.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- พงษ์ศักดิ์ อังกสิทธิ์. 2543. การนิเทศงานส่งเสริมการเกษตร. พิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่ : มิ่งเมือง.
- เพชรน้อย สิงห์ช่างชัย, ศิริพร ชัมภลิจิต, ทศนีย์ นะแสง. 2539. วิจัยทางการพยาบาล : หลักการและ
กระบวนการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. สงขลา : เหมการพิมพ์.
- ไพศาล เหล่าสุวรรณ, อิบรอฮิม ยีดำ, ปิติ ศรีปานะ, พิทยา ศิริสงคราม, และอัทพล ทองสมศรี. 2530.
รายงานวิจัยโครงการระบบปลูกพืช เรื่องการศึกษาการปลูกพืชแซมยางพารา.
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ภูวนาท ทองพันธ์ 2543. การเลี้ยงโคนมในภาคใต้โคนเน้นการวิเคราะห์บทบาทชายสตรี.
วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- มณฑา จันทมาศ. 2549. สตรีในกลุ่มพัฒนาชุมชนกับการจัดการสิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษาชุมชน
ตะโหมด ตำบลตะโหมด อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2538. เอกสารการสอนวิชาพื้นฐานการศึกษาหน่วยที่ 1-10.
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2541. เอกสารการสอนชุดวิชาหน่วยที่ 1-7 ประสบการณ์วิชาชีพ
เศรษฐศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มิ่งสรรพ ขาวสะอาด และทิพวัลย์ แก้วมีสี. 2543. สตรีในสามทศวรรษของเศรษฐกิจไทย. กรุงเทพฯ
: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย(TDRI).
- ยุพินพรรณ ศิริวัชานุกูล. 2540. จิตวิทยาการพัฒนาชนบท. สงขลา : ภาควิชาพัฒนาการเกษตร
คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- เขาวนิจ กิตติขจรกุล. 2548. ช้าง ที่หยัดยืนด้วยเท้าหลัง : สตรีชาวบ้านในวิถีชุมชนที่เปลี่ยนแปลงของ
ภาคใต้. ว.สงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ 9 : 19-32.
- เขาวนิจ กิตติขจรกุล. 2548. สตรีมุสลิมกับปัจจัยที่เอื้อต่อบทบาทการพัฒนาชุมชน: กรณีศึกษา
โครงการปฏิบัติการชุมชนและเมืองน่าอยู่ปัตตานี. ว.สงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์
และมนุษยศาสตร์ 11 : 459-478.
- วรลักษณ์ มนต์เอื้อศิริ. 2545. สตรีกับการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน. ว.พัฒนาชุมชน 41 : 21-24.
- วิฑูร อินทมณี. 2536. ปัจจัยที่มีผลต่อการขายน้ำยางสด และยางแผ่นของเกษตรกร ตำบลปริง
อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วิฑูรย์ ปัญญากุล. 2544. เกษตรยั่งยืน วิธีการเกษตรแห่งอนาคต. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : กรีนเนท.
- วิทยา เจียรพันธ์ และอรุณวรรณ วงศ์มณีโรจน์ . 2536. กระบวนการอพยพแรงงานของเกษตรกร
ชนบท. ว.เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร 35 : 35-47.

- วิภาวี กฤษณะภักดี. 2538. การศึกษาลักษณะทางด้านประชากรเศรษฐกิจและสังคมของสตรีชนบท
ที่ทำงานในอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น : วิเคราะห์ ในระดับบุคคล ครัวเรือน และชุมชน.
วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิรุทธ ดาวัลย์. 2543. การตัดสินใจในการใช้วิธีการยางระหว่างการใช้วิธีเจาะต้นยางโดยใช้กำลัง
น้ำยางกับการใช้มีดกรีดยางของเกษตรกรชาวสวนยางพารา จังหวัดนครศรีธรรมราช.
วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. 2529. ทฤษฎีและปฏิบัติการทางจิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.
- สถาบันวิจัยยาง. 2539. ก้าวใหม่ยางพาราไทย. สงขลา : พิมพ์ที่ฝ่ายพัฒนาและ ถ่ายทอดเทคโนโลยี
ศูนย์ยางสงขลา. สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร.
- สถาบันวิจัยยาง. 2547. ข้อมูลวิชาการยางพารา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร
แห่งประเทศไทย. กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สมาคมยางพาราไทย. 2540. อัตราการจ่ายสงเคราะห์ปลูกแทนด้วยยางพันธุ์ดี. สงขลา : สำนักงาน
ตลาดกลางยางพารา.
- สวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน, กรม. 2544. แรงงานสตรีและเด็ก. กรุงเทพฯ : กระทรวงแรงงาน
และสวัสดิการสังคม.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2541. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ :
เฟื่องฟ้า พรินต์ติ้ง.
- สุภา แก้วบริสุทธิ. 2547. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสุขภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยางพารา จังหวัด
สงขลา. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สุภาณี เกษมสันต์. 2547. ภาวะเครียดของแรงงานสตรีที่รับงานมาทำที่บ้านในเขตภาคเหนือ.
วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุมาลี ปิตยานันท์. 2535. เศรษฐศาสตร์แรงงาน. กรุงเทพฯ : คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหา
วิทยาลัย.

- สุมิตรา ศิลปะอนันต์. 2544. การคาดประมาณขนาดกำลังแรงงานในสาขาเกษตรของประเทศไทย
ในปี พ.ศ. 2540-2549. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต(เศรษฐศาสตร์)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุรศักดิ์ สุทธิสงค์. 2542. การจัดการวัตถุดิบที่เหมาะสมกับการแปรรูปยาง. สงขลา : ศูนย์วิจัยยาง
สงขลา สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร.
- สำนักงานเกษตรอำเภอนาหม่อม. 2547. แผนพัฒนาการเกษตร อ.นาหม่อม จ.สงขลา ปี 2547.
สำนักงานเกษตรอำเภอนาหม่อม อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา.
- สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา. 2551.แผนพัฒนาการเกษตร จังหวัดสงขลา ปี 2551. สำนักงาน
เกษตรจังหวัดสงขลา.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ. 2538. รายงานสถานภาพสตรี ไทย
และแผนที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ พ.ศ.2537. สำนักนายกรัฐมนตรี. กรุงเทพฯ :
มายด์พับลิชชิง.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2543. กรอบวิสัยทัศน์และทิศทาง
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2547. การพัฒนาประเทศเพื่อมุ่งสู่
ความยั่งยืน. กรุงเทพฯ : 21 เซ็นจูรี จำกัด.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2541. ผลกระทบของภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจที่มีต่อภาวะการณ์ทำงาน การ
ว่างงาน และการเคลื่อนย้ายแรงงาน. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2543. รายงานผลการสำรวจภาวะการณ์ทำงานของประชากรในช่วงรอการ
เพาะปลูก พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ : กองคลังข้อมูลและสนเทศสถิติ.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2547. รายงานผลการสำรวจภาวะการณ์ทำงานของประชากรทั่ว
ราชอาณาจักรไตรมาสที่ 2 : เมษายน-มิถุนายน 2547. กรุงเทพฯ : กระทรวงเทคโนโลยี
สารสนเทศและการสื่อสาร.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2548. สรุปผลที่สำคัญการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร พ.ศ.
2547. กรุงเทพฯ : สำนักงานสถิติแห่งชาติ.

เสริมศักดิ์ รักบำรุง. 2543. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ในระบบการผลิตยางพาราอำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

วนิตย์ จำรูญกุล. 2544. การทำสวนยางแบบยั่งยืน. ว.ข่าวกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง
141 : 17-20.

วรรณวไล อภิवासพงศ์. 2548. ยางพาราบนอินเทอร์เน็ต. ว.ข่าวกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง
40 : 55-60.

องค์การบริหารส่วนตำบลนาหม่อม, 2548. ข้อมูลทั่วไปของตำบลนาหม่อม. [ออนไลน์] :
<http://www.namom.go.th> (สืบค้นวันที่ 29/4/2548)

โอภา สมิตมัจโร. 2545. คุณภาพชีวิตของแรงงานสตรีในโรงงานอุตสาหกรรมอาหารทะเล
จังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

Parinya Cherdchom, Paratta Prommee and Buncha Somboonsuke. 2002. Economic
Performances of Small Holding Rubber-based Farming System in Southern
Thailand : Case Study in Khao Phra, Phijit, and Khlong Phea Communities, Songhla
Province. The Kasetsart Journal 23 : 151-166.

Somboonsuke, B., Demaine, H. and Shivakoti, P. 2002. Rubber-based Farming System in Thailand :
Problems, Potential Solution and Constraints. Rural Development 21 : 86-117.

John S.S and Kapur T.R. 1992. Fundamentals of Farm Business Management. India : Kalyani.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
 เครื่องในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 แบบสัมภาษณ์ฉบับที่ 1
 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการใช้แรงงานของแรงงานสตรี
 เรื่อง ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็กในตำบล
 นาหม่อม อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา

ชื่อ-สกุลเกษตรกร.....

ที่อยู่.....เบอร์โทร.....

ชื่อ-สกุลผู้สัมภาษณ์.....วันที่สัมภาษณ์.....

1. อายุ.....ปี

2. สถานภาพสมรส.....

3. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน.....คน

4. ระดับการศึกษา.....

5. ศาสนา

6. รายได้จากสวนยาง.....บาท/ปี รายได้จากอาชีพเสริม(ถ้ามี).....บาท/ปี

7. จำนวนเงินออมในครัวเรือน.....บาท/ปี

8. จำนวนเงินหนี้สินในครัวเรือน.....บาท/ปี

9. ผู้ตอบมีสถานภาพอย่างไรในครัวเรือน เช่น แม่ ลูกสาว ฯลฯ

.....

.....

.....

10. ภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือน เช่น งานบ้าน ทำอาหาร ฯลฯ

.....

.....

.....

11. อาชีพเสริม เช่น ค้าขาย ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ ฯลฯ

.....

.....

.....

12. ประสบการณ์ทำสวนขางพารา(ปี).....

13. สภาพการใช้แรงงานของแรงงานสตรีใน 1 วันตั้งแต่ตื่นนอนท่านทำอะไรบ้าง

.....

14. การใช้จ่ายเงินในรอบปีของแรงงานสตรี ใช้จ่ายอะไรบ้าง (การใช้จ่ายเงินส่วนตัวและการใช้
 จ่ายเงินในครอบครัวคิดเป็น %)

.....

15. ด้านสุขภาพร่างกายของแรงงานสตรีมีอะไรบ้าง และเป็นอุปสรรคต่อการทำงานหรือไม่ อย่างไร

.....

16. แรงงานสตรีเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรใดบ้างในชุมชน และมีหน้าที่อะไรในกลุ่ม/องค์กรนั้นๆ

.....

17. ปัญหาและข้อจำกัดของการใช้แรงงานของแรงงานสตรีมีอะไรบ้าง และสาเหตุมาจากอะไร

.....

แบบสัมภาษณ์ฉบับที่ 2

สภาพเศรษฐกิจ-สังคมในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็ก

เรื่อง ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรีในระบบการทำสวนยางพาราขนาดเล็กในตำบล
นาหม่อม อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา

ชื่อ-สกุลเกษตรกร.....

ที่อยู่.....เบอร์โทร.....

ชื่อ-สกุลผู้สัมภาษณ์.....วันที่สัมภาษณ์.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร

1. อายุ.....ปี

2. สถานภาพสมรส โสด สมรส หย่าร้าง

3. ระดับการศึกษา ไม่ได้ศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ปวช-ปวส

ป.ตรี อื่นๆ (ระบุ).....

4. ศาสนา พุทธ อิสลาม คริสต์ อื่นๆ (ระบุ).....

5. ผู้ตอบมีสถานภาพอย่างไรในครัวเรือน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

แม่ เมีย ลูกสาว ลูกสะใภ้ แม่สามี แม่ภรรยา

ย่า ยาย อื่นๆ (ระบุ).....

6. ประสบการณ์ทำสวนยางพารา(ปี).....

7. ลักษณะการถือครองที่ดิน

7.1 จำนวนพื้นที่ทั้งหมด.....ไร่

7.2 จำนวนพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด.....ไร่

7.3 จำนวนพื้นที่ว่างเปล่า.....ไร่

7.4 จำนวนพื้นที่ทำการเกษตรที่เป็นเจ้าของ.....ไร่ เอกสารสิทธิ์.....ไร่

7.5 จำนวนพื้นที่ทำการเกษตรโดยการเช่า.....ไร่ ลักษณะ/อัตราค่าเช่า.....ไร่

7.6 จำนวนพื้นที่ทำการเกษตรโดยการได้ทำฟรี.....ไร่

8. อาชีพเสริม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ทำสวน(ระบุ)..... ทำไร่(ระบุ)..... ทำนา

เลี้ยงสัตว์/ปศุสัตว์(ระบุ)..... เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ(ระบุ)..... ค้าขาย

รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ อื่นๆ (ระบุ).....

9. รายได้สุทธิของครัวเรือน.....บาท/ปี

9.1 รายได้จากฟาร์ม.....บาท/ปี

9.2 รายได้นอกฟาร์ม.....บาท/ปี ได้จาก.....

10. ท่านใช้เงินลงทุนในการทำการเกษตรมาจากแหล่งใด

รายการ	สัดส่วนเงินทุน		กรณีกู้ยืม	
	ของตนเอง(%)	กู้ยืม(%)	แหล่งกู้ยืม	อัตราดอกเบี้ย
สวนยางพารา				
สวนไม้ผล				
สวนผัก				
อื่นๆ				

11. จำนวนเงินออมในครัวเรือน.....บาท/ปี

12. จำนวนเงินหนี้สินในครัวเรือน.....บาท/ปี

13. สุขภาพอนามัย มีปัญหาหรือไม่

มี ไม่มี

ถ้ามีเกิดจากอะไร(โปรดระบุ).....

มีผลกระทบต่อการทำงานในสวนยางพาราหรือไม่ อย่างไร(โปรดระบุ).....

14. ภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ซักผ้า ทำความสะอาดบ้าน ทำอาหาร ดูแลลูก

ดูแลคนแก่ อื่นๆ (ระบุ).....

15. การเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กร

1..... สถานภาพ.....

2..... สถานภาพ.....

3..... สถานภาพ.....

4..... สถานภาพ.....

5..... สถานภาพ.....

16. การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการทำสวนยางจากแหล่งใดบ้าง(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

โทรทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์ เจ้าหน้าที่รัฐ อื่นๆ (ระบุ).....

รูปแบบกิจกรรม	การทำกิจกรรม (ทำ/ไม่ทำ)	เวลาที่ทำงาน (ช่วงเวลา)	จำนวนชั่วโมงที่ ทำในแต่ละวัน	ปริมาณงานที่ทำ ได้ในแต่ละวัน
3.4 การตัดแต่งกิ่ง				
4. การเก็บเกี่ยว				
4.1 การกรีด				
4.2 การเก็บน้ำยาง				
4.3 การเตรียมน้ำยาง				
5. การตลาด				
5.1 ขายกับกลุ่มน้ำยาง				
3.3 การป้องกันโรคและศัตรูพืช				

21. ต้นทุนการปลูกยาง (กรณีหลายแปลงให้เลือกเฉพาะแปลงที่ให้ผลผลิตแล้ว 1 แปลง)

พื้นที่ไร่

รายการ	ระบุ หน่วย	จำนวนที่ใช้ (หน่วย)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	มูลค่าทั้งหมด (บาท)	มูลค่าเฉลี่ย (บาท/ไร่)
ต้นทุนที่เริ่มปลูก					
ค่าวัสดุ					
- ค่าเตรียมดิน (ทำเอง/จ้าง)					
- ค่าขุดหลุม (ทำเอง/จ้าง)					
- ค่าต้นพันธุ์ครั้งแรก (ทำเอง/ซื้อ)					
- ค่าต้นพันธุ์ปลูกซ่อม (ทำเอง/ซื้อ)					
- ค่าปุ๋ยเคมีสูตร.....					
- ค่าปุ๋ยชีวภาพ.....					
- ค่าปุ๋ยคอก.....					
- ค่าสารกำจัดวัชพืช					
- อื่นๆ.....					
ค่าแรง					
- ค่าแรงปลูกครั้งแรก (ทำเอง/จ้าง)					
- ค่าแรงปลูกซ่อม (ทำเอง/จ้าง)					
- ค่าแรงใส่ปุ๋ย (ทำเอง/จ้าง)					
- ค่าแรงฉีดพ่นสารเคมี (ทำเอง/จ้าง)					
- ค่าแรงตัดหญ้า (ทำเอง/จ้าง)					

รายการ	ระบุ หน่วย	จำนวนที่ใช้ (หน่วย)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	มูลค่าทั้งหมด (บาท)	มูลค่าเฉลี่ย (บาท/ไร่)
- ค่าแรงอื่นๆ (ทำเอง/จ้าง).....					
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ					
- ค่าน้ำ					
- ค่าไฟฟ้า					
- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง					
- อื่นๆ.....					
ต้นทุน1 ปีก่อนเปิดกรีด					
ค่าวัสดุ					
- ค่าปุ๋ยเคมีสูตร.....					
- ค่าปุ๋ยชีวภาพ.....					
- ค่าปุ๋ยคอก.....					
- ค่าสารกำจัดวัชพืช					
- อื่นๆ.....					
ค่าแรงงาน					
- ค่าแรงใส่ปุ๋ย (ทำเอง/จ้าง)					
- ค่าแรงฉีดพ่นสารเคมี (ทำเอง/จ้าง)					
- ค่าแรงตัดหญ้า (ทำเอง/จ้าง)					
- ค่าแรงอื่นๆ (ทำเอง/จ้าง).....					
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ					
- ค่าน้ำ					
- ค่าไฟฟ้า					
- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง					
- อื่นๆ.....					
ต้นทุนเมื่อให้ผล (ปี2550)					
ค่าวัสดุ					
- ค่าปุ๋ยเคมีสูตร.....					
- ค่าปุ๋ยคอกชีวภาพ.....					
- ค่าปุ๋ยคอก.....					
- ค่าสารกำจัดวัชพืช					
- ค่ากรดน้ำส้ม (ทำยางแผ่น)					
- อื่นๆ.....					

รายการ	ระบุ หน่วย	จำนวนที่ใช้ (หน่วย)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	มูลค่าทั้งหมด (บาท)	มูลค่าเฉลี่ย (บาท/ไร่)
<u>ค่าแรงงาน</u>					
- ค่าแรงใส่ปุ๋ย (ทำเอง/จ้าง)					
- ค่าแรงฉีดพ่นสารเคมี (ทำเอง/จ้าง)					
- ค่าแรงกรีด (ทำเอง/จ้าง)***					
- ค่าแรงตัดหญ้า (ทำเอง/จ้าง)					
- ค่าแรงอื่นๆ (ทำเอง/จ้าง).....					
<u>ค่าใช้จ่ายอื่นๆ</u>					
- ค่าน้ำ					
- ค่าไฟฟ้า					
- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง					
- อื่นๆ.....					

หมายเหตุ : กรณีที่มีการแรงงานภายในครอบครัว (ทำเอง) ให้ถ้ามราคาต่อหน่วย (บาท) หากมีการจ้าง

22. ต้นทุนคงที่

รายการ	จำนวน (ระบุหน่วย)	ราคาซื้อ/หน่วย (บาท/หน่วย)	มูลค่า (บาท)	อายุการใช้ งาน (ปี)	ค่าซ่อมแซม (บาท/ปี)
<u>ภาษีที่ดิน</u>					
<u>ค่าเสื่อมอุปกรณ์การผลิต</u>					
- จอบ					
- มีดพร้า					
- เสียม					
- เครื่องตัดหญ้า					
- อุปกรณ์ฉีดพ่นสารเคมี					
- เครื่องรีดยางแผ่น					
- มีดกรีดยาง					
- ถัง					
- แกลลอน					
- ตะก					
- จอกยาง					
- รางรับน้ำยาง					
- ลวดรัดต้นยาง					
-- อื่นๆ (ระบุ).....					

23. ในปีที่แล้ว (พ.ศ.2550) การขายผลผลิตเป็นอย่างไร

รูปแบบผลผลิต	ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)	ปริมาณผลผลิต ต่อวัน(กก.)	จำนวนวันที่ กรีตใน 1ปี	มูลค่าผลผลิต ต่อปี (บาท)	มูลค่าเฉลี่ย (บาท/ไร่)
น้ำยางสด					

24. ปัญหาด้านการผลิตและการตลาด (เรียงตามลำดับความสำคัญ)

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

25. สาเหตุที่ท่านเลือกระบบการผลิตดังกล่าว

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

26. ข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตในอนาคต (ตามลำดับความสำคัญ)

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

27.ระบบการผลิตของฟาร์ม

วัตถุประสงค์ของฟาร์ม

ข้อได้เปรียบ/ศักยภาพของฟาร์ม

1.....	1.....
2.....	2.....
3.....	3.....
4.....	4.....

ปัญหา/ข้อจำกัดของฟาร์ม

1.....	5.....
2.....	6.....
3.....	7.....
4.....	8.....

ข้อเสนอแนะระบบการผลิต

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

ส่วนที่ 3 ทักษะและความรู้ความเข้าใจในระบบการผลิตและระบบการกรีดยางของแรงงาน

28. ทักษะคิดต่อระบบการปฏิบัติงานในระบบการทำสวนยางพารา

ระดับการให้คะแนนทักษะคิด

มาก	=	3
ปานกลาง	=	2
น้อย	=	1
ไม่เห็นด้วย	=	0

ประเด็น	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เห็นด้วย
1. ท่านคิดว่าระบบการปฏิบัติงานที่ท่านทำในปัจจุบันเหมาะสมกับรายได้ของครัวเรือน				
2. ท่านคิดว่าระบบการปฏิบัติงานนี้เหมาะสมที่สุดและดีที่สุดสำหรับครัวเรือนของท่าน				
3. ท่านคิดว่าถ้ามีระบบการปฏิบัติงานอื่นที่คิดว่าดีกว่าท่านจะเปลี่ยนแปลงระบบการปฏิบัติงาน				
4. ท่านมีความเชื่อมั่นว่าท่านมีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะดำเนินการปฏิบัติงานในระบบนี้				
5. ท่านคิดว่าจะดำเนินการปฏิบัติงานระบบนี้ตลอดไป				
6. ท่านคิดว่าราคามีผลต่อระบบการปฏิบัติงานของแรงงานสตรี				
7. ท่านคิดว่าแรงงานสตรีไม่มีข้อจำกัดหรือไม่มีอุปสรรคในระบบการปฏิบัติงานในสวนยางพารา				
8. ท่านคิดว่าแรงงานสตรีมีประสิทธิภาพในระบบการปฏิบัติงาน				
9. ท่านคิดว่าปัญหาสุขภาพมีผลต่อการปฏิบัติงานในสวนยางพารา				
10. ท่านคิดว่าภาระหน้าที่อื่นๆของสตรีมีผลต่อการปฏิบัติงานในสวนยางพารา				

29. ความรู้ความเข้าใจในระบบการผลิตและระบบการกรีดยาง

ระดับการให้คะแนนความรู้ความเข้าใจ

ถูก = 1

ผิด = 0

ประเด็น	ถูก	ผิด
1.ยางพาราเป็นพืชใบเลี้ยงเดี่ยว		
2.หากมีปัญหาโรคและแมลงระบาด ไม่ว่าจะรุนแรงมากหรือน้อยต้องใช้สารกำจัดวัชพืชทันที		
3.สารกำจัดศัตรูพืชทุกชนิดในตลาดสามารถใช้แทนกันได้		
4.การปลูกยางพาราควรขุดหลุมกว้างประมาณ 50x50x50 ซม.		
5.การใส่ปุ๋ยยางพาราควรใส่ปีละครั้ง		
6.การใส่ปุ๋ยยางพาราควรใส่ครั้งละน้อยๆแต่ใส่บ่อยๆเพื่อให้ยางนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ		
7.ควรปลูกพืชหมุนเวียน โดยปลูกพืชอื่นๆสลับกับการปลูกพืชตระกูลถั่ว		
8.โดยทั่วไปยางพาราจะเริ่มเปิดกรีดได้เมื่ออายุ 9 ปี		
9.สวนยางที่เริ่มเปิดกรีดต้องมีขนาดเส้นรอบต้นไม่ต่ำกว่า50 ซม.ที่ระดับความสูง150ซม.จากพื้นดิน		
10.การทำยางแผ่นคุณภาพดีควรเลือกใช้กรดฟอร์มิกชนิดเข้มข้น 90%		
11.ลักษณะของยางแผ่นชั้นดีเนื้อยางแห้งใส มีสีสวยสม่ำเสมอตลอดแผ่น ลักษณะสีเหลืองทองหรือเหลืองอ่อน ไม่มีสีคล้ำหรือรอยดำต่างด้า		
12.การกรีดยางทุกวันหรือกรีดยัดติดต่อกันหลายวัน ทำให้ปริมาณผลผลิตลดลง และระยะเวลาให้น้ำกรีดลดลง		
13.สวนยางที่มีอายุมากสามารถเพิ่มจำนวนวันกรีดได้มากขึ้น		
14.การใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง ทำให้ปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้น		
15.ในสวนยางที่กรีดแล้วไม่สามารถปลูกพืชเสริมได้ เพราะแสงไม่พอ		
16.ลักษณะดินที่เหมาะสมกับการปลูกยางต้องเป็นดินร่วน ดินเหนียว หรือดินร่วนเหนียวปนทรายเท่านั้น		
17.สภาพพื้นที่เหมาะสมในการปลูกยางควรเป็นพื้นที่เชิงเขา ควน/ลอนลาดเท่านั้น		
18.สภาพพื้นที่น้ำท่วมขัง น้ำขังและระดับน้ำใต้ดินสูง เช่น ที่น้ำพื้นที่พรุ เป็นต้น ไม่เหมาะสมต่อการปลูกยาง		
19.การเลือกพันธุ์ยางขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่ ปริมาณผลผลิต ความต้านทานต่อโรค/ลม และให้เนื้อไม้ยางขนาดใหญ่		

ภาคผนวก ข
การทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของตัวชี้วัดทัศนคติต่อเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมันได้ทดสอบก่อนทำการทดสอบจริงกับกลุ่มตัวอย่าง 20 ราย โดยใช้ข้อคำถาม 10 รายการ ได้ค่าอัลฟา = .7816 และเมื่อนำไปสัมพันธ์กับประชากรที่ศึกษาจริง 152 ราย ได้ค่าอัลฟา = .7474 ซึ่งน้อยกว่าค่าความเชื่อมั่นของผลการทดสอบ ดังตารางที่ 1 ข.

**ตาราง 1 ข ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างรายการในตัวชี้วัดทัศนคติต่อระบบการปฏิบัติงาน
ในระบบการทำสวนยางพารา**

ข้อ คำถาม											(n = 152)	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	ค่าความสัมพันธ์ ระหว่างรายการ กับตัวชี้วัด	
1	1.0000											.7591
2	.5032**	1.0000										.7480
3	.0327	-.0165	1.0000									.7593
4	-.0964	.0990	.2620**	1.0000								.6742
5	-.0964	.0990	.2620**	1.0000	1.0000							.6742
6	.1367	.1919*	-.0858	.5160**	.5160**	1.0000						.7218
7	.1361	.0538	.0686	.0862	.0862	.0874	1.0000					.7759
8	.2490**	.1253	.2525**	.4165**	.4165**	.1431	.1613*	1.0000				.7189
9	.0147	.1196	.0579	.6202**	.6202**	.5080**	.0170	.2725**	1.0000			.7037
10	.0287	.1594*	.1372	.5891**	.5891**	.2719**	.2725**	.2996**	.4590**	1.0000		.7058
อัลฟา = .7474						อัลฟามาตรฐาน = .7816						

* หมายถึง สัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** หมายถึง สัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตาราง 2 ข ค่าเมตริกสหสัมพันธ์ พื้นที่ปลูกพืชต่อแรงงาน

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄
1. อายุ	1													
2.สถานภาพสมรส	.252**	1												
3. ระดับการศึกษา	-.317**	-.116	1											
4. สถานภาพในครัวเรือน	.508**	.182*	-.212**	1										
5. ประสบการณ์การทำสวนยาง	.550**	.323**	-.650**	.240**	1									
6. พื้นที่ทำการเกษตร	-.218**	-.056	.083	-.177*	-.127	1								
7. สุขภาพของแรงงานสตรี	.176*	-.033	-.158	.082	.136	.199*	1							
8. ภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือน	-.170*	-.024	.232**	-.118	-.309**	-.040	-.222**	1						
9. การเป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชน	.(a)	.(a)	.(a)	.(a)	.(a)	.(a)	.(a)	.(a)	1					
10.การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการทำสวนยาง	-.221**	-.077	.173*	-.093	-.265**	.156	-.099	.334**	.(a)	1				
11. ราคาน้ำยาง	.001	.013	.020	-.092	-.027	.450**	.201*	-.078	.(a)	.094	1			
12. จำนวนชั่วโมงทำงาน	-.221**	-.093	.021	-.184*	-.070	.859**	.125	-.028	.(a)	.102	.442**	1		
13. รายได้สุทธิ	-.162*	-.038	.114	-.154	-.101	.710**	.034	-.002	.(a)	.205*	.420**	.717**	1	
14.พื้นที่ปลูกพืชต่อแรงงาน	-.087	.025	.091	-.104	-.113	.858**	.212**	-.060	.(a)	.082	.387**	.692**	.592**	1

* P < 0.05 ** P < 0.01

ตาราง 3 ข ค่าเมตริกสหสัมพันธ์ แรงงานการผลิตต่อความสามารถแรงงาน

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄
1. อายุ	1													
2.สถานภาพสมรส	.252**	1												
3. ระดับการศึกษา	-.317**	-.116	1											
4. สถานภาพในครัวเรือน	.508**	.182*	-.212**	1										
5. ประสบการณ์การทำงาน	.550**	.323**	-.650**	.240**	1									
6. พื้นที่ทำการเกษตร	-.218**	-.056	.083	-.177*	-.127	1								
7. สุขภาพของแรงงานสตรี	.176*	-.033	-.158	.082	.136	.199*	1							
8. ภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือน	-.170*	-.024	.232**	-.118	-.309**	-.040	-.222**	1						
9. การเป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชน	.(a)	.(a)	.(a)	.(a)	.(a)	.(a)	.(a)	.(a)	1					
10.การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการทำสวนยาง	-.170*	-.024	.232**	-.118	-.309**	-.040	-.222**	-.170*	-.024	1				
11. ราคาน้ำยาง	.001	.013	.020	-.092	-.027	.450**	.201*	-.078	.(a)	.094	1			
12. จำนวนชั่วโมงทำงาน	-.221**	-.093	.021	-.184*	-.070	.859**	.125	-.028	.(a)	.102	.442**	1		
13. รายได้สุทธิ	-.162*	-.038	.114	-.154	-.101	.710**	.034	-.002	.(a)	.205*	.420**	.717**	1	
14.แรงงานการผลิตต่อความสามารถ แรงงาน	-.054	.081	-.030	-.028	.016	.581**	.167*	-.091	.(a)	.135	.311**	.677**	.554**	1

* P < 0.05

** P < 0.01

ตาราง 4 ข ค่าเมตริกสหสัมพันธ์ ต้นทุนผันแปร/ แรงงาน

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄
1. อายุ	1													
2.สถานภาพสมรส	.252**	1												
3. ระดับการศึกษา	-.317**	-.116	1											
4. สถานภาพในครัวเรือน	.508**	.182*	-.212**	1										
5. ประสบการณ์การทำงาน	.550**	.323**	-.650**	.240**	1									
6. พื้นที่ทำการเกษตร	-.218**	-.056	.083	-.177*	-.127	1								
7. สุขภาพของแรงงานสตรี	.176*	-.033	-.158	.082	.136	.199*	1							
8. ภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือน	-.170*	-.024	.232**	-.118	-.309**	-.040	-.222**	1						
9. การเป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชน	.(a)	.(a)	.(a)	.(a)	.(a)	.(a)	.(a)	.(a)	1					
10.การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการทำสวนยาง	-.221**	-.077	.173*	-.093	-.265**	.156	-.099	.334**	-.024	1				
11. ราคาน้ำยาง	.001	.013	.020	-.092	-.027	.450**	.201*	-.078	.(a)	.094	1			
12. จำนวนชั่วโมงทำงาน	-.221**	-.093	.021	-.184*	-.070	.859**	.125	-.028	.(a)	.102	.442**	1		
13. รายได้สุทธิ	-.167*	-.033	.112	-.158	-.105	.746**	.046	-.004	.(a)	.205*	.431**	.742**	1	
14.ต้นทุนผันแปร/ชม.แรงงาน	.151	.118	-.042	.103	.028	-.526**	-.130	-.046	.(a)	-.047	-.298**	-.716**	-.459**	1

* P < 0.05 ** P < 0.01

ตาราง 5 ข ค่าเมตริกสหสัมพันธ์ ต้นทุนคงที่/ แรงงาน

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄
1. อายุ	1													
2.สถานภาพสมรส	.252**	1												
3. ระดับการศึกษา	-.317**	-.116	1											
4. สถานภาพในครัวเรือน	.508**	.182*	-.212**	1										
5. ประสบการณ์การทำงาน	.550**	.323**	-.650**	.240**	1									
6. พื้นที่ทำการเกษตร	-.218**	-.056	.083	-.177*	-.127	1								
7. สุขภาพของแรงงานสตรี	.176*	-.033	-.158	.082	.136	.199*	1							
8. ภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือน	-.170*	-.024	.232**	-.118	-.309**	-.040	-.222**	1						
9. การเป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชน	.(a)	.(a)	.(a)	.(a)	.(a)	.(a)	.(a)	.(a)	.(a)					
10.การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการทำสวนยาง	-.221**	-.077	.173*	-.093	-.265**	.156	-.099	.334**	.(a)	1				
11. ราคาน้ำยาง	.001	.013	.020	-.092	-.027	.450**	.201*	-.078	.(a)	.094	1			
12. จำนวนชั่วโมงทำงาน	-.221**	-.093	.021	-.184*	-.070	.859**	.125	-.028	.(a)	.102	.442**	1		
13. รายได้สุทธิ	-.167*	-.033	.112	-.158	-.105	.746**	.046	-.004	.(a)	.205*	.431**	.742**	1	
14.ต้นทุนคงที่/ชม.แรงงาน	.159(*)	.085	-.024	.084	.049	-.510**	-.096	-.073	.(a)	-.037	-.286**	-.710**	-.426**	1

* P < 0.05

** P < 0.01

ตาราง 6 ข ค่าเมตริกสหสัมพันธ์ ต้นทุนทั้งหมด/ แรงงาน

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄
1. อายุ	1													
2.สถานภาพสมรส	.252**	1												
3. ระดับการศึกษา	-.317**	-.116	1											
4. สถานภาพในครัวเรือน	.508**	.182*	-.212**	1										
5. ประสบการณ์การทำงาน	.550**	.323**	-.650**	.240**	1									
6. พื้นที่ทำการเกษตร	-.218**	-.056	.083	-.177*	-.127	1								
7. สุขภาพของแรงงานสตรี	.176*	-.033	-.158	.082	.136	.199*	1							
8. ภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือน	-.170*	-.024	.232**	-.118	-.309**	-.040	-.222**	1						
9. การเป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชน	.(a)	.(a)	.(a)	.(a)	.(a)	.(a)	.(a)	.(a)	.(a)					
10.การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการทำสวนยาง	-.221**	-.077	.173*	-.093	-.265**	.156	-.099	.334**	.(a)	1				
11. ราคาน้ำยาง	.001	.013	.020	-.092	-.027	.450**	.201*	-.078	.(a)	.094	1			
12. จำนวนชั่วโมงทำงาน	-.221**	-.093	.021	-.184*	-.070	.859**	.125	-.028	.(a)	.102	.442**	1		
13. รายได้สุทธิ	-.167*	-.033	.112	-.158	-.105	.746**	.046	-.004	.(a)	.205*	.431**	.742**	1	
14.ต้นทุนคงที่/ชม.แรงงาน	.156	.112	-.038	.100	.034	-.531**	-.124	-.054	.(a)	-.045	-.300**	-.726**	-.458**	1

* P < 0.05

** P < 0.01

ตาราง 7 ข ค่าเมตริกสหสัมพันธ์ รายได้สุทธิต่อแรงงาน

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄
1. อายุ	1													
2.สถานภาพสมรส	.252**	1												
3. ระดับการศึกษา	-.317**	-.116	1											
4. สถานภาพในครัวเรือน	.508**	.182*	-.212**	1										
5. ประสบการณ์การทำงาน	.550**	.323**	-.650**	.240**	1									
6. พื้นที่ทำการเกษตร	-.218**	-.056	.083	-.177*	-.127	1								
7. สุขภาพของแรงงานสตรี	.176*	-.033	-.158	.082	.136	.199*	1							
8. ภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือน	-.170*	-.024	.232**	-.118	-.309**	-.040	-.222**	1						
9. การเป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชน	.(a)	.(a)	.(a)	.(a)	.(a)	.(a)	.(a)	.(a)	1					
10.การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการทำสวนยาง	-.170*	-.024	.232**	-.118	-.309**	-.040	-.222**	-.170*	-.024	1				
11. ราคาน้ำยาง	.001	.013	.020	-.092	-.027	.450**	.201*	-.078	.(a)	.094	1			
12. จำนวนชั่วโมงทำงาน	-.221**	-.093	.021	-.184*	-.070	.859**	.125	-.028	.(a)	.102	.442**	1		
13. รายได้สุทธิ	-.162*	-.038	.114	-.154	-.101	.710**	.034	-.002	.(a)	.205*	.420**	.717**	1	
14.รายได้สุทธิต่อแรงงาน(บาท/ไร่/ปี)	-.067	-.010	.180*	-.146	-.158	.285**	-.055	.097	.(a)	.250**	.239**	.164*	.753**	1

* P < 0.05 ** P < 0.01

ตาราง 8 ข แสดงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรี

ครัวเรือน ที่	พื้นที่ ปลูก/ แรงงาน	แรงงานการ ผลิต/ ความสามารถ แรงงาน	ต้นทุน ผันแปร	ต้นทุน คงที่	ต้นทุน ทั้งหมด	ต้นทุนผัน แปร/ แรงงาน	ต้นทุนคงที่/ แรงงาน	ต้นทุน ทั้งหมด/ แรงงาน	รายได้สุทธิ/ แรงงาน
1	5	5.3	1,235.00	480	1,715.00	233.02	90.57	323.58	7,393.40
2	2	3.05	1,651.00	480	2,131.00	311.51	90.57	402.08	11,387.92
3	4	5.7	1,562.00	480	2,042.00	274.04	84.21	358.25	10,651.23
4	2	2.7	1,781.00	480	2,261.00	329.81	88.89	418.70	15,347.41
5	4	3.3	1,333.00	480	1,813.00	403.94	145.45	549.39	18,675.15
6	2.5	2.15	1,947.00	480	2,427.00	452.79	111.63	564.42	16,154.65
7	2.5	3.05	1,175.00	480	1,655.00	221.70	90.57	312.26	16,008.49
8	5	5.3	1,673.00	480	2,153.00	315.66	90.57	406.23	15,538.68
9	3.5	2.65	1,749.00	480	2,229.00	330.00	90.57	420.57	19,154.15
10	2.5	1.3	1,530.00	480	2,010.00	588.46	184.62	773.08	49,673.08
11	5	3.05	1,536.72	480	2,016.72	289.95	90.57	380.51	24,270.34
12	2	4.15	1,900.10	480	2,380.10	228.93	57.83	286.76	19,036.10
13	2	2.15	1,320.34	480	1,800.34	307.06	111.63	418.68	32,260.15
14	10	5.3	1,136.64	480	1,616.64	107.23	45.28	152.51	19,591.25
15	2	5.15	1,895.58	480	2,375.58	184.04	46.60	230.64	15,341.52
16	3.5	3.15	1,968.42	480	2,448.42	312.45	76.19	388.64	16,098.58

ตาราง 8 ข แสดงประสิทธิภาพปฏิบัติงานของแรงงานสตรี (ต่อ)

ครัวเรือน ที่	พื้นที่ ปลูก/ แรงงาน	แรงงานการ ผลิต/ ความสามารถ แรงงาน	ต้นทุน ผันแปร	ต้นทุน คงที่	ต้นทุน ทั้งหมด	ต้นทุนผัน แปร/ แรงงาน	ต้นทุนคงที่/ แรงงาน	ต้นทุน ทั้งหมด/ แรงงาน	รายได้สุทธิ/ แรงงาน
17	2	4.3	1,833.28	480	2,313.28	426.34	111.63	537.97	15,054.29
18	4.5	3.15	1,243.00	480	1,723.00	197.30	76.19	273.49	25,081.43
19	2.5	3.15	1,674.00	480	2,154.00	265.71	76.19	341.90	21,528.57
20	2.5	2.15	1,754.00	480	2,234.00	407.91	111.63	519.53	18,890.70
21	3.5	3.3	1,119.00	480	1,599.00	169.55	72.73	242.27	26,085.91
22	2.5	2.15	1,150.00	480	1,630.00	267.44	111.63	379.07	24,616.28
23	2.5	2.15	1,303.00	480	1,783.00	303.02	111.63	414.65	29,461.63
24	3	2.05	2,157.00	480	2,637.00	653.64	145.45	799.09	6,550.91
25	5	4.05	1,946.00	480	2,426.00	266.58	65.75	332.33	16,073.97
26	15	5.3	2,359.00	480	2,839.00	445.09	90.57	535.66	35,436.79
27	17	8.3	891.00	480	1,371.00	107.35	57.83	165.18	5,066.63
28	5	6.3	1,334.72	480	1,814.72	211.86	76.19	288.05	44,083.56
29	6.5	6.3	1,403.10	480	1,883.10	222.71	76.19	298.90	26,552.36
30	6	3.6	1,770.82	480	2,250.82	491.89	133.33	625.23	52,048.63
31	3.5	6.3	1,354.64	480	1,834.64	107.51	38.10	145.61	17,533.14
32	2	2.05	1,736.19	480	2,216.19	526.12	145.45	671.57	29,531.89

ตาราง 8 ข แสดงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรี (ต่อ)

ครัวเรือน ที่	พื้นที่ ปลูก/ แรงงาน	แรงงานการ ผลิต/ ความสามารถ แรงงาน	ต้นทุน ผันแปร	ต้นทุน คงที่	ต้นทุน ทั้งหมด	ต้นทุนผัน แปร/ แรงงาน	ต้นทุนคงที่/ แรงงาน	ต้นทุน ทั้งหมด/ แรงงาน	รายได้สุทธิ/ แรงงาน
33	3	2.15	2,177.67	563.78	2,741.45	506.43	131.11	637.55	7,510.23
34	12.5	5.3	2,458.28	563.78	3,022.06	231.91	53.19	285.10	30,202.18
35	1.75	2.8	1,235.00	563.78	1,798.78	220.54	100.68	321.21	11,442.41
36	8	4.8	1,651.00	563.78	2,214.78	171.98	58.73	230.71	20,123.33
37	7	1.05	1,562.00	563.78	2,125.78	1,487.62	536.93	2,024.55	30,729.52
38	8.25	4.15	1,781.00	563.78	2,344.78	214.58	67.93	282.50	796.81
39	5	5.05	1,333.00	563.78	1,896.78	143.33	60.62	203.95	23,340.86
40	5	3.15	1,947.00	563.78	2,510.78	309.05	89.49	398.54	31,995.24
41	6	4.6	1,175.00	563.78	1,738.78	255.43	122.56	378.00	27,032.61
42	11.25	2.15	1,673.00	563.78	2,236.78	389.07	131.11	520.18	67,431.98
43	3	2.6	1,749.00	563.78	2,312.78	672.69	216.84	889.53	45,058.85
44	4	2.6	1,530.00	563.78	2,093.78	588.46	216.84	805.30	40,569.23
45	2	1.3	1,536.72	563.78	2,100.50	591.05	216.84	807.88	40,558.89
46	3.25	3.15	1,900.10	563.78	2,463.88	301.60	89.49	391.09	15,753.87
47	11.25	3.65	1,320.34	563.78	1,884.12	180.87	77.23	258.10	26,505.80
48	20	4.8	1,136.64	563.78	1,700.42	118.40	58.73	177.13	47,764.00

ตาราง 8 ข แสดงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรี (ต่อ)

ครัวเรือน ที่	พื้นที่ ปลูก/ แรงงาน	แรงงานการ ผลิต/ ความสามารถ แรงงาน	ต้นทุน ผันแปร	ต้นทุน คงที่	ต้นทุน ทั้งหมด	ต้นทุนผัน แปร/ แรงงาน	ต้นทุนคงที่/ แรงงาน	ต้นทุน ทั้งหมด/ แรงงาน	รายได้สุทธิ/ แรงงาน	
49	5	3.3	1,895.58	563.78	2,459.36	574.42	170.84	745.26	34,218.82	
50	5	3.8	1,968.42	563.78	2,532.20	259.00	74.18	333.18	26,304.71	
51	4.5	6.15	2,315.92	563.78	2,879.70	188.29	45.84	234.12	12,061.52	
52	1.5	2.3	1,243.00	563.78	1,806.78	270.22	122.56	392.78	11,711.09	
53	4.5	2.7	1,674.00	563.78	2,237.78	620.00	208.81	828.81	38,543.33	
54	2.5	1.65	1,687.00	563.78	2,250.78	511.21	170.84	682.05	31,262.12	
55	3.5	4.3	1,119.00	563.78	1,682.78	260.23	131.11	391.34	9,972.91	
56	3	3.05	1,220.00	563.78	1,783.78	230.19	106.37	336.56	27,554.72	
57	3	2.8	1,482.00	563.78	2,045.78	264.64	100.68	365.32	24,769.29	
58	3.25	3.05	1,810.00	563.78	2,373.78	341.51	106.37	447.88	24,950.00	
59	2.5	1.1	1,437.00	563.5	2,090.50	271.13	123.30	394.43	15,897.17	
60	3		1,475.00	114	8	2,038.78	446.97	170.84	617.81	12,840.91
61	3.5	4.05	1,167.00	563.78	1,730.78	159.86	77.23	237.09	18,409.73	
62	7.5	3.8	1,540.00	563.78	2,103.78	202.63	74.18	276.81	16,381.58	
63	5	5.25	1,478.00	563.78	2,041.78	234.60	89.49	324.09	30,053.97	
64	10	7.25	2,218.00	563.78	2,781.78	192.87	49.02	241.89	24,668.70	

ตาราง 8 ข แสดงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรี (ต่อ)

ครัวเรือน ที่	พื้นที่ ปลูก/ แรงงาน	แรงงานการ ผลิต/ ความสามารถ แรงงาน	ต้นทุน ผันแปร	ต้นทุน คงที่	ต้นทุน ทั้งหมด	ต้นทุนผัน แปร/ แรงงาน	ต้นทุนคงที่/ แรงงาน	ต้นทุน ทั้งหมด/ แรงงาน	รายได้สุทธิ/ แรงงาน
65	7.5	7.05	1,361.00	563.78	1,924.78	179.08	74.18	253.26	34,053.95
66	2	2.2	1,512.72	563.78	2,076.50	458.40	170.84	629.24	37,467.37
67	3	2.8	1,878.10	563.78	2,441.88	335.38	100.68	436.05	23,825.25
68	14	5.65	2,051.82	563.78	2,615.60	181.58	49.89	231.47	9,921.15
69	5.67	2.87	1,587.03	480	2,067.03	184.54	55.81	240.35	25,746.56
70	4.25	3.15	1,628.94	480	2,108.94	258.56	76.19	334.75	745.09
71	15	5.8	1,927.67	480	2,407.67	166.18	41.38	207.56	14,256.03
72	10	9.23	1,243.00	480	1,723.00	81.24	31.37	112.61	37,397.39
73	11.5	6.65	1,591.00	480	2,071.00	119.62	36.09	155.71	40,624.59
74	10	4.8	1,754.00	480	2,234.00	182.71	50.00	232.71	24,095.83
75	5	3.87	1,119.00	480	1,599.00	96.47	41.38	137.84	23,271.98
76	12.5	6.8	1,000.00	480	1,480.00	73.53	35.29	108.82	28,086.76
77	13.33	12.13	1,303.00	480	1,783.00	83.53	30.77	114.29	49,089.74
78	9	3.8	2,157.00	480	2,637.00	283.82	63.16	346.97	62,509.74
79	9	4.75	1,946.00	480	2,426.00	204.84	50.53	255.37	52,020.95
80	5	5.6	2,359.00	480	2,839.00	421.25	85.71	506.96	21,679.46

ตาราง 8 ข แสดงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรี (ต่อ)

ครัวเรือน ที่	พื้นที่ ปลูก/ แรงงาน	แรงงานการ ผลิต/ ความสามารถ แรงงาน	ต้นทุน ผันแปร	ต้นทุน คงที่	ต้นทุน ทั้งหมด	ต้นทุนผัน แปร/ แรงงาน	ต้นทุนคงที่/ แรงงาน	ต้นทุน ทั้งหมด/ แรงงาน	รายได้สุทธิ/ แรงงาน
81	7	3.65	891.00	480	1,371.00	122.05	65.75	114	22,800.82
82	12.5	5.075	1,334.72	480	1,814.72	65.75	23.65	89.40	63,658.33
83	7	3.65	1,403.10	480	1,883.10	192.21	65.75	257.96	36,144.74
84	7.5	3.8	1,770.82	480	2,250.82	233.00	63.16	296.16	8,347.07
85	10.5	4.15	1,354.64	480	1,834.64	163.21	57.83	221.04	41,399.10
86	9.25	4.075	1,736.19	480	2,216.19	106.51	29.45	135.96	34,720.31
87	10	4.1	1,877.67	480	2,357.67	152.66	39.02	191.68	36,395.93
88	3	4.15	2,356.69	480	2,836.69	283.94	57.83	341.77	17,662.64
89	13.33	12.23	2,139.08	480	2,619.08	131.23	29.45	160.68	33,621.89
90	10	5.3	1,717.42	480	2,197.42	162.02	45.28	207.30	46,276.57
91	6	6.05	1,914.33	480	2,394.33	341.85	85.71	427.56	37,410.36
92	5	5.25	1,243.00	480	1,723.00	110.00	42.48	152.48	15,625.66
93	10	4.15	1,674.00	480	2,154.00	201.69	57.83	259.52	29,092.77
94	7.5	7.3	1,754.00	480	2,234.00	265.76	72.73	338.48	53,640.91
95	12.5	7.3	1,119.00	480	1,599.00	76.64	32.88	109.52	33,171.58
96	5	3.3	1,000.00	480	1,480.00	151.52	72.73	224.24	37,293.94

ตาราง 8 ข แสดงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรี(ต่อ)

ครัวเรือน ที่	พื้นที่ ปลูก/ แรงงาน	แรงงานการ ผลิต/ ความสามารถ แรงงาน	ต้นทุน ผันแปร	ต้นทุน คงที่	ต้นทุน ทั้งหมด	ต้นทุนผัน แปร/ แรงงาน	ต้นทุนคงที่/ แรงงาน	ต้นทุน ทั้งหมด/ แรงงาน	รายได้สุทธิ/ แรงงาน
97	10	6.4	1,303.00	480	1,783.00	101.80	37.50	139.30	40,714.06
98	7.5	7.05	2,157.00	480	2,637.00	440.20	97.96	538.16	16,172.45
99	12.5	6.3	1,946.00	480	2,426.00	154.44	38.10	192.54	56,538.89
100	5	4.8	2,359.00	480	2,839.00	245.73	50.00	295.73	20,417.71
101	10	3.83	891.00	563.78	1,454.78	58.24	36.85	95.08	11,929.41
102	5	4.9	1,560.52	563.78	2,124.30	318.47	115.06	433.53	25,223.96
103	5	3.3	1,021.10	563.78	1,584.88	154.71	85.42	240.13	49,834.70
104	4.5	2.65	1,652.82	563.78	2,216.60	311.85	106.37	418.23	18,334.83
105	3	2.6	1,314.64	563.78	1,878.42	505.63	216.84	722.47	41,579.26
106	2.25	1.45	1,446.19	563.78	2,009.97	498.69	194.41	693.09	35,779.37
107	2.5	3.05	1,877.67	563.78	2,441.45	284.49	85.42	369.92	32,532.07
108	3.5	6.3	2,158.28	563.78	2,722.06	342.58	89.49	432.07	8,229.53
109	3	4.15	1,762.52	563.78	2,326.30	212.35	67.93	280.28	8,484.93
110	3	2.15	1,518.10	563.78	2,081.88	353.05	131.11	484.16	25,635.21
111	3.25	3.45	1,202.34	563.78	1,766.12	174.25	81.71	255.96	23,389.10
112	2.5	3.65	1,096.64	563.78	1,660.42	150.22	77.23	227.45	23,413.26

ตาราง 8 ข แสดงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรี (ต่อ)

ครัวเรือน ที่	พื้นที่ ปลูก/ แรงงาน	แรงงานการ ผลิต/ ความสามารถ แรงงาน	ต้นทุน ผันแปร	ต้นทุน คงที่	ต้นทุน ทั้งหมด	ต้นทุนผัน แปร/ แรงงาน	ต้นทุนคงที่/ แรงงาน	ต้นทุน ทั้งหมด/ แรงงาน	รายได้สุทธิ/ แรงงาน
113	1.5	2.3	1,605.58	563.78	2,169.36	349.04	122.56	471.60	42,192.01
114	3.5	2.15	1,668.42	563.78	2,232.20	388.00	131.11	519.12	25,749.09
115	7.5	3.3	2,015.92	563.78	2,579.70	305.44	85.42	390.86	12,954.72
116	5	3.3	1,243.00	563.78	1,806.78	188.33	85.42	273.75	7,007.58
117	10	10.15	1,674.00	563.78	2,237.78	176.21	59.35	235.56	15,120.00
118	7.5	7	1,754.00	563.78	2,317.78	203.95	65.56	269.51	27,498.84
119	2	2.15	1,119.00	563.78	1,682.78	260.23	131.11	391.34	43,337.44
120	3	2.65	1,000.00	563.78	1,563.78	188.68	106.37	295.05	17,207.55
121	14	5.15	1,303.00	563.78	1,866.78	126.50	54.74	181.24	1,263.69
122	17	10.6	2,157.00	563.78	2,720.78	203.49	53.19	256.68	63,276.51
123	4.25	3.15	1,946.00	563.78	2,509.78	308.89	89.49	398.38	28,660.16
124	15	5.75	2,359.00	563.78	2,922.78	205.13	49.02	254.15	22,333.04
125	13.33	12.13	891.00	563.78	1,454.78	53.67	33.96	87.64	39,759.04
126	11.5	5.15	1,560.52	563.78	2,124.30	151.51	54.74	206.24	28,780.59
127	10	4.3	1,021.10	653.5	1,674.60	118.73	75.99	194.72	14,978.84
128	7.5	3.8	1,652.82	563.78	2,216.60	217.48	74.18	291.66	19,237.86

ตาราง 8 ข แสดงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรี (ต่อ)

ครัวเรือน ที่	พื้นที่ ปลูก/ แรงงาน	แรงงานการ ผลิต/ ความสามารถ แรงงาน	ต้นทุน ผันแปร	ต้นทุน คงที่	ต้นทุน ทั้งหมด	ต้นทุนผัน แปร/ แรงงาน	ต้นทุนคงที่/ แรงงาน	ต้นทุน ทั้งหมด/ แรงงาน	รายได้สุทธิ/ แรงงาน
129	12.5	5.3	1,314.64	563.78	1,878.42	124.02	53.19	177.21	21,012.64
130	13.33	5.1	1,446.19	563.78	2,009.97	94.52	36.85	131.37	27,042.65
131	9	4.3	1,527.67	563.78	2,091.45	177.64	65.56	243.19	22,797.91
132	9	3.8	1,537.28	563.78	2,101.06	202.27	74.18	276.45	50,643.29
133	5	4.6	1,235.00	563.78	1,798.78	268.48	122.56	391.04	15,385.87
134	7	5.15	1,651.00	563.78	2,214.78	160.29	54.74	215.03	22,973.40
135	12.5	4.4	1,562.00	563.78	2,125.78	88.75	32.03	120.78	40,035.80
136	7	5.65	1,781.00	563.78	2,344.78	157.61	49.89	207.50	15,801.42
137	7.5	5.15	1,333.00	822.32	2,155.32	125.75	77.58	203.33	26,641.98
138	10.5	6.3	1,947.00	822.32	2,769.32	189.03	79.84	268.87	48,108.06
139	18.5	6.65	1,620.00	822.32	2,442.32	128.57	65.26	193.83	59,242.86
140	15	6.65	1,673.00	822.32	2,495.32	125.79	61.83	187.62	24,417.29
141	3	3.15	1,749.00	822.32	2,571.32	277.62	130.53	408.15	28,191.43
142	13.33	12.23	1,530.00	822.32	2,352.32	100.00	53.75	153.75	49,458.82
143	10	5.65	1,762.52	822.32	2,584.84	155.98	72.77	228.75	32,084.04
144	6	6.15	1,518.10	822.32	2,340.42	230.02	124.59	354.61	29,425.73

ตาราง 8 ข แสดงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแรงงานสตรี (ต่อ)

ครัวเรือน ที่	พื้นที่ ปลูก/ แรงงาน	แรงงานการ ผลิต/ ความสามารถ แรงงาน	ต้นทุน ผันแปร	ต้นทุน คงที่	ต้นทุน ทั้งหมด	ต้นทุนผัน แปร/ แรงงาน	ต้นทุนคงที่/ แรงงาน	ต้นทุน ทั้งหมด/ แรงงาน	รายได้สุทธิ/ แรงงาน
145	5	3.3	1,202.34	822.32	2,024.66	182.17	124.59	306.77	21,905.55
146	10	4.3	1,096.64	822.32	1,918.96	127.52	95.62	223.13	69,868.28
147	7.5	7	1,605.58	822.32	2,427.90	167.25	85.66	252.91	107,741.28
148	12.5	5.3	1,668.42	822.32	2,490.73	157.40	77.58	234.97	21,027.32
149	5	4.8	1,633.28	822.32	2,455.59	170.13	85.66	255.79	63,361.17
150	10	9.25	1,243.00	822.32	2,065.32	118.38	78.32	196.70	47,312.38
151	7.5	4.3	1,674.00	822.32	2,496.32	194.65	95.62	290.27	24,132.56
152	12.5	4.8	1,876.00	822.32	2,698.32	195.42	85.66	281.07	37,114.58
ค่าเฉลี่ย	6.82	4.53	1,588.47	556.90	2,145.37	556.90	89.13	346.46	28,973.30

ภาคผนวก ก

ข้อมูลทั่วไปของแรงงานสตรีที่ปฏิบัติงานในสวนยางพาราขนาดเล็ก

1.กลุ่มผู้มีรายได้สูง

นางอุไร อายุ 48 ปี สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ป.7 สถานภาพในครัวเรือน เป็นลูกสาว เมีย และแม่ มีประสบการณ์ในการทำสวนยางพารา 25 ปี มีพื้นที่ถือครองทั้งหมด 10 ไร่ โดยทำสวนยางพาราทั้ง 10 ไร่ มีรายได้ 240,000 บาทต่อปี นอกจากจะประกอบอาชีพการทำสวนยางพาราแล้วเวลาว่างยังมีการทำอาชีพเสริม ได้แก่ การทำขนมมันทอด และจากการทำขนมมันทอดทำให้มีรายได้เพิ่ม และยังมีส่วนร่วมในชุมชนโดยการเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน กลุ่มน้ำยาง และกลุ่มออมทรัพย์ในหมู่บ้าน โดยในกลุ่มแม่บ้านมีสถานภาพเป็นเลขา กลุ่มออมทรัพย์มีสถานภาพเป็นกรรมการ และเหรียญก ในครัวเรือนมีเงินออมจำนวน 1 แสนบาท และมีหนี้สินจำนวน 1.5 แสนบาท โดยกู้ยืมเพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน และมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับภาษีสังคม 20,000 บาทต่อปี ด้านปัญหาสุขภาพมักจะมีอาการปวดเมื่อยตามร่างกาย แต่ก็ไม่มีผลกระทบต่อการทำงานในสวนยางซึ่งนอกจากจะปฏิบัติงานในสวนยางพาราแล้ว หลังจากทำงานในสวนยางพาราแล้วยังมีภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือน ได้แก่ การทำงานบ้านต่างๆ ทำอาหาร ดูแลลูก และดูแลคนแก่ เป็นต้น จากภาระหน้าที่ต่างๆทำให้มีเวลาว่างส่วนตัวน้อยมาก แรงงานสตรีจะมีเวลาพักผ่อนในช่วงบ่าย ด้านการใช้จ่ายเงิน จะใช้จ่ายเงินส่วนตัวเกี่ยวกับเสื้อผ้า เครื่องสำอาง ยารักษาโรค (ไปโรงพยาบาล) การใช้จ่ายเงินในครอบครัว จะใช้จ่ายเงินในครอบครัวเกี่ยวกับ อุปโภคบริโภคในครัวเรือน ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับลูก เช่น ค่าเทอมลูก อุปกรณ์การเรียน อาหาร ค่าภาษีสังคม เช่น งานบวช งานแต่งงาน และงานศพ เป็นต้น

นางอรุณี อายุ 28 ปี สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ปวช. สถานภาพในครัวเรือน เป็นเมียแม่ และลูกสาว มีประสบการณ์ในการทำสวนยางพารา 5 ปี มีพื้นที่ถือครองทั้งหมด 40 ไร่ โดยทำสวนยางพาราทั้ง 40 ไร่ มีรายได้ 240,000 บาทต่อปี ทำงานในสวนยางเพียงอย่างเดียวไม่มีการประกอบอาชีพเสริม เนื่องจากพื้นที่ปลูกยางมีมาก ทำงานในสวนยางอย่างเดียวก็ไม่มีเวลาไปทำอาชีพอื่นๆ การมีส่วนร่วมในชุมชนโดยการเป็นสมาชิกกลุ่มน้ำยาง และกลุ่มออมทรัพย์ในหมู่บ้าน โดยในกลุ่มมีสถานภาพเป็นสมาชิก ในครัวเรือนมีเงินออมจำนวน 3,600 บาท และไม่มีหนี้สิน มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับภาษีสังคม 20,000 บาทต่อปี ไม่มีด้านปัญหาสุขภาพ ซึ่งนอกจากจะปฏิบัติงานในสวนยางพาราแล้ว หลังจากทำงานในสวนยางพาราแล้วยังมีภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือน ได้แก่ การทำงานบ้านต่างๆ ทำอาหาร ดูแลลูก เป็นต้น จากภาระหน้าที่ต่างๆแรงงานสตรีจะมีเวลาพักผ่อนในช่วงบ่าย และคิดว่าการทำงานในครัวเรือนเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันโดยยินดีที่จะทำ ด้านการใช้จ่ายเงิน จะใช้จ่ายเงินส่วนตัวเกี่ยวกับเสื้อผ้า เครื่องสำอาง ยารักษาโรค (ไปโรงพยาบาล) การ

ใช้จ่ายเงินในครอบครัว จะใช้จ่ายเงินในครอบครัวเกี่ยวกับ อุปโภคบริโภคในครัวเรือน ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับลูก เช่น ค่าเทอมลูก อุปกรณ์การเรียน อาหาร ค่าภาษีสังคม เช่น งานบวช งานแต่งงาน และงานศพ เป็นต้น

นางวิจิตร อายุ 45 ปี สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ปวส. สถานภาพในครัวเรือนเป็นเมียและแม่ มีประสบการณ์ในการทำสวนยางพารา 10 ปี มีพื้นที่ถือครองทั้งหมด 20 ไร่ โดยทำสวนยางพาราทั้ง 20 ไร่ มีรายได้ 180,000 บาทต่อปี ไม่มีอาชีพเสริม และยังมีส่วนร่วมในชุมชน โดยการเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ในหมู่บ้านมีสถานภาพเป็นสมาชิก ในครัวเรือนมีเงินออมจำนวน 12,000บาท ครอบครัวไม่มีหนี้สิน และมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับภาษีสังคม 20,000 บาทต่อปี ซึ่งนอกจากจะปฏิบัติงานในสวนยางพาราแล้ว หลังจากทำงานในสวนยางพาราแล้วยังมีภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือน ได้แก่ การทำงานบ้านต่างๆ ทำอาหาร ดูแลลูก และดูแลคนแก่ เป็นต้น แรงงานสตรีจะมีเวลาพักผ่อนในช่วงบ่าย และคิดว่าการทำงานในครัวเรือนเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวัน โดยยินดีที่จะทำ ด้านการใช้จ่ายเงิน จะใช้จ่ายเงินส่วนตัวเกี่ยวกับเสื้อผ้า เครื่องสำอาง ยารักษาโรค (ไปโรงพยาบาล) การใช้จ่ายเงินในครอบครัว จะใช้จ่ายเงินในครอบครัวเกี่ยวกับ อุปโภคบริโภคในครัวเรือน ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับลูก เช่น ค่าเทอมลูก อุปกรณ์การเรียน อาหาร ค่าภาษีสังคม เช่น งานบวช งานแต่งงาน และงานศพ เป็นต้น

2. กลุ่มผู้มีรายได้ปานกลาง

นางสาวแอน อายุ 30 ปี สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ม.3 สถานภาพในครัวเรือน เป็นลูกสาว เมีย และแม่ มีประสบการณ์ในการทำสวนยางพารา 15 ปี มีพื้นที่ถือครองทั้งหมด 7 ไร่ โดยทำสวนยางพาราทั้ง 7 ไร่ มีรายได้ 120,000 บาทต่อปี นอกจากจะประกอบอาชีพการทำสวนยางพาราแล้วเวลาวางยังมีการทำอาชีพเสริม ได้แก่ การขายขนม และจากการขายขนมทำให้มีรายได้เพิ่มเติมละ 30,000 บาท และยังมีส่วนร่วมในชุมชน โดยการเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ในหมู่บ้านมีสถานภาพเป็นสมาชิก ในครัวเรือนมีเงินออมจำนวน 6,000 บาท ครอบครัวไม่มีหนี้สิน โดยกู้ยืมเพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน ด้านไม่มีปัญหาสุขภาพ ซึ่งนอกจากจะปฏิบัติงานในสวนยางพาราแล้ว หลังจากทำงานในสวนยางพาราแล้วยังมีภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือน ได้แก่ การทำงานบ้านต่างๆ ทำอาหาร ดูแลลูก และดูแลคนแก่ เป็นต้น จากภาระหน้าที่ต่างๆทำให้การมีเวลาวางส่วนตัวน้อยมาก แรงงานสตรีจะมีเวลาพักผ่อนในช่วงบ่าย และคิดว่าการทำงานในครัวเรือนเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวัน โดยยินดีที่จะทำ ด้านการใช้จ่ายเงิน จะใช้จ่ายเงินส่วนตัวเกี่ยวกับเสื้อผ้า เครื่องสำอาง ยารักษาโรค (ไปโรงพยาบาล) และกิจกรรมต่างๆด้านบันเทิงบ้าง การใช้จ่ายเงินในครอบครัว จะใช้จ่ายเงินในครอบครัวเกี่ยวกับ อุปโภคบริโภคในครัวเรือน ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับลูก เช่น ค่าเทอมลูก อุปกรณ์การเรียน อาหาร ค่าภาษีสังคม เช่น งานบวช งานแต่งงาน และงานศพ เป็นต้น

นางรัตนา อายุ 41 ปี สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ป.6 สถานภาพในครัวเรือน เป็นเมีย และแม่ มีประสบการณ์ในการทำสวนยางพารา 25 ปี มีพื้นที่ถือครองทั้งหมด 22.5 ไร่ โดยทำสวนยางพาราทั้ง 22.5 ไร่ มีรายได้ 120,000 บาทต่อปี ทำงานในสวนยางเพียงอย่างเดียวไม่มีการประกอบอาชีพเสริม เนื่องจากพื้นที่ปลูกยางมีมาก ทำงานในสวนยางอย่างเดียวก็ไม่มีเวลาไปทำอาชีพอื่น ๆ การมีส่วนร่วมในชุมชน โดยการเป็นสมาชิกกลุ่มน้ำยาง และกลุ่มออมทรัพย์ในหมู่บ้าน โดยในกลุ่มมีสถานภาพเป็นสมาชิก ในครัวเรือนมีเงินออมจำนวน 9,600 บาท และไม่มีหนี้สิน มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับภาษีสังคม 20,000 บาทต่อปี ด้านปัญหาสุขภาพมีอาการปวดเมื่อยตามร่างกาย ซึ่งนอกจากจะปฏิบัติงานในสวนยางพาราแล้ว หลังจากทำงานในสวนยางพาราแล้วยังมีภาระหน้าที่อื่นๆ ในครัวเรือน ได้แก่ การทำงานบ้านต่างๆ ทำอาหาร ดูแลลูก เป็นต้น จากภาระหน้าที่ต่างๆ แรงงานสตรีจะมีเวลาพักผ่อนในช่วงบ่าย และคิดว่าการทำงานในครัวเรือนเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวัน โดยยินดีที่จะทำ ด้านการใช้จ่ายเงิน จะใช้จ่ายเงินส่วนตัวเกี่ยวกับเสื้อผ้า เครื่องสำอาง ยารักษาโรค (ไปโรงพยาบาล) การใช้จ่ายเงินในครอบครัว จะใช้จ่ายเงินในครอบครัวเกี่ยวกับ อุปโภคบริโภคในครัวเรือน ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับลูก เช่น ค่าเทอมลูก อุปกรณ์การเรียน อาหาร ค่าภาษีสังคม เช่น งานบวช งานแต่งงาน และงานศพ เป็นต้น

นางอากร อายุ 52 ปี สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ป.6 สถานภาพในครัวเรือน เป็นเมีย และแม่ มีประสบการณ์ในการทำสวนยางพารา 32 ปี มีพื้นที่ถือครองทั้งหมด 28 ไร่ โดยทำสวนยางพาราทั้ง 28 ไร่ มีรายได้ 96,000 บาทต่อปี นอกจากจะประกอบอาชีพการทำสวนยางพาราแล้วยังมีการทำอาชีพเสริม ได้แก่ การทำสวนมะพร้าว การปลูกพืชแซมในสวนยางเล็ก เช่น การปลูกกล้วย สับปะรด กว๊วย พริก และขมิ้น ทำให้มีรายได้เพิ่มในครัวเรือน 12,000 บาทต่อปี และยังมีส่วนร่วมในชุมชน โดยการเป็นสมาชิกกลุ่มน้ำยาง และกลุ่มออมทรัพย์ในหมู่บ้าน โดยในกลุ่มมีสถานภาพเป็นสมาชิก ในครัวเรือนมีเงินออมจำนวน 1 แสนบาท และไม่มีหนี้สิน มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับภาษีสังคม 5,000 บาทต่อปี ด้านปัญหาสุขภาพมักจะมีอาการปวดเมื่อยตามร่างกาย บางครั้งปวดมากจนต้องหยุดกรีดยาง ซึ่งนอกจากจะปฏิบัติงานในสวนยางพาราแล้ว หลังจากทำงานในสวนยางพาราแล้วยังมีภาระหน้าที่อื่นๆ ในครัวเรือน ได้แก่ การทำงานบ้านต่างๆ ทำอาหาร ดูแลลูก เป็นต้น จากภาระหน้าที่ต่างๆ แรงงานสตรีจะมีเวลาพักผ่อนในช่วงบ่าย และคิดว่าการทำงานในครัวเรือนเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวัน โดยยินดีที่จะทำ ด้านการใช้จ่ายเงิน จะใช้จ่ายเงินส่วนตัวเกี่ยวกับเสื้อผ้า เครื่องสำอาง ยารักษาโรค (ไปโรงพยาบาล) การใช้จ่ายเงินในครอบครัว จะใช้จ่ายเงินในครอบครัวเกี่ยวกับ อุปโภคบริโภคในครัวเรือน ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับลูก เช่น ค่าเทอมลูก อุปกรณ์การเรียน อาหาร ค่าภาษีสังคม เช่น งานบวช งานแต่งงาน และงานศพ เป็นต้น

นางดวง อายุ 53 ปี สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ป.4 สถานภาพในครัวเรือน เป็นแม่และเมีย มีประสบการณ์ในการทำสวนยางพารา 27 ปี มีพื้นที่ถือครองทั้งหมด 6 ไร่ โดยทำสวนยางพาราทั้ง 6 ไร่ มีรายได้ 100,000 บาทต่อปี นอกจากนี้จะประกอบอาชีพการทำสวนยางพาราของตนเองแล้วยังมีการรับจ้างกรีดยางด้วย และมีการทำอาชีพเสริม ได้แก่ การปลูกถั่ว และมัน ทำให้มีรายได้เพิ่มในครัวเรือน 6,000 บาทต่อปี การมีส่วนร่วมในชุมชนโดยการเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านกลุ่มน้ำยาง และกลุ่มออมทรัพย์ในหมู่บ้าน โดยในกลุ่มมีสถานภาพเป็นสมาชิก ในครัวเรือนมีเงินออมจำนวน 12,000 บาทต่อปี และไม่มีหนี้สิน มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับภาษีสังคม 20,000 บาทต่อปี มีด้านปัญหาสุขภาพ ได้แก่ ปวดเมื่อยตามร่างกาย และนอนไม่หลับ ซึ่งมีผลกระทบกับการปฏิบัติงานในสวนยางบ้าง แต่ก็หลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะการทำงานในสวนยางพาราเป็นอาชีพหลักของครอบครัว นอกจากนี้จะปฏิบัติงานในสวนยางพาราแล้ว หลังจากทำงานในสวนยางพาราแล้วยังมีภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือน ได้แก่ การทำงานบ้านต่างๆ ทำอาหาร ดูแลลูก เป็นต้น จากภาระหน้าที่ต่างๆ แรงงานสตรีจะมีเวลาพักผ่อนในช่วงบ่าย และคิดว่าการทำงานในครัวเรือนเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันโดยยินดีที่จะทำ ทำ ด้านการใช้จ่ายเงิน จะใช้จ่ายเงินส่วนตัวเกี่ยวกับเสื้อผ้า เครื่องสำอาง ยารักษาโรค (ไปโรงพยาบาล) และกิจกรรมต่างๆด้านบันเทิงบ้าง การใช้จ่ายเงินในครอบครัว จะใช้จ่ายเงินในครอบครัวเกี่ยวกับ อุปโภคบริโภคในครัวเรือน ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับลูก เช่น ค่าเทอมลูก อุปกรณ์การเรียน อาหาร ค่าภาษีสังคม เช่น งานบวช งานแต่งงาน และงานศพ เป็นต้น

3. กลุ่มผู้มีรายได้ต่ำ

นางนาคยา อายุ 49 ปี สถานภาพหย่าร้าง ระดับการศึกษา ป.4 สถานภาพในครัวเรือน เป็นเมีย แม่ และลูกสาว มีประสบการณ์ในการทำสวนยางพารา 30 ปี มีพื้นที่ถือครองทั้งหมด 6 ไร่ โดยทำสวนยางพาราทั้ง 6 ไร่ มีรายได้ 100,000 บาทต่อปี นอกจากนี้จะประกอบอาชีพการทำสวนยางพาราแล้วยังมีการทำอาชีพเสริม ได้แก่ การปลูกถั่ว และมัน การมีส่วนร่วมในชุมชนโดยการเป็นสมาชิกกลุ่มน้ำยาง และกลุ่มออมทรัพย์ในหมู่บ้าน โดยในกลุ่มมีสถานภาพเป็นสมาชิก ในครัวเรือนมีเงินออมจำนวน 30,000 บาท และไม่มีหนี้สิน มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับภาษีสังคม 20,000 บาทต่อปี ไม่มีด้านปัญหาสุขภาพ ซึ่งนอกจากจะปฏิบัติงานในสวนยางพาราแล้ว หลังจากทำงานในสวนยางพาราแล้วยังมีภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือน ได้แก่ การทำงานบ้านต่างๆ ทำอาหาร ดูแลลูก เป็นต้น จากภาระหน้าที่ต่างๆ แรงงานสตรีจะมีเวลาพักผ่อนในช่วงบ่าย และคิดว่าการทำงานในครัวเรือนเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันโดยยินดีที่จะทำ ด้านการใช้จ่ายเงิน จะใช้จ่ายเงินส่วนตัวเกี่ยวกับเสื้อผ้า เครื่องสำอาง ยารักษาโรค (ไปโรงพยาบาล) การใช้จ่ายเงินในครอบครัว จะใช้จ่ายเงินในครอบครัวเกี่ยวกับ อุปโภคบริโภคในครัวเรือน ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับลูก เช่น ค่าเทอมลูก อุปกรณ์การเรียน อาหาร ค่าภาษีสังคม เช่น งานบวช งานแต่งงาน และงานศพ เป็นต้น

นางสาววาทิศา อายุ 26 ปี สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ป.ตรี(คณะบริหาร) สถานภาพในครัวเรือน เป็นเมีย ลูกสาว และหลานสาว มีประสบการณ์ในการทำสวนยางพารา 1 ปี มีพื้นที่ถือครองทั้งหมด 4 ไร่ โดยทำสวนยางพาราทั้ง 4 ไร่ มีรายได้ 76,000 บาทต่อปี นอกจากนี้จะประกอบอาชีพการทำสวนยางพาราแล้วยังมีการทำอาชีพเสริม ได้แก่ การค้าขาย ทำให้มีรายได้เพิ่มในครัวเรือน 20,000 บาทต่อปี ส่วนร่วมในชุมชนโดยการเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ในหมู่บ้าน โดยในกลุ่มมีสถานภาพเป็นสมาชิก ในครัวเรือนมีเงินออมจำนวน 30,000 บาท และไม่มีหนี้สิน มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับภาษีสังคม 2,000 บาทต่อปี ไม่มีด้านปัญหาสุขภาพ ซึ่งนอกจากจะปฏิบัติงานในสวนยางพาราแล้ว หลังจากทำงานในสวนยางพาราแล้วยังมีภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือน ได้แก่ การทำงานบ้านต่างๆ และดูแลคนแก่ เป็นต้น จากภาระหน้าที่ต่างๆแรงงานสตรีจะมีเวลาพักผ่อนในช่วงบ่าย และคิดว่าการทำงานในครัวเรือนเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันโดยยินดีที่จะทำ ด้านการใช้จ่ายเงิน จะใช้จ่ายเงินส่วนตัวเกี่ยวกับเสื้อผ้า เครื่องสำอาง ยารักษาโรค (ไปโรงพยาบาล)และกิจกรรมต่างๆด้านบันเทิง เช่น ดูหนัง การใช้จ่ายเงินในครอบครัว จะใช้จ่ายเงินในครอบครัวเกี่ยวกับ อุปโภคบริโภคในครัวเรือน ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับลูก เช่น ค่าเทอมลูก อุปกรณ์การเรียน อาหาร ค่าภาษีสังคม เช่น งานบวช งานแต่งงาน และงานศพ เป็นต้น

นางเสียร อายุ 45 ปี สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ป.6 สถานภาพในครัวเรือน เป็นแม่และเมีย มีประสบการณ์ในการทำสวนยางพารา 10 ปี มีพื้นที่ถือครองทั้งหมด 15 ไร่ โดยทำสวนยางพาราทั้ง 15 ไร่ มีรายได้ 60,000 บาทต่อปี การมีส่วนร่วมในชุมชนโดยการเป็นสมาชิกกลุ่มน้ำยาง และกลุ่มออมทรัพย์ในหมู่บ้าน โดยในกลุ่มมีสถานภาพเป็นสมาชิก ในครัวเรือนมีเงินออมจำนวน 10,000 บาทต่อปี และไม่มีหนี้สิน มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับภาษีสังคม 10,000 บาทต่อปี มีด้านปัญหาสุขภาพ ได้แก่ ปวดเมื่อยตามร่างกาย ซึ่งมีผลกระทบกับการปฏิบัติงานในสวนยางบ้าง นอกจากนี้จะปฏิบัติงานในสวนยางพาราแล้ว หลังจากทำงานในสวนยางพาราแล้วยังมีภาระหน้าที่อื่นๆในครัวเรือน ได้แก่ การทำงานบ้านต่างๆ ทำอาหาร ดูแลลูก เป็นต้น จากภาระหน้าที่ต่างๆแรงงานสตรีจะมีเวลาพักผ่อนในช่วงบ่าย และคิดว่าการทำงานในครัวเรือนเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันโดยยินดีที่จะทำ ด้านการใช้จ่ายเงิน จะใช้จ่ายเงินส่วนตัวเกี่ยวกับเสื้อผ้า เครื่องสำอาง ยารักษาโรค (ไปโรงพยาบาล) การใช้จ่ายเงินในครอบครัว จะใช้จ่ายเงินในครอบครัวเกี่ยวกับ อุปโภคบริโภคในครัวเรือน ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับลูก เช่น ค่าเทอมลูก อุปกรณ์การเรียน อาหาร ค่าภาษีสังคม เช่น งานบวช งานแต่งงาน และงานศพ เป็นต้น

สรุป แรงงานสตรีทั้ง 3 กลุ่ม ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่สมรสแล้ว แรงงานสตรีส่วนใหญ่ถ้ามีพื้นที่ทำการเกษตรน้อย ส่วนใหญ่จะมีการทำอาชีพเสริม ได้แก่ การรับจ้างในงานภาคเกษตร และค้าขายเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ครัวเรือน การมีส่วนร่วมในชุมชน ได้แก่ กลุ่มออมทรัพย์หมู่บ้าน กลุ่มน้ำยาง

สดในหมู่บ้าน และกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ด้านสุขภาพร่างกายของแรงงานสตรีที่พบ ได้แก่ ปวดเมื่อยตามร่างกาย เครียด นอนไม่หลับ ทำให้บางครั้งถ้ามีอาการมากๆ ต้องหยุดกรี๊ด และยกน้ำยางหรือของหนักๆ ไม่ได้ และแรงงานสตรีนอกจากจะมีการปฏิบัติงานในสวนยางพาราแล้วแรงงานสตรียังมีภาระหน้าที่อื่นๆ ในครัวเรือน ได้แก่ การทำงานบ้านต่างๆ ทำอาหาร ดูแลลูก และดูแลคนแก่ ด้านการใช้จ่ายเงิน จะใช้จ่ายเงินส่วนตัวเกี่ยวกับเสื้อผ้า เครื่องสำอาง ยารักษาโรค (ไปโรงพยาบาล) แรงงานที่มีอายุน้อยจะมีการใช้จ่ายเงินในกิจกรรมบันเทิงบ้าง ส่วนการใช้จ่ายเงินในครอบครัว จะใช้จ่ายเงินในครอบครัวเกี่ยวกับ อุปโภคบริโภคในครัวเรือน ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับลูก เช่น ค่าเทอมลูก อุปกรณ์การเรียน อาหาร ค่าภาษีสังคม เช่น งานบวช งานแต่งงาน และงานศพ เป็นต้น

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล	นางสาวกมลรัตน์ มุกดา	
วัน เดือน ปีเกิด	29 กรกฎาคม 2524	
รหัสประจำตัวนักศึกษา	4742064	
วุฒิการศึกษา		
วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
วิทยาศาสตรบัณฑิต (เกษตรศาสตร์)	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	2546